

**แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก
สหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง**

นางสุธิดา ศรีวิไล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Sufficiency Economic Philosophy Driving Guideline for Choawsuangafae La-Un
Cooperative Ltd., Members Ranong Province**

Mrs. Suthida Srivilai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง
ชื่อและนามสกุล	นางสุธิดา ศรีวิไล
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง

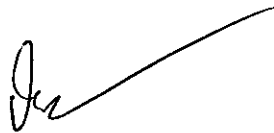
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

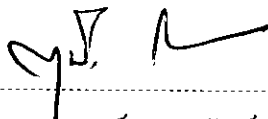
..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟ
ละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง

ผู้ศึกษา นางสุธิดา ศรีวิไล รหัสนักศึกษา 2519001206 ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาสดี เข้มทอง ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด (2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด (3) เพื่อศึกษาการยอมรับและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด (4) เพื่อศึกษาขั้นตอน/วิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด (5) เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

วิธีการดำเนินการศึกษา ศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่อหาคำตอบวัตถุประสงค์ ข้อ (1)-(3) และจัดเวทีระดมความคิดเห็น เพื่อหาคำตอบวัตถุประสงค์ ข้อ (4)-(5) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสรุปรายงานผล

1. ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย อายุระหว่าง 40-60 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพหลักทำสวน อาชีพรองเลี้ยงสัตว์และเพาะเห็ด รายได้จากอาชีพหลัก ระหว่าง 5,000-20,000 บาท ต่อเดือน รายได้จากอาชีพรอง ระหว่าง 1,000-2,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายจากอาชีพหลักและอาชีพรองส่วนมากต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินเหลือเก็บส่วนมาก มีเงินออมตั้งแต่ 5,000 - 200,000 บาท ค่าน้ำกิน มีหนี้สินต่ำกว่า 50,000 บาท แหล่งรับข้อมูลส่วนใหญ่จากโทรทัศน์ และปัจจัยแวดล้อมที่ผลักดันให้สมาชิกสหกรณ์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้าน สังคม ประเพณีวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีตามลำดับ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 98.93 มีความรู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) สมาชิก ร้อยละ 97.46 ยอมรับและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต (4) มีขั้นตอนและวิธีการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์ คือ การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน พุดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในและนอกชุมชน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับตนเองและชุมชน (5) มีแนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ 1. จุดประกายความคิดโดยให้ความรู้ ความเข้าใจ 2. ปลุกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกสหกรณ์ 3. สร้างเครือข่ายแล้วนำไปขยายผลแก่สมาชิกในแต่ละคุ้ม โดยปฏิบัติเป็นงานเป็นวิถีชีวิต 4. มีการพุดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสหกรณ์ ชุมชน และนอกชุมชนสม่ำเสมอ 5. ทุกกลุ่มกิจกรรมมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างครบวงจร

คำสำคัญ เศรษฐกิจพอเพียง สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง และรองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน รวมทั้งคณาจารย์สาขา วิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ติดตามการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบแบบสอบถาม ตลอดจนให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะกรรมการสหกรณ์และ สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง แกนนำชุมชน ประธานและคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านบุรีรัมย์ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนของตำบลในวงเหนือ และ ตำบลในวงใต้ทุกท่าน ผู้มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างดีจากครอบครัว เดิมคลัง และครอบครัวศรีวิไล จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาค้นคว้า วิจัย ฉบับนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอใช้เป็น แหล่งความรู้แก่ผู้ที่สนใจทุกท่านนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม แนะนำ สนับสนุนสมาชิก สหกรณ์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ได้อยู่ดีมีสุข และองค์การ สหกรณ์เข้มแข็งอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงระหว่างสหกรณ์ต่อไปในอนาคต

สุธิดา ศรีวิไล

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	4
ประเด็นปัญหาที่ศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	17
แนวคิดความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ.....	21
การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ.....	24
บริบทสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดระนอง.....	28
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	34
ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	44
ตอนที่ 1 บริบทชุมชนของสหกรณ์.....	44
ตอนที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ.....	48
ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจและการยอมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปปฏิบัติ.....	65
ตอนที่ 4 ขั้นตอนและวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน.....	76
ตอนที่ 5 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด.....	78
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการศึกษา.....	84
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	95
ก แบบสอบถาม.....	97
ข รายชื่อกลุ่มตัวอย่าง.....	108
ค ประมวลภาพการจัดเวทีระดมความคิดเห็น.....	112
ประวัติผู้ศึกษา.....	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการของสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด.....	38
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสหกรณ์.....	53
ตารางที่ 4.3 ความถี่ ปัจจัยผลักดันให้สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด นำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน.....	65
ตารางที่ 4.4 ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	66
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต.....	69
ตารางที่ 4.6 แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด.....	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	5
ภาพที่ 2.1 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	11
ภาพที่ 2.2 แผนที่การเดินทางของชุมชนบุรีรัมย์.....	31
ภาพที่ 3.1 แสดงกระบวนการจัดเวทีระดมความคิดเห็นแนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด.....	40
ภาพที่ 4.1 ปัจจัยที่สนับสนุนแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติ.....	58
ภาพที่ 4.2 ปัจจัยที่สนับสนุน / เป็นอุปสรรคต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ.....	59
ภาพที่ 4.3 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง.....	64
ภาพที่ 4.4 แสดงกิจกรรมที่สอดคล้อง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขของสหกรณ์.....	71
ภาพที่ 4.5 ขั้นตอนและวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน.....	77
ภาพที่ 4.6 แสดงการวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด.....	83

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในปัจจุบันส่วนราชการต่างๆ ใ้ทุกระดับอำเภอและระดับจังหวัดได้ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) กับเกษตรกรในชุมชนดังกล่าว และมีการแนะนำให้เกษตรกรและชุมชนนำมาใช้ เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน และนำไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจาก “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และยิ่งเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น พระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำว่าเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้ประเทศไทยรอดพ้นจากปัญหาต่างๆ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงโดยหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ขณะเดียวกันเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพราะความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยจะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และ ความระมัดระวัง และจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคน ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่รองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้

นั่นเองถึงก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็มแต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

จากพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ทำให้เห็นว่า พระองค์ท่านให้ความสำคัญกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาก ทรงเชื่อมั่นว่าการจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้นั้น ประเทศไทยต้องใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาแนวทาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน จึงได้น้อมนำพระราชดำรัสข้างต้นไปยึดถือและปฏิบัติ และได้มีการร่วมมือกันบูรณาการทำงานกันหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้นเพื่อนำไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์ของสหกรณ์ และวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึง ได้มีนโยบายส่งเสริมให้สหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกรดำเนินการตามโครงการขับเคลื่อนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และให้สมาชิกสหกรณ์มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีจุดมุ่งหมายสุดท้ายคือสมาชิกมีความอยู่ดี กินดี สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ส่งผลให้สหกรณ์ ชุมชน สังคม และประเทศชาติมีการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงในที่สุด

สำหรับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง เป็นหน่วยงานซึ่งสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้คัดเลือกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรเพียงสหกรณ์เดียวที่ไม่มีปัญหาหนี้ค้างชำระจากสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดทั้งหมด จำนวน 13 สหกรณ์ เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 10 สหกรณ์ ปรากฏว่ามีเพียงร้อยละ 40 ของสหกรณ์ภาคการเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อแล้วมีกำไร ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 60 ประสบกับการขาดทุนต่อเนื่องติดต่อกันหลายปี ส่วนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ถึงแม้ว่าจะไม่ประสบภาวะการขาดทุน แต่ส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาหนี้ค้างชำระจำนวนมากและติดต่อกันมาหลายปี มีเพียงสหกรณ์เดียวที่ไม่มีหนี้ค้างชำระ คือสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จากการแนะนำส่งเสริม พบว่า สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานสหกรณ์ และส่งเสริมให้สมาชิกใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ดังนั้น จากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวทำให้หมู่บ้านบุรีรัมย์ซึ่งตั้งอยู่ในแดนดำเนินงานของสหกรณ์ได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านต้นแบบของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดระนอง สมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่พหุถิ่นฐานมาจากจังหวัดต่างๆ ภาคอีสาน และภาคใต้บางส่วน อพยพมาตั้งรกรากและบุกเบิกพื้นที่ป่าเป็นที่อาศัย และได้อาศัยอยู่เป็นเวลาหลายปีแล้ว จึงรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์และจดทะเบียนเมื่อ วันที่ 29

มกราคม พ.ศ.2540 แต่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจตลอดมา จนกระทั่งในปี 2545 สหกรณ์เริ่มดำเนินธุรกิจโดยการจัดหาสินค้าป้อนมาจำหน่ายแต่ปริมาณไม่มาก ให้บริการกับสมาชิก 1-3 ราย ซึ่งไม่เป็นประโยชน์กับสมาชิกส่วนใหญ่เท่าที่ควร แล้วหยุดดำเนินธุรกิจมาอีก จนกระทั่งปี 2550 สหกรณ์ได้รับเงินกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขนาดเล็ก กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 1,331,000 บาท ส่งผลให้สหกรณ์มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,404,388 บาท ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานมาจน ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2552 มีสมาชิก จำนวน 188 คน มีทุนดำเนินงาน ทั้งหมด จำนวน 2,574,237.42 บาท ระหว่างปีมีการถือหุ้นเพิ่ม 177,300 บาท ให้สินเชื่อแก่สมาชิก ระหว่างปี 3,400,680 บาท จำนวน 141 สัญญามีหนี้สินภายนอก คือ หนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 2,780,000 บาท และรับฝากเงินระหว่างปี จำนวน 49,600 บาท จากการดำเนินธุรกิจ ในปี 2552 มีกำไรสุทธิ จำนวน 129,722.80 บาท ส่งผลให้สหกรณ์มีทุนเพิ่มขึ้นระหว่างปี จำนวน 302,863 บาท ในขณะเดียวกันระหว่างปีสหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนจ่ายขาดจากโครงการขับเคลื่อนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50,000 บาท เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรม สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง จึงได้จัดฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ ในเรื่องของ หลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุน การพัฒนากิจกรรมอาชีพเสริมของสมาชิก โดยพัฒนาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นการส่งเสริมต่อยอดจากอาชีพเดิมที่สมาชิกทำอยู่ เพื่อให้พัฒนาเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้สูงขึ้นซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งได้ให้แก่สมาชิก เช่น ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เลี้ยงปลา เลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงกบคอนโต การเพาะเห็ดฟาง การปลูกสวนครัวรั้วกินได้ การเลี้ยงไก่,เป็ด การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำส้มควันไม้ การแปรรูปผลไม้ที่มีในท้องถิ่น ได้แก่ ทูเรียน มังคุด ลองกอง ฯลฯ

ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุผลตามโครงการได้ในองค์การอื่นที่อยู่ในความส่งเสริมต่อไปในอนาคต ผู้ศึกษาในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำส่งเสริมแก่สหกรณ์ให้สามารถขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้ จึงมีความความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการประยุกต์ใช้และให้คำแนะนำส่งเสริม เผยแพร่และขยายผลไปสู่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกและองค์การ ได้ประสบผลสำเร็จตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

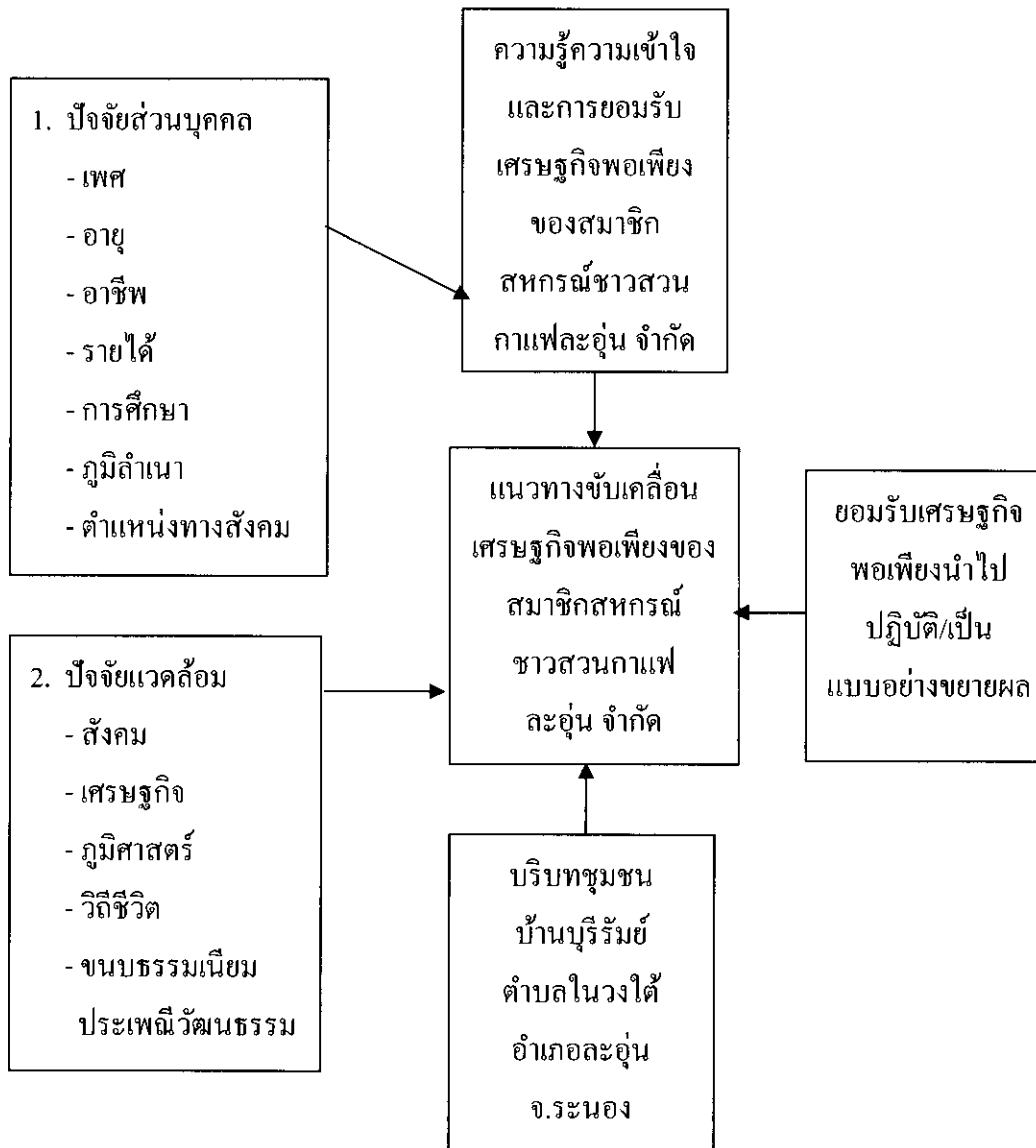
- 2.1 เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและบริบทสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด
- 2.4 เพื่อศึกษาการยอมรับและการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ / เป็นแบบอย่างขยายผล
- 2.5 เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

3. ประเด็นปัญหาที่ศึกษา

จากผลการดำเนินงาน พบว่าเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรแห่งเดียวในจังหวัดระนองที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อแล้วไม่มีปัญหาหนี้ค้าง ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอมีปัญหาหนี้ค้างชำระนาน และเป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้ ทำให้สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดระนองมีความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจ และจากการส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดระนอง จะมีสหกรณ์จำนวนมากที่สามารถผลักดันให้สมาชิกมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรม แต่สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีขนาดเล็ก ดำเนินธุรกิจมาแบบกระท่อนกระแท่น และเพิ่งดำเนินธุรกิจต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา 3 ปี สามารถผลักดันให้สมาชิกมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมได้สำเร็จ สามารถเป็นตัวอย่างหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นสถานที่ที่ใช้เป็นที่ศึกษาดูงานของคณะบุคคลในจังหวัดและต่างจังหวัด รวมทั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างชาติได้ ดังนั้น ประเด็นสำคัญที่ควรทราบและทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมได้สำเร็จแก่สมาชิก และองค์กรได้ ทั้งนี้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการแนะนำส่งเสริมสถาบันเกษตรกรอื่นในโอกาสต่อไป

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาได้ดังนี้

ภาพ ที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

ประเภทของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงสำรวจ และเชิงคุณภาพ

5. ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร เป็นการศึกษาจากประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การยอมรับและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ขั้นตอนและวิธีการใช้ประโยชน์เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่าง ๆ และแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาศึกษาใน 5 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2552 - เมษายน 2553

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด

6.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟพะละอุ่น จำกัด จำนวน 50 คน ที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ 2552

6.3 ขับเคลื่อน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโดยการพัฒนาสหกรณ์โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงไปในทางที่ดีขึ้นจากจุดที่สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ การยอมรับและนำไปปฏิบัติในครอบครัว เมื่อได้ผลสามารถขยายผลสู่สมาชิกและบุคคลอื่น และพัฒนาไปสู่การใช้เศรษฐกิจพอเพียงเชื่อมโยงได้อย่างครบวงจรในชีวิตประจำวันของสมาชิกในระดับครัวเรือน และสามารถสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสหกรณ์ในที่สุด

6.4 ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.5 การยอมรับและนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ และความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปทดลองปฏิบัติ เมื่อได้ผลดี ก็จะมีชื่อเสียงดีต่อศรัทธา แล้วนำไปปฏิบัติต่อไปและขยายผลและเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่นและชุมชนใกล้เคียงต่อไป

6.6 **บริบทชุมชน** หมายถึง สภาพแวดล้อมด้าน สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้ศึกษาทราบบริบทชุมชน ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค ขั้นตอน / วิธีการใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด และสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้กับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอื่นได้

7.2 ผู้ศึกษาทราบแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

7.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง ได้รับทราบและนำผลการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอื่นให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

7.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับทราบข้อมูลในด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ขั้นตอน/วิธีการใช้ประโยชน์ แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการนำเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร /กลุ่มอาชีพอื่นต่อไป

7.5 นักศึกษา ภาครัฐ สถาบันเกษตรกร เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาไปปรับใช้กับวิถีการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมภาวะเศรษฐกิจและสังคมตนเองและชุมชนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์
ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
4. การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ
5. บริบทของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดระนอง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราช
ดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อน
เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และ
สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของ
ประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร
ประเทศให้ดำเนินไปใน “ทางสายกลาง” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกยุคโลกาภิวัตน์ “ความพอเพียง” หมายถึง ความพอประมาณ ความ
มีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ
อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และ
ความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน**

และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

Philosophy of the Sufficiency Economy

“Sufficiency Economy” is a philosophy that stresses the middle path as an overriding principle for appropriate conduct by the populace at all levels. This applies to conduct starting from the level of the families, communities, as well as the level of nation in development and administration so as to modernize in line with the forces of globalization. “Sufficiency” means moderation, reasonableness, and the need of self-immunity for sufficient protection from impact arising from internal and external changes. To achieve this, an application of knowledge with due consideration and prudence is essential. In particular great care is needed in the utilization of theories and methodologies for planning and implementation in every step. At the same time, it is essential to strengthen the moral fiber of the nation, so that everyone, particularly public officials, academics, businessmen at all bevels, adheres first and foremost to the principles of honesty and integrity. In addition, a way of life based on patience, perseverance, diligence, wisdom and prudence is indispensable to create balance and be able to cope appropriately with critical challenges arising from extensive and rapid socioeconomic, environmental, and cultural changes in the world.”

(Unofficial translation. A working definition compiled from remarks made by His Majesty the King on various occasions and approved by His Majesty and sent by His Majesty's principal Private Secretary to the NESDB on November 29, 1999)

1.2 หลักแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1) **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมกัน ดังนี้

“**ความพอประมาณ**” (*Moderation*) หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

“**ความมีเหตุผล**” (*Reasonableness*) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

“**การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว**” (*Self-Immunity*) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

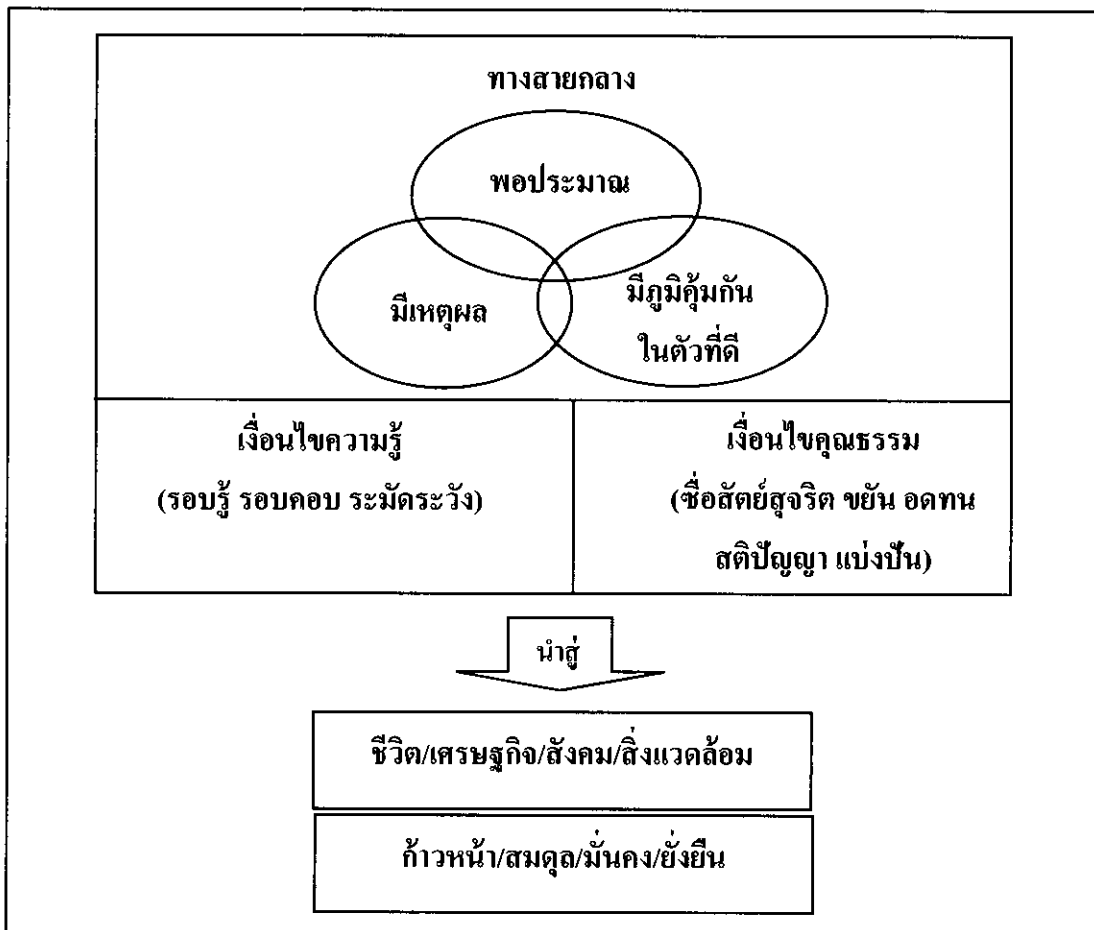
4) **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

“**เงื่อนไขความรู้**” (*Knowledge*) ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

“**เงื่อนไขคุณธรรม**” (*Morality*) ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5) แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอนให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ สามารถสรุปเป็นแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“...ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่
จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง
ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง
ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน
จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนัก
ธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม
ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อม
ที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และ
วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี...” (สำนักงาน กปร., 2550:5)

“... เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่
เสาเข็ม แต่คนส่วนมากไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา ฉบับประจำเดือน
สิงหาคม 2542

“...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มต้นด้วยการสร้างพื้นฐาน
คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิธี เมื่อ
พื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงแล้ว จึงค่อยสร้างความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป

การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบ
ระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้
แน่นอนบริบูรณ์...”

พระราชโอวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 19
กรกฎาคม 2517

“คนเรากล้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุก
ประเทศมีความคิด – อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ - มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียงหมายความว่า
พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็คืออยู่เป็นสุข”

(พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2541)

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อ้างใน คู่มือ การบริหารการเงินภาค
ครัวเรือน หน้า 30-31) คำว่าพอเพียง มีความหมายว่า พอมีพอกิน แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายความว่า
ว่ามีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือยไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้ว่าบางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือยแต่ก็ทำให้มีความสุข

ถ้าทำได้ก็สมควรจะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางเพื่อความยั่งยืนทั้งสำหรับประเทศชาติและแต่ละสมาชิกของสังคมไทยหากยึดหลักการ

1. ประหยัด คัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หวังร่ำรวยทางลัด
2. ประกอบอาชีพอย่างถูกต้อง สุจริต แม้จะต้องเผชิญกับการทำทนายและปัญหา
3. ลดละการเบียดเบียน แย่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขายแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง และไร้ศีลธรรม
4. ใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนถึงขั้นพอเพียงและเป็นตัวของตัวเอง
5. ลดละสิ่งชั่ว ในตัวให้หมดไป ช่วยกันสร้างให้สังคมมีศีลธรรมมากขึ้น

พระเวท ะลี (2549 : 4-6) ได้ให้ความเห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่า ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ผลิต ไม่ส่งออก ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค แต่หมายถึง การที่มนุษย์เรามีความพอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน ได้แก่

- 1) ความพอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
- 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรต่อผู้อื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่น ไม่เป็น และไม่ทำลายมาก
- 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง ได้แก่ การรู้จักที่จะอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการยังชีพและทำมาหากินในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น
- 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การที่ชุมชนสามารถรวมตัวกัน มีความสามัคคีต่อกัน เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ง่าย ส่งผลให้ชีวิตมีความสุขมีคุณภาพที่ดี
- 5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ร่วมกันและสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง
- 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง คือ การที่กลุ่มชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและรากฐานทางวัฒนธรรมของตน ซึ่งการดำเนินชีวิตภายใต้รูปแบบของการมีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนนั้น จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ที่ร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของตน เนื่องจากสิ่งเหล่านั้นล้วนแต่เอื้อประโยชน์ต่อครองชีวิตของตนทั้งสิ้น
- 7) มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ชู้บวาบ เดียวจน เดียวรวย ซึ่งเมื่อทุกอย่างเกิดความพอเพียง ก็จะเกิดความสมดุล คือ ความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งอาจจะเรียกในชื่ออื่น ๆ ได้ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุลหรือเศรษฐกิจบูรณาการ เป็นต้น

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542 : 15) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่างๆที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542 : 257) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาของการพัฒนา ตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีฐานคิดที่สำคัญ ที่การพัฒนาคนในชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลงรักษาวรรณธรรมชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มที่การพัฒนาความคิดเห็นและจิตใจของคนให้รู้จักกิน รู้จักใช้ ตามอัตภาพ และความจำเป็นในการดำเนินชีวิต

บุญเสริม บุญเจริญผล (2543 : 3) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นวิธีการดำเนินการเลี้ยงชีวิตแบบรู้จักพอ ด้วยการพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเอง ให้พอเพียงสำหรับคนในครอบครัวกินและใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขาย หากผลิตได้ไม่พอที่ต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายเพียงอย่างเดียว โดยไม่นำมาบริบทด้วย นอกจากนั้นการผลิตและการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอดี รู้จักพอในการผลิตและการบริโภค ลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีหลัก 4 ประการ ดังนี้

- 1) ต้องพึ่งตัวเองให้มากที่สุด
- 2) ใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดผลที่คุ้มค่าที่สุด
- 3) ไม่ผลิตเกินกำลัง แสวงหาความพอเหมาะพอดีได้คุณภาพ
- 4) ต่างมีส่วนร่วมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ต่างคนต่างอยู่ไม่เหยียดแล

จิตรกร สามประดิษฐ์ (2550 : 42) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับ “ชีวิตและกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ 6 ประการ ดังนี้

- 1) ลดรายจ่าย วางแผนการใช้จ่ายในสิ่งจำเป็นอย่างประหยัด ตามฐานะ ของคน ใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต
- 2) เพิ่มรายได้ สร้างอาชีพเสริม มีรายได้ส่วนที่เหลือไว้เป็นเงินออม
- 3) การสร้างภูมิคุ้มกัน ไม่มีอบายมุข ไม่สร้างหนี้ที่ไม่มีประโยชน์ (เปลี่ยนหนี้ในระบบเข้าสู่ในระบบ)
- 4) การเรียนรู้ที่ทันต่อภาวะความเป็นจริง เรียนรู้จากการกระทำ การใช้
- 5) การอนุรักษ์ธรรมชาติ การอยู่กับธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและยั่งยืน
- 6) การเอื้ออาทรต่อชุมชน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรม ความสามัคคี

วิทยา อธิปอนันต์ (2542 : 34) ได้ให้ทัศนะว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงเป้าหมายหรือปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนให้อยู่อย่างพอเพียง ประมาณตน ทางสายกลางและ

พอดี โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน สิ่งสำคัญต้องรู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่มีอยู่ให้ก่อเกิดประโยชน์ก่อนจะไปพึ่งพาคนอื่นหรือปัจจัยภายนอก หรือหมายถึงการที่อุ้มชูตนเองได้ให้มีความพอเพียงกับตนเอง ครอบครัวและชุมชน

อำพล เสนาณรงค์ (2542 : 29) ได้ให้ทัศนะว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพยายามพึ่งพาตนเอง ช่วยตนเองให้มากที่สุดที่จะทำได้ให้ “พอมีพอกิน” โดยเฉพาะอาหารและที่อยู่อาศัย ส่วนที่ไม่สามารถผลิตเองได้ก็แลกเปลี่ยนหรือซื้อจากภายนอกบ้าง แต่ควรซื้อและให้ของที่ผลิตได้ในท้องถิ่นหรือในประเทศให้มากที่สุดพยายามก่อนนี้ให้น้อยที่สุดอยู่ที่เรียบง่ายและพอใจในสิ่งที่ได้รับมาโดยชอบธรรม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยเพื่อให้มีรายจ่ายไม่เกินรายรับ

“เศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และยิ่งเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น พระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำว่าเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้ประเทศไทยรอดพ้นจากปัญหาต่าง ๆ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างไรก็ตาม แม้หลายหน่วยงานและประชาชนที่เริ่มต้นตัว และต้องการจะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ แต่ส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจที่หลากหลายและไม่ชัดเจน ถึงความหมายและหลักแนวคิดที่แท้จริงของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลต่อการพัฒนาจะต้องเข้าใจ “กรอบแนวคิด” ว่าเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ขณะเดียวกัน ก็ต้องเข้าใจคุณลักษณะว่าเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551 : 27) ประธานอนุกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้อธิบายถึง ความหมาย หลักการและแนวคิดรวมไปถึงกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมาไว้ใน วารสารเศรษฐกิจและสังคม ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเทศไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับการไหลเข้ามาของกระแส โลกาภิวัตน์ และโดยเนื้อแท้ ยังมีความไม่พร้อมที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ

สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างดีพอ เห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐ ที่สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังขาดความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง หลงระเหิงไปกับสิ่งฉาบฉวย หรือกล่าวได้ว่า **ยังขาดความภูมิคุ้มกันที่ดี**

การยังขาดความภูมิคุ้มกันที่ดี คือยังพึ่งพาตนเองไม่ได้ และขาดความพอดีอยู่ ซึ่งหากขยายออกไป อธิบายได้ว่า สังคมไทยยังขาดความพอดี ในเรื่องสำคัญรวม ๕ ประการ คือ

ขาดความพอดีด้านจิตใจ : คนส่วนมากมีสภาวะจิตใจที่ไม่เข้มแข็ง ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีความเอื้ออาทร ไม่รู้จักประนีประนอม นึกถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว

ขาดความพอดีด้านสังคม : ไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนขาดความเข้มแข็ง และที่สำคัญไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและแข็งแรง

ขาดความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ยังใช้และจัดการอย่างขาดความรอบคอบ และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ อย่างไม่เป็นขั้นเป็นตอน

ขาดความพอดีด้านเทคโนโลยี : ยังไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อม

ขาดความพอดีด้านเศรษฐกิจ : ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย หรือเกินฐานะของตน

อภิชัย พันธเสน (2551: 31-33) ให้ข้อคิดในเรื่องการวิจัยและพัฒนาเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ว่าการสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา พบว่าพระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมี พอกิน พอใช้ การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

ทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างเครือข่ายเรียนรู้ ให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน โดยมีขั้นตอนนี้

1. ก้าวแรกจุดประกาย เน้นการจุดประกายความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และเกิดความตื่นตัว

2. ก้าวที่ ๒ ถือว่าเป็นช่วงสำคัญคือ การตอกเสาเข็ม ที่จะเน้นการสร้าง Case study หรือทำให้ประชาชนเห็นว่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงทำได้และประสบความสำเร็จได้จริง ๆ ที่สำคัญ

ต้องสร้างความเข้าใจว่า เศรษฐกิจพอเพียง มิได้จำกัดเฉพาะเกษตรกรหรือชาวไร่นาเพียงเท่านั้น แต่เป็นเศรษฐกิจของทุกคน ทุกอาชีพ ทั้งอยู่ในเมืองหรืออยู่ในชนบท

“ผู้ที่เป็นเจ้าของ โรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทในระบบเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าจะต้องขยายกิจการที่จะขยายเพราะความเจริญเติบโตจากเนื้อของงาน โดยอาศัยการขยายตัวอย่าง ค่อยเป็นค่อยไป หรือหากจะกู้ยืมก็กระทำตามความเหมาะสม ไม่ใช่กู้มาลงทุนจนเกินตัวจนไม่เหลือ ที่มั่นให้ยืนอยู่ได้ เมื่อภาวะของเงินผันผวน

ประชาชนจะต้องไม่ใช่ฟุ่มเฟือยเกินตัว เกษตรกรก็ทำไร่ ทำนา ปลูกพืชแบบ ผสมผสานในที่แห้งแล้งตามแนว “ทฤษฎีใหม่” หากไม่มีความพอประมาณในใจตน นึกแต่จะซื้อ เครื่องอำนวยความสะดวกอื่นๆ ย่อมไม่ถือว่าประพฤตินอยู่ในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ ” (วารสารเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖ พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๔๘)

3. เร่งสร้างเครือข่าย ในช่วงปีที่ ๓ เป็นช่วงการสร้างเครือข่าย โดยการขับเคลื่อน จะเป็นลักษณะการระดมพลังจากทุกภาคส่วนแบ่งเป็น ๒ เครือข่าย สนับสนุนตามกลุ่มเป้าหมาย เบื้องต้น ได้แก่ เครือข่ายภาครัฐทั้งหมด เครือข่ายด้านประชาสังคมและชุมชนเครือข่ายธุรกิจเอกชน เครือข่ายภาคการเมือง และด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จะดึงเครือข่ายระดับ โรงเรียนเข้า มาร่วม ส่วนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จะสร้างเครือข่ายกับสื่อมวลชน

4. ช่วงปีที่ ๔ หรือปีสุดท้าย จะเน้นการขับเคลื่อนให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

2.1 ความหมายของความรู้ (Knowledge)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ([http:// th.wikipedia.org / wiki /คั่นคั่นวันที่_16/01/2553](http://th.wikipedia.org/wiki/คั่นคั่นวันที่_16/01/2553))
 ความรู้คือ ความเข้าใจในเรื่องบางเรื่อง หรือสิ่งบางสิ่ง ซึ่งอาจจะรวมไปถึงความสามารถในการนำ สิ่งนั้นไปใช้เพื่อเป้าหมายบางประการ

คำว่า ความรู้ (Knowledge) ในทัศนะของฮอสเปอร์ (ฮังในมาโนช เวชพันธ์ 2532 :15-16) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการ นึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วย คำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการทำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้

ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ

ความเข้าใจ (Comprehension) ฮอสเปอร์ ชี้ให้เห็นว่า เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างในอักษร สวัสดิ์ 2542,26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

อักษร สวัสดิ์ (2542, 26-28) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระบวนของโครงการ วัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (cognitive domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะ ได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ว่า

1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่งยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดง

พฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมายและความสามารถในการแปลความหมายการสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3) การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไข ปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอด มาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้น สามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมี ลักษณะของกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือ โครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายใน ขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6) การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับ ความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการ กำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุด ของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับ ใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

อักษร สวัสดิ์ (2542 :15) ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร . ภาคนิพนธ์ปริญญา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ความรู้คือ สิ่งที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เป็นไปตามผู้สร้าง ผู้ผลิตจะให้ความหมาย

พรทิพย์ สุขวัฒนาพร (2548 : 15) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความจำในสิ่งที่เคยมี ประสบการณ์มาก่อน และให้ความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจในความหมายของสิ่งนั้น และได้กล่าวถึงรายละเอียดของเรื่องความรู้ความเข้าใจไว้ ดังนี้

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในทางพุทธปัญญา ประกอบด้วยความรู้
ความสามารถและทักษะต่างๆ ทางสมอง แบ่งเป็น 6 ชั้น ซึ่งเรียงจากพฤติกรรมที่ง่ายไปหา
พฤติกรรมที่ยากดังต่อไปนี้

1) ความรู้ (ความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน)

(1) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาโดยเฉพาะ

- ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำต่างๆ
- ความรู้เกี่ยวกับความจริงต่างๆซึ่งได้แก่ เวลา เหตุการณ์

(2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่างๆ

- ความรู้เกี่ยวกับแนว โนม์และการจัดลำดับ
- ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและแบ่งประเภทของสิ่งต่างๆ
- ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

(3) ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ความรู้เกี่ยวกับกฎและการใช้กฎนี้ในการบรรยายคุณค่า หรือพยากรณ์ หรือตีความหมายของสิ่งที่เรา
สังเกตเห็นและความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

2) ความเข้าใจ (การเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น)

(1) การแปล (การแปลแบบหนึ่งไปสู่แบบหนึ่ง โดยรักษาความหมายอย่าง

ถูกต้อง

(2) การตีความหมาย (การอธิบายหรือเรียบเรียงนั้นเสียใหม่ให้เข้าใจง่าย)

(3) การขยายความ (การขยายความหมายของมูลที่มีอยู่ให้ไกลไปกว่าเดิม)

3) การนำไปใช้ (การนำสาระสำคัญต่างๆไปใช้ในสถานการณ์จริง)

4) การวิเคราะห์ (แยกเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อยๆ)

(1) การวิเคราะห์ส่วนประกอบต่างๆ

(2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น

(3) การวิเคราะห์หลักหรือวิธีการรวบรวมส่วนประกอบต่างๆเหล่านั้น

5) การสังเคราะห์ (การรวมส่วนประกอบต่างๆเข้าด้วยกัน)

(1) การกระทำที่เป็นสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย

(2) การกระทำที่เกี่ยวกับแผนงานหรือข้อเสนอตามวิธีการต่างๆ

(3) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ เช่น การที่ส่วนประกอบเหล่านั้นรวมกันได้โดยอาศัยความสัมพันธ์อะไรสำคัญ

6) การประเมินผล (การตัดสินใจคุณค่าในสิ่งที่กำหนดความมุ่งหมายได้ โดยการใช้เกณฑ์ที่แน่นอน)

(1) การตัดสินใจโดยอาศัยเหตุการณ์ภายในสิ่งนั้นเป็นเกณฑ์

(2) การตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกมาพิจารณา

นพพร เมธื่อนันต์กุล (2549:25) ความรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของทัศนคติ บุคคลที่มีความรู้มากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เป็นบวกหรือลบ คือ ถ้าบุคคลรู้หรือเข้าใจในสิ่งหนึ่งก็เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้น ถ้ามีความรู้ในทางไม่ดีอาจจะมิแน่วโน้มจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นเช่นกัน

3. แนวคิดความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

การยอมรับ หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การตัดสินใจของบุคคลจะรับแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติ โดยจะผ่านขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน 1) ชั้นเรียนรู้หรือรับรู้ 2) ชั้นคู่ความสนใจ 3) ชั้นไตร่ตรอง 4) ชั้นทดลองทำ 5) ชั้นนำไปปฏิบัติ

พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์ (2527:28) รายงานว่า ทฤษฎีการยอมรับเป็นที่น่าสนใจและได้รับความนิยมนักวิจัยอย่างแพร่หลาย แต่ต่อมา พบว่า กระบวนการยอมรับมีข้อบกพร่องหลายประการด้วยกัน คือ กระบวนการยอมรับไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามขั้นตอนก็ได้ บางขั้นตอนอาจมองข้ามไป และจะเกิดการยอมรับขั้นตอนไหนก็ได้ หรือไม่จำเป็นต้องจบโดยการยอมรับนวัตกรรมนั้น

นัยนา ยุติศาสตร์ (2545:24) ได้ให้ความหมายของการยอมรับ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นทางจิตใจภายในบุคคลหลังจากที่ได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ โดยผ่านขั้นการตระหนักเกี่ยวกับนวัตกรรม ขั้นการสนใจ การประเมินผล การทดลองและการยอมรับในที่สุด

การยอมรับ (adoption) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหลังจากได้เรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญ และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติ เช่น เกษตรกรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้วัคซีนป้องกันโรคสัตว์แล้วเกิดการเรียนรู้ถึงผลดีของวัคซีน รวมทั้งได้เรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ หลังจากนั้นก็นำมาใช้ในการปฏิบัติในการประกอบอาชีพของตนได้(วัลลภ พรหมทอง,2541:58)

3.1 ความหมายของกระบวนการยอมรับ

3.1.1 กระบวนการยอมรับ

ดิเรก ฤกษ์หรั่ง (2519: 101) ให้ความหมายของกระบวนการยอมรับว่า “เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลแต่ละคน que เริ่มตั้งแต่การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีหนึ่งๆ ไปจนถึงการยอมรับเทคโนโลยีนั้นอย่างเปิดเผย” ในทำนองเดียวกัน Evertt M.Rogers อ่างใน บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2540: 212) กล่าวถึงกระบวนการยอมรับ (adoption process) ว่า “เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคล ซึ่งเริ่มต้นด้วยการเริ่มรู้หรือได้ยินเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ แล้วไปสิ้นสุดลงด้วยการตัดสินใจยอมรับไปปฏิบัติ”

3.1.2 ขั้นตอนกระบวนการยอมรับ

วัลลภ พรหมทอง (2541: 58-59) ได้กล่าวถึงกระบวนการยอมรับของบุคคลเป้าหมายมีขั้นตอนสำคัญอยู่ที่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นต้นคนหรือขั้นของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (awareness) ขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการรับรู้ “เศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องกระตุ้นให้สมาชิกสหกรณ์ ไปสู่ขั้นต่อไป โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น ซึ่งอาจเผยแพร่ทางการฝึกอบรม ที่นศึกษาดูงาน หรือช่องทางสื่อชนิดต่าง ๆ
2. ขั้นสนใจ (interest) เป็นขั้นต่อจากขั้นรับทราบข้อมูลข่าวสารดังในกรณีของสมาชิกสหกรณ์รับข้อมูลเกี่ยวกับ “เศรษฐกิจพอเพียง” ในขั้นต้นคน จากนั้นเกษตรกรก็จะเกิดความสนใจมากขึ้นในขั้นนี้ผู้รับข่าวสารก็ชวนขยายไปแสวงหาเอกสาร ข่าวสารและสอบถามถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องการ เพราะอยากทราบว่าฮอร์โมนนั้นเป็นอย่างไร ราคาเท่าไร มีคุณภาพอย่างไร มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร ซึ่งขั้นนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจำเป็นต้องเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นอย่างละเอียดและชัดเจนเพิ่มเติมเพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจยิ่งขึ้น
3. ขั้นไตร่ตรองหรือประเมินผล (evaluation) เป็นขั้นที่เกษตรกรได้รับรายละเอียดแล้ว ก็จะนำไปคิดไตร่ตรอง ประเมินผล ว่าคุ้มค่าหรือไม่
4. ขั้นลองทำหรือทดสอบ (trial) หลังจากไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียแล้ว ขั้นนี้จะเป็นการนำมาทดลองดูด้วยตนเอง ถ้าดีจึงนำไปสู่ขั้นยอมรับไปปฏิบัติต่อไป ถ้าจากทดลองดูแล้วไม่เกิดผลดี หรือไม่คุ้มค่าก็จะไม่ยอมรับ แต่ถ้าหากคุ้มค่าก็จะนำไปสู่ขั้นยอมรับต่อไป
5. ขั้นนำไปใช้หรือขั้นยอมรับ (adoption) ขั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการซึ่งเป็นการยอมรับเอานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีไปใช้ปฏิบัติในการประกอบอาชีพต่อไป รวมทั้งนำไปแนะนำต่อเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ต่อไปอีกด้วย

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2527: 28) รายงานว่า ทฤษฎีการยอมรับเป็นที่น่าสนใจและได้รับความนิยมนักวิจัยอย่างแพร่หลาย แต่ต่อมาพบว่ากระบวนการยอมรับมีข้อบกพร่องหลายประการด้วยกัน คือ กระบวนการยอมรับไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามขั้นตอนก็ได้ บางขั้นตอนอาจมองข้ามไป และจะเกิดการยอมรับขั้นตอนไหนก็ได้ หรือไม่จำเป็นต้องจบโดยการยอมรับนวัตกรรมนั้น

3.1.3 การจำแนกประเภทบุคคลเป้าหมายการยอมรับ

วัลลภ พรหมทอง (2541: 61) วิเคราะห์กลุ่มเกษตรกร โดยใช้กระบวนการยอมรับและอัตราในการยอมรับของเกษตรกร สามารถจำแนกประเภทบุคคลเป้าหมายได้เป็น 6 ประเภท คือ

- 1) พวกหัวไวใจสู้หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง (innovator)
- 2) พวกขอลูกทำทีหรือพวกยอมรับเร็ว(early adopter)
- 3) พวกเบิ่งตาลังเลหรือพวกยอมรับในระดับปานกลาง(early majority)
- 4) พวกหันเหหัวคือหรือพวกที่ยอมรับช้า(late majority)
- 5) พวกงอมือจับเจ้าหรือพวกที่ยอมรับช้าที่สุด (late adopter or laggard)
- 6) พวกไม่เอาไหนเลยหรือพวกไม่ยอมรับ(dogmatist)

ในขณะเดียวกัน วิรัช คงกะจันทร์ (2535:149-152) ได้แบ่งกลุ่มของประชาชนซึ่งยอมรับวิทยาการแผนใหม่ออกเป็น 5 ประเภท เช่นกัน คือ

- 1) พวกยอมรับเร็ว (the innovators หรือ adopters)
- 2) พวกยอมรับค่อนข้างเร็ว (the early adopters หรือ early stage minority adopters)
- 3) พวกยอมรับเร็วแต่ต้องการเหตุผลประกอบ (the early majority หรือ former stage minority adopters)
- 4) พวกเฉยๆ ไม่มีปากเสียง (the late majority หรือ letter stage minority adopters)
- 5) พวกต่อต้าน (the late adopters หรือ letter delayed adopters)

ขณะเดียวกันนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งก็วัดโดยการยึดถือปริมาณการยอมรับเป็นเกณฑ์ (เป็นการวัดโดยไม่พิจารณาถึงอัตราซ้ำเร็วของการยอมรับ) เช่น Liao อ้างถึงใน คีเรก ฤกษ์ห่วย (2542 : 159-169) แบ่งเป็น 3 จำพวก ได้แก่ 1) พวกยอมรับทั้งหมด(full adopters) 2) พวกยอมรับบางส่วน (Partial adopters) และ 3) พวกไม่ยอมรับเลย (non-adopters)

4. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

อรุณี ปิ่นประยงค์ (2549 อ้างใน [http://www2 .doae.go.th](http://www2.doae.go.th) สืบค้นวันที่ 16/01/2553)

“การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง”

- ยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้
- ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือย ในการดำรงชีพ "ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง"
- ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต "ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ"
- ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง "ความสุขความเจริญอันแท้จริง หมายถึง ความสุข ความเจริญ ที่บุคคลแสวงหามา ได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังจากผู้อื่น"
- มุ่งเน้นหาข้าวหาปลา ก่อนมุ่งเน้นหาเงินหาทอง
- ทำมาหากินก่อนทำมาค้าขาย
- ภูมิปัญญาชาวบ้านและที่คนทำกิน คือทุนทางสังคม
- ตั้งสติที่มั่นคง ร่างกายที่แข็งแรงปัญญาที่เฉียบแหลม
- นำความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อปรับวิถีชีวิตสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549 : อ้างใน www.sufficiencyeconomy.org สืบค้นวันที่ 06/03/2553) โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สรุปผลการสำรวจความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สวนดุสิตโพล 2547) ปัจจุบันการรับรู้มีอยู่ 2 ประเภท

- คนที่รู้ เข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

- คนที่ไม่เข้าใจปรัชญาอย่างลึกซึ้งเพราะไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

1) สิ่งที่ประชาชนเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงในความเข้าใจของประชาชนยังอยู่ในเรื่องของความพอประมาณ ประหยัด ความพอดี (มากกว่า 50%) ประชาชนกว่าร้อยละ 80% สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้กับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน เช่นการประหยัด การรู้จักคิด เพิ่มความรอบคอบให้กับตนเอง

2) คุณลักษณะของคน/กิจกรรม ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

พอประมาณ พอเหมาะกับสภาพของตน พอควรกับสิ่งแวดล้อมทาง
กายภาพ/สังคม (ไม่โลภจนเบียดเบียนตัวเอง / ผู้อื่น / ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) มีเหตุผล ไม่ประมาท
(รอบรู้ / มีสติ) รู้สาเหตุ รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ

มีภูมิคุ้มกันที่ดี สุขภาพดีพร้อมรับความเสี่ยงต่างๆ (วางแผน/เงินออม/
ประกัน) ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น / สังคม เรียนรู้ / พัฒนาดนอย่างต่อเนื่อง สามารถพึ่งตนเองได้ และ
เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ ในที่สุด

3) การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

(1) โดยพื้นฐานก็คือ การพึ่งตนเองเป็นหลัก การทำอะไรเป็นขั้นเป็นตอน
รอบคอบ ระมัดระวัง

(2) พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร ความสมเหตุสมผล และการ
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

(3) การสร้างสามัคคีให้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสมดุลในแต่ละสัดส่วน
แต่ระดับ

(4) ครอบคลุมทั้งทางด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเศรษฐกิจ

4) การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ / มีจิตใจสำนึกดี / เอื้ออาทร
ประนีประนอมนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

ด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน / รักรักสามัคคี/สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างชาญฉลาด
และรอบคอบ/เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ
และสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิชาวบ้านเองก่อน/ก่อให้เกิดประโยชน์กับ
คนหมู่มาก

5) แนวทางวิเคราะห์ความพอเพียง สัปปุริสธรรม 7 ประกอบด้วย

- ความมีเหตุผล คือ รู้เหตุ รู้ผล
- ความพอประมาณ คือ รู้ตน รู้ประมาณ
- ภูมิคุ้มกัน คือ รู้กาล รู้บุคคล รู้ชุมชน

6) การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ในระดับบุคคลและครอบครัว

พอประมาณ คือ รายจ่ายสมดุลกับรายรับ

มีเหตุผล คือ ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล/มีความจำเป็น/ไม่ใช่สิ่งของเกินฐานะ/
ใช้ของอย่างคุ้มค่าประหยัด

มีภูมิคุ้มกัน คือ มีเงินออม /แบ่งปันผู้อื่น/ทำบุญ

ความรู้คู่คุณธรรม คือ ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยความขยันหมั่นเพียร
ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจต่างๆเพื่อเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

7) กิจกรรมการผลิตในชุมชนที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
ในชุมชนอย่างคุ้มค่าที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมการทำปุ๋ยชีวภาพ การ
ปลูกผักและข้าวที่ปลอดสารพิษ

8) การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกด้วยทุนทางสังคมที่มีอยู่
สอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ การรวมกลุ่ม
เพื่อผลิตสินค้าของชุมชน เช่นกลุ่มข้าวหอมมะลิ กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มปลูกผักสวนครัว

9) กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จิตสำนึกท้องถิ่น วิถีชีวิตและวัฒนธรรมตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมตามแนวทาง บวร เช่น พระสอนจริยธรรมและศีลธรรมแก่
เยาวชน ครู ผู้นำชุมชนปลูกฝังสมาชิกชุมชนให้มีการเอื้ออาทรต่อกัน มากกว่าคำนึงถึงเงินหรือวัตถุ
ส่งเสริมให้สมาชิกทำบัญชีอย่างโปร่งใสและสุจริต ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนพึ่งตนเอง ก่อนที่จะ
พึ่งหรือขอความช่วยเหลือจากคนอื่น

10) การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในสหกรณ์ และชุมชน “สหกรณ์
แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งใน
ด้านงานที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานที่ทำด้วยสมอง และงานที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างขาดไม่ได้ต้อง
พร้อม” (พระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมง
ทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิตดาลัย : 11 พฤษภาคม 2526)

หลักการสหกรณ์

1. การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปตามความสมัครใจ
2. การดำเนินการตามหลักประชาธิปไตยโดยมวลสมาชิก
3. การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก ทั้งนี้สามารถจัดสรรจากเงิน

ส่วนเกิน (กำไร) ของสหกรณ์

- เพื่อพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์
- เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจ

- เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆที่มวลสมาชิกเห็นชอบ
- 4. การปกครองตนเองด้วยความเป็นอิสระและเป็นกลาง
- 5. การให้การศึกษอบรมและข้อมูลข่าวสารสนเทศ
- 6. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- 7. การเอื้ออาทรต่อชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืน

สรุปวิสัยทัศน์กิจพอเพียงของสหกรณ์

สหกรณ์พอเพียง = มีภูมิคุ้มกันในตัว สมดุล มั่นคง ยั่งยืน

1. สหกรณ์ดำเนินงานตามอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
2. สหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิก
3. สหกรณ์ไม่แสวงหากำไร
4. สหกรณ์ไม่ปรารถนาการขาดทุน
5. สหกรณ์คืนกำไรให้กับสมาชิกและสังคม
6. สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีความรู้
7. สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม
8. สหกรณ์รอบคอบและระมัดระวัง

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ และคณะ (2549) กรมการพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย

ให้ความหมายของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

- โดยพื้นฐานคือการพึ่งตนเองเป็นหลัก และทำอะไรอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง
- พิจารณถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร
- การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น บนพื้นฐานของความสมดุลในแต่ละสัดส่วนแต่ละระดับ
- ครอบคลุมทั้งทางด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิถีชีวิตพอเพียง

- มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย
- ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณ และพอใจ
- มีความเมตตา เอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่มุ่งร้ายทำลายกัน

- ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริต ใฝ่หาความรู้ เพื่อนำมาใช้ให้เป็น ประโยชน์

- ให้สามารถพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจน ให้สามารถพออยู่ พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุขวัตถุนิยม และบริโภคนิยม

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549: 117-128) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสังคมทุกระดับดังนี้

1) ระดับบุคคลในครอบครัว

- สามารถให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนใน 5 ด้าน ได้แก่ จิตใจ สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รู้จักคำว่า “พอ” และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

- มีความสุขและพึงพอใจกับชีวิตที่พอเพียง ยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต

2) ระดับชุมชน

- รวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยอาศัยภูมิปัญญาและความสามารถของตนและชุมชน

- มีความเอื้ออาทรระหว่างสมาชิกชุมชนให้เกิดพลังทางสังคม

- พัฒนาเครือข่ายเครือข่ายระหว่างชุมชนต่าง ๆ

3) ระดับรัฐหรือระดับประเทศ

- ชุมชน / สังคมหลาย ๆ แห่งร่วมมือกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

- วางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียงและพร้อมกัน จึงค่อย ๆ

ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญขึ้นเป็นลำดับ ๆ ต่อไป

สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์ (2551:41) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์ต้องคำนึงถึงสภาพของสหกรณ์ ความพร้อมของสหกรณ์ การขับเคลื่อนต้องทำลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ทำอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มที่จุดเล็กพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างถ่องแท้แล้วจึงค่อยขยายผล

5. บริบทสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดระนอง

สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดทั้งหมด จำนวน 13 สหกรณ์ เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 10 สหกรณ์ ปรากฏว่า มีเพียงร้อยละ 40 ของสหกรณ์ภาคการเกษตร

ที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อแล้วมีกำไร ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 60 ประสพกับการขาดทุนต่อเนื่องติดต่อกันหลายปี ส่วนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ถึงแม้ว่าจะไม่ประสบภาวะการขาดทุน แต่ส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาหนี้ค้างชำระจำนวนมากและติดต่อกันมาหลายปี มีเพียงสหกรณ์เดียวที่ไม่มีหนี้ค้างชำระ คือ สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จากการแนะนำส่งเสริม พบว่า สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานสหกรณ์ และส่งเสริมให้สมาชิกใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ดังนั้น จากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวทำให้หมู่บ้านบุรีรัมย์ซึ่งตั้งอยู่ในแดนดำเนินงานของสหกรณ์ได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านต้นแบบของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดระนอง สมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่พลัดถิ่นมาจากจังหวัดต่างๆภาคอีสาน และภาคใต้บางส่วน อพยพมาตั้งรกรากและบุกเบิกพื้นที่ป่าเป็นอาศัย และได้อาศัยอยู่เป็นเวลาหลายปีแล้ว จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์เมื่อ วันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2540 แต่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจตลอดมา จนกระทั่งในปี2545 สหกรณ์เริ่มดำเนินธุรกิจโดยการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคจำหน่ายแต่ปริมาณไม่มาก ให้บริการกับสมาชิก 1-3 ราย ซึ่งไม่เป็นประโยชน์กับสมาชิกส่วนใหญ่เท่าที่ควร แล้วหยุดดำเนินธุรกิจมาอีก จนกระทั่งปี 2550 สหกรณ์ได้รับเงินกู้อุดราดอกเบี้ยต่ำ จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขนาดเล็ก กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 1,331,000 บาท ส่งผลให้สหกรณ์มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,404,388 บาท ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานมาจน ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2552 มีสมาชิก จำนวน 188 คน มีทุนดำเนินงาน ทั้งหมด จำนวน 2,574,237.42 บาท ระหว่างปีมีการถือหุ้นเพิ่ม 177,300 บาท ให้สินเชื่อแก่สมาชิก ระหว่างปี 3,400,680 บาท จำนวน 141 สัญญา มีหนี้สินภายนอก คือ หนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 2,780,000 บาท และรับฝากเงินระหว่างปี จำนวน 49,600 บาท จากการดำเนินธุรกิจ ในปี 2552 มีกำไรสุทธิ จำนวน 129,722.80 บาท ส่งผลให้สหกรณ์มีทุนเพิ่มขึ้นระหว่างปี จำนวน 302,863 บาท ในขณะที่เดียวกันระหว่างปีสหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนจ่ายขาดจากโครงการขับเคลื่อนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50,000 บาท เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมได้เนื่องจากบริบทชุมชนมีความพร้อมและมีปัจจัยที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

จากการศึกษาดำเนินงานชุมชนบริบทชุมชนบุรีรัมย์ พบว่านายแสวง แผลติตะ ได้ย้ายถิ่นฐานมาจาก จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เล่าว่า “เพราะอยู่ที่ภาคอีสานลำบากแร้นแค้นมาก จึงได้เดินเท้าผ่านป่าเขาจากบ้านในหุบเข้มาอยู่ในวง ดอนแรกที่เข้ามามีเฉพาะผู้ชาย ช่วยกันสร้างขนา (กระท่อม) ซึ่งใช้ไม้ไผ่ทำพื้น ฝาและหลังคา หนึ่งหลังอยู่รวมกันได้ประมาณ 9 - 10 คน” ประกอบอาชีพ ช่วยกันถางป่า คายหญ้า จับจองที่ดินบ้าง ซื่อบาง ขอแรง ลงแรงปลูกข้าวแล้วดำข้าวกิน ถ้าสัตว์ป่าชุกชุม สัตว์น้ำ เป็นอาหาร เช่น ตะพาน้ำ ปลา กบ กุ้ง มีการแปรรูปอย่างง่ายเก็บไว้กิน เมื่อมี

การประชุมผู้นำหมู่บ้านก็จะดีเกราะลูกบ้านก็เดินทางไปร่วมประชุมกัน ต่อมาชาวบ้านอาศัยอยู่กัน
เพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นชุมชน และได้ก่อตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2538 โดยแยกมาจาก
บ้านปากแพรก หมู่ที่ 5 ตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายถิ่น
ฐานมาจากจังหวัดบุรีรัมย์เมื่อปี 2528 เพื่อรับจ้างเก็บกาแฟและทำสวนกาแฟ โดยสร้างที่พักเป็นกลุ่ม
ก้อน จึงเรียกกลุ่มบ้านนี้ว่ากลุ่มบุรีรัมย์ เมื่อจัดตั้งเป็นหมู่บ้านจึงใช้ชื่อว่า “บ้านบุรีรัมย์” หากเดินทาง
จากที่ว่าการอำเภอละอุ่นถึงสามแยกเลี้ยวขวาที่บ้านคอกช้าง หมู่ที่ 2 ตำบลในวงเหนือ เป็น
ถนนลาดยางผ่านหมู่บ้านผาพิง ถึงตลาดนัดบ้านในวงเลี้ยวขวาผ่านบ้านเนินทองถึงบ้านบุรีรัมย์

ลักษณะการประกอบอาชีพ

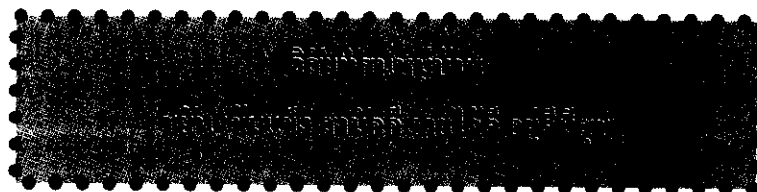
1. พื้นที่ทำสวนผลไม้ทั้งหมด จำนวน 3,502 ไร่ 65 ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก 15 ไร่ /
ครัวเรือน
2. พื้นที่ทำสวนกาแฟทั้งหมด จำนวน 1,075 ไร่ 65 ครัวเรือน ๆ ละ 20 ไร่ รายได้
200,000 บาท / ปี
3. ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมใช้พื้นที่ 9 ไร่ ทำกิจกรรมนี้ 7 ครัวเรือน มีรายได้ปีละ 15,000
บาท / ครัวเรือน / ปี
4. อาชีพรับจ้างทั่วไปวันละ 200 บาท
5. เพาะเห็ด เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ

การคมนาคม

1. สภาพถนนเส้นหลักในเขตหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังหรือหินคลุก ระยะทาง 1
กิโลเมตร กว้าง 200 เมตร
2. ถนนที่ใช้เดินทางไปยังอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำนวน 1 เส้นทาง ระยะทาง 28
กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 25 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังและหินคลุก 3 กิโลเมตร
3. ระยะทางใช้เดินทางไปยังที่ว่าการอำเภอละอุ่น 30 นาที

สภาพทางเศรษฐกิจ

- ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 69,548 บาท/ครัวเรือน/ปี
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมของหมู่บ้าน (Gross Village Product) 194,920 บาท/
ครัวเรือน/ปี

ศาสนาและวัฒนธรรม

ราษฎรในหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - กรกฎาคม ของทุกปี ราษฎรส่วนหนึ่งจะเดินทางกลับไปทำนาที่บ้านเดิมทางภาคอีสาน กิจกรรณด้านประเพณีวัฒนธรรมในหมู่บ้าน เช่น พิธีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีเลี้ยงผีปู่ย่า งานทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ร่วมแข่งขันกีฬาของคนในหมู่บ้าน

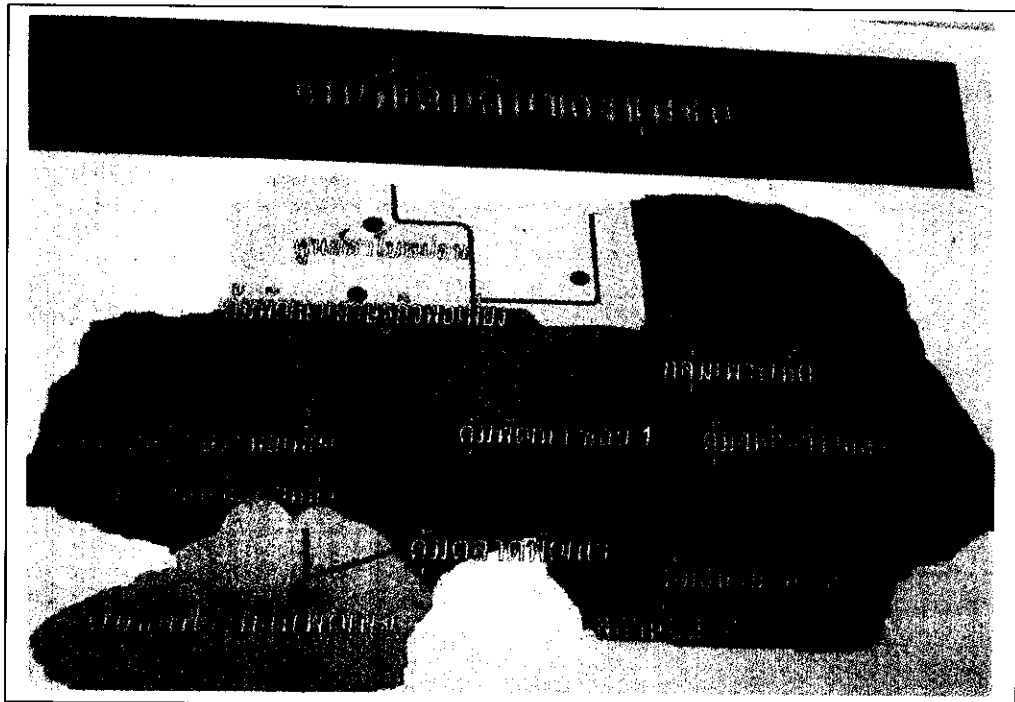
ภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ

ลักษณะพื้นที่ถูกล้อมรอบด้วยภูเขา ที่ตั้งเป็นที่ลาดเชิงเขาเป็นส่วนใหญ่และมีที่อยู่อาศัยบนพื้นที่ราบ โดยมีภูเขาแบ่งแยกเขตแบ่งแยกระหว่าง อำเภอพะโต๊ะ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร และมีลำห้วยเส้นหลักของหมู่บ้าน 1 สาย คือห้วยหอยหรือห้วยบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำละอุ่น ลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม - เมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่ พฤษภาคม - พฤศจิกายน

ลักษณะการตั้งบ้านเรือนตั้งตามแนวยาวของถนนใกล้กันเป็นกลุ่ม มีบ้านเป็นลักษณะบ้านไม้ยกพื้นสูงมีใต้ถุน

ประชากร

มีครัวเรือนทั้งหมด 98 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 333 คน เป็นผู้ชาย 155 คน เป็นผู้หญิง 178 คน

ภาพที่ 2.2 แผนที่การเดินทางของชุมชนบุรีรัมย์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมหมาย สาททรัพย์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของชาวพุทธ: กรณีศึกษา ชุมชนศรีชะเอ โศก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนศรีชะเอ โศกมีระดับความเข้มแข็งของชุมชนอยู่ในระดับสูง โดยมีความเข้มแข็งทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจชุมชนในระดับสูง ปัจจัยด้านการศึกษาเรียนรู้มีความเข้มแข็งในระดับสูง และปัจจัยด้านศาสนาวัฒนธรรมมีความเข้มแข็งในระดับสูงเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ความเข้มแข็งของชุมชนทั้ง 3 ปัจจัยที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันทั้ง 3 ปัจจัย เมื่อทดสอบโดยสถิติสัมพันธ์ ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจชุมชนสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการศึกษาเรียนรู้ในระดับสูง ปัจจัยด้านการศึกษาเรียนรู้สัมพันธ์กับปัจจัยด้านศาสนาวัฒนธรรมในระดับปานกลาง และปัจจัยความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจชุมชน ด้านการศึกษาเรียนรู้ และด้านศาสนาวัฒนธรรมสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนศรีชะเอ โศกทุกปัจจัยในระดับสูง

สยาม บุญสม (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคิดหาแนวทางดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ได้แก่ รายได้ สถานภาพทางสังคม และความเชื่อถือศรัทธาในนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และประสบการณ์ในการดำเนินงาน โครงการรัฐบาล

สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเสถียรธรรมสถาน ส่วนใหญ่เห็นด้วยในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (ร้อยละ 74.80) รองลงมาคือ เห็นด้วยในระดับมาก (ร้อยละ 16.80) และเห็นด้วยในระดับค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 8.40) ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งนำมาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากได้ดังนี้ คือ ด้านการรับรู้ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 3.06 และ 3.17 ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัยที่ผลกับความเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มี

ผลกับความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และการรับข่าวสารข้อมูล

ศติพรรณ บัวทรัพย์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้ และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชน และการรับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม

ธัญญา จิตต์สงวนและคณะ (2550 :58) ได้ศึกษาวิจัย “โครงการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง : บทเรียนจาก 40 หมู่บ้าน” พบว่า การที่จะขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรใด หรือชุมชนใดจะต้องศึกษาบริบทชุมชนนั้นก่อน แล้วจึงพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนนั้น จึงจะสามารถทำให้การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ และ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นในองค์กร หรือชุมชนใดนั้น วิถีชีวิต สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม และที่สำคัญทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะต้องหนุนเสริมด้วย หากไม่เช่นนั้นแล้วการขับเคลื่อนจะเป็นไปได้ยาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษารายละเอียดหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงจากหนังสือ เอกสาร บทความ นิตยสาร บทความ หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะศึกษาข้อมูลบริบทของสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดระนอง และบริบทชุมชนแดนดำเนินงานของสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จากแหล่งข้อมูลทางราชการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการอำเภอละอุ่น และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สมาชิกชั้นนำ และผู้นำชุมชน เป็นต้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จำนวน 188 ราย และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จากประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ที่เข้าอบรมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวนทั้งหมด 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

3.1.1 ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติ

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คำร้อยละ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม อาชีพหลัก อาชีพรอง สภาพทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว (รายได้ และ ค่าใช้จ่ายในครอบครัว/เดือน) เงินออม หนี้สิน แหล่งรับรู้ข้อมูล

ส่วนที่ 1.2 การศึกษาความรู้ความเข้าใจ การยอมรับและเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติ แยกแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.2.1 ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 1.2.2 การยอมรับและนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 โดยการจัดเวทีระดมความคิดเห็น มี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 วิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อหา จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการนำ เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์ในขอบเขต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และ เทคโนโลยี

ส่วนที่ 2.2 ขั้นตอน / วิธีการ การนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจไปปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิตของสมาชิกสหกรณ์มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง/ครอบครัว/ผู้อื่น / ชุมชน โดย สรุปผลและสังเคราะห์เป็นมิติ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยใช้การจัดเวทีระดมความคิดเห็น แบ่งกลุ่มย่อยอภิปราย การสังเกต ต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วสรุปรายงานผล

ส่วนที่ 2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการขับเคลื่อนแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงในอนาคตอย่างไร

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประสานความร่วมมือไปยังคณะกรรมการสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เพื่อเก็บ ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสมาชิกในกลุ่ม สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงอยู่ วิถีชีวิตประจำวัน เพื่อ รวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานนำประมวลออกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวม

รวมข้อมูลกลุ่มประชากรตัวอย่างโดยสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม จัดเวทีระดมความคิดเห็น และประชุมกลุ่มย่อย ตามหัวข้อในแบบสอบถาม

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ใช้ตามแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จัดเวทีระดมความคิดเห็น และประชุมกลุ่มย่อย เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ศึกษาจากผลงานทางวิชาการ จากตำรา ผลงานวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยาย และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดให้มีการนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสอบถามมา ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟและ อุ่น จำกัด อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม อาชีพหลัก อาชีพรอง สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออม หนี้สิน แหล่งรับรู้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมารวบรวมแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 1.2 เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟและ อุ่น จำกัด ว่ามีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ มีการยอมรับและนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1.2.1 ข้อมูลด้านการวัดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ ต่อหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดให้ ตอบ ใช่ หรือไม่ใช่ คำตอบถูก ได้ 1 คะแนน คำตอบผิดได้ 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 1.2.2 ข้อมูลด้านการยอมรับแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต กำหนดคำถามกิจกรรมที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง กำหนด คำตอบ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ คำตอบถูก ได้ 1 คะแนน คำตอบผิด ได้ 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2 จักระดมเวทีความคิดเห็น แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 2.1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อหา จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค เพื่อศึกษาปัจจัยใดมีส่วนสนับสนุน และปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคในการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยภายนอกมีขอบเขต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเทคโนโลยี และปัจจัยภายในมีขอบเขต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านทุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยศึกษาว่าปัจจัยแต่ละด้านมีส่วนในการสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติอย่างไร สรุปผลและนำเสนอรายงาน นอกจากนี้ศึกษาว่าปัจจัยภายนอกทั้ง 5 ด้านข้างต้น ปัจจัยใดที่ช่วยผลักดันให้เกิดการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยให้เรียงคะแนนจาก มาก ไปหาน้อย 5,4,3,2,1 ตามลำดับ แล้วหาค่าความถี่ ร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2.2 ขั้นตอน / วิธีการที่สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง / ครอบครัว / สหกรณ์ /ชุมชน อย่างไร สังเคราะห์ในมิติของ 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ มีความรู้ และมีคุณธรรม สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในอนาคตอย่างไร

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษา และได้นำไปทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำแนะนำและหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องชัดเจนของภาษา (Wording) และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะให้มีความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามไปทดลองก่อนใช้จริง (Pretest) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปสอบถามสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 คน ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ และนำแบบสอบถามออกไปสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม พร้อมทั้งจัดเวทีระดมความคิดเห็นในพื้นที่ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 ในส่วนของการจัดเวทีระดมความคิดเห็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

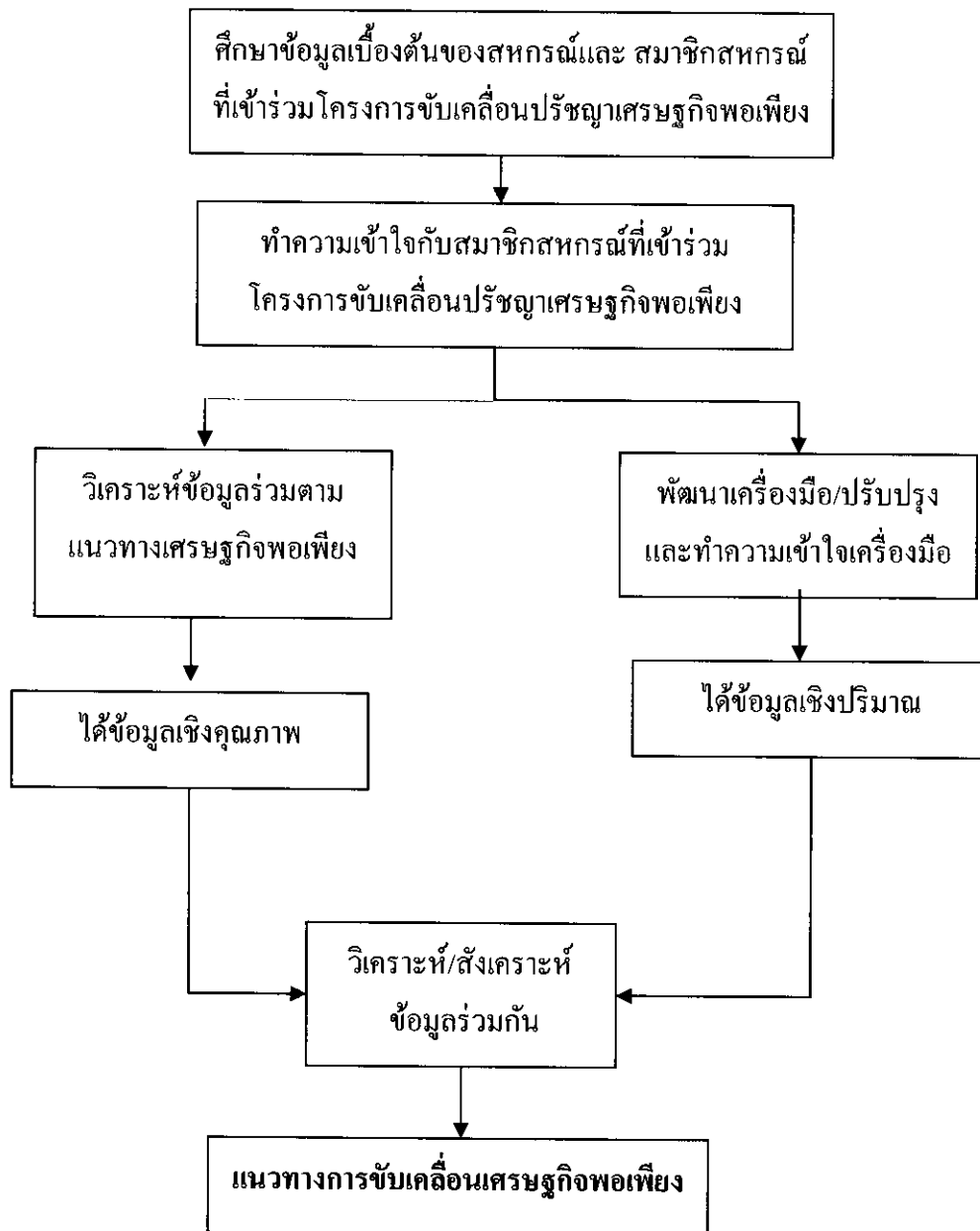
ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการของสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

ขั้นตอน	การดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัดและชุมชนบ้านบุรีรัมย์	1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ คณะกรรมการ สมาชิกชั้นนำ ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง และปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ	1. ได้แนวทางการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและทำความเข้าใจร่วมกับคณะกรรมการ กลุ่มตัวอย่าง และแกนนำชุมชน
2. ทำความเข้าใจและวิเคราะห์สหกรณ์และชุมชนร่วมกับแกนนำชุมชน และสมาชิกชั้นนำ	2. ประชุมพูดคุยกับ คณะกรรมการและสมาชิกชั้นนำในการวิเคราะห์สหกรณ์ในด้านต่างๆ ทั้งสภาพทั่วไปของชุมชน ความเป็นมา แนวคิดการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการร่วมวิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์ และชุมชน	2. ได้ข้อมูลเบื้องต้นของสหกรณ์และชุมชนด้านต่างๆ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์ ในประเด็น 3 หัวง 2 เงื่อนไข และร่วมกันคืนข้อมูลสู่ชุมชน
3. สรุปบทเรียนจากการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม และทำความเข้าใจร่วมการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม	3. ประชุมร่วมเพื่อการสรุปข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนร่วมกันกับกลุ่มตัวอย่าง และแกนนำชุมชน และปรับปรุงเพิ่มเติมแบบสอบถามและทำความเข้าใจแบบสอบถามเพื่อเตรียมระดมความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนต่อไป	3. ได้รายงานสรุปข้อมูลชุมชนเบื้องต้นในด้านต่างๆตามประเด็นเศรษฐกิจพอเพียง และได้เครื่องมือที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์และชุมชนต่อไป

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอน	การดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. เก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนตามแบบสอบถาม	4. แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอก พร้อมอธิบายและจัดเวทีระดมความคิดเห็นตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสหกรณ์และชุมชน	4. ได้ข้อมูลของสมาชิก รายบุคคลตามแบบสอบถาม จำนวน 50 ราย และข้อมูลสหกรณ์และชุมชน
5. รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	5. ตรวจสอบการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเตรียมสรุปข้อมูลประเด็นสำคัญให้สหกรณ์และชุมชนได้ทบทวน	5. ได้ข้อมูลเบื้องต้นและจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและสรุปข้อมูลที่สำคัญของชุมชน
6. คัดและการทบทวนข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม	6. การประชุมร่วมกันเพื่อคัดและทบทวนข้อมูลของชุมชนจากการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน โดยการแบ่งกลุ่มพูดคุย สัมภาษณ์แบบเจาะลึก	6. ได้ทบทวนข้อมูลของชุมชนร่วมกันและได้วิเคราะห์ข้อที่สำคัญที่ในการดำเนินงานของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการดำเนินการตามเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
7. รวบรวมข้อมูลทั้งหมด	7. สรุปข้อมูลการขับเคลื่อนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	7. ได้ข้อมูลของชุมชนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณเพื่อได้เรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน
8. ร่วมกันวิเคราะห์/สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล	8. ประชุมร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด และสรุปจัดทำข้อมูล	8. ได้รายงานแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกชาวสวนกาแฟและอุ่นจำกัด ฉบับสมบูรณ์

จากการจัดเวทีระดมความคิดเห็นแนวทางขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวสรุป
เป็นภาพดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงกระบวนการจัดเวทีระดมความคิดเห็นแนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอูน จำกัด

รูปแบบและวิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จำนวน 188 ราย และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จากประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ที่เข้าอบรมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวนทั้งหมด 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิธีการสอบถาม จัดเวทีระดมความคิดเห็น และจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) และการสังเกต เป็นเครื่องมือในการรวบรวม
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป บัญชีส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก / อาชีพเสริม ภูมิลำเนาเดิม รายได้ เงินออม หนี้สิน แหล่งรับรู้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แยกแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
2. การยอมรับและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ
3. ระดมความคิดเห็นขั้นตอน/วิธีการใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจพอเพียง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าจากตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประสานความร่วมมือไปยังสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสมาชิกในกลุ่ม สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงอยู่ วิถีชีวิตประจำวัน เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐาน โดยสัมภาษณ์แบบเจาะจงตามแบบสอบถาม และดำเนินการกำหนด วัน เวลา และสถานที่ เพื่อจัดสนทนากลุ่ม จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 50 ราย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะจง ตามแบบสอบถามและจัดสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ศึกษาจากผลงานทางวิชาการ จากตำรา และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดให้มีการนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสอบถามมา ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม อาชีพหลัก อาชีพรอง สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออม หนี้สิน แหล่งรับรู้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมารวบรวมแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 1.2 เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ว่ามีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ มีการยอมรับและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1.2.1 ข้อมูลด้านการวัดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ ต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดให้ตอบ ใช่ หรือไม่ใช่ คำตอบถูก ได้ 1 คะแนน คำตอบผิดได้ 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 1.2.2 ข้อมูลด้านการยอมรับแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต กำหนดคำถามกิจกรรมที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดคำตอบ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ คำตอบถูก ได้ 1 คะแนน คำตอบผิด ได้ 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาแจกหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2 จัดระดมเวทีความคิดเห็น แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 2.1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อหา จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค เพื่อศึกษาปัจจัยใดมีส่วนสนับสนุน และปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคในการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยภายนอกมีขอบเขต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเทคโนโลยี และปัจจัยภายในมีขอบเขต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านทุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยศึกษาว่าปัจจัยแต่ละด้านมีส่วนในการสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติอย่างไร สรุปผลและนำเสนอรายงาน นอกจากนี้ศึกษาว่าปัจจัยภายนอกทั้ง 5 ด้านข้างต้น ปัจจัยใดที่ช่วยผลักดันให้เกิด

การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยให้เรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย 5,4,3,2,1 ตามลำดับ แล้วหาค่าความถี่ ร้อยละ สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2.2 ขั้นตอน / วิธีการที่สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจไปปฏิบัติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง / ครอบครัว / สหกรณ์ / ชุมชนอย่างไร สังเคราะห์ในมิติของ 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ มีความรู้ และมีคุณธรรม สรุปผลและนำเสนอรายงาน

ส่วนที่ 2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในอนาคตอย่างไร สรุปผลและนำเสนอรายงาน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและบริบทสหกรณ์ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม 3) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก 4) ศึกษาการยอมรับและการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ / เป็นแบบอย่างขยายผล 5) ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ปραกฏผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทชุมชนของสหกรณ์

ซึ่งศึกษาถึงสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิต ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ศึกษาจากการสอบถาม สัมภาษณ์ จากคณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกชั้นนำ ของสหกรณ์และผู้นำชุมชน และจากการระดมความคิดเห็น พบว่า สหกรณ์ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีบริบทชุมชนที่เอื้ออำนวยในการช่วยขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในชุมชนบ้านบุรีรัมย์ส่วนใหญ่ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายแสวง แผลดีตะ เล่าว่า “เพราะอยู่ที่ภาคอีสานลำบากเร็นแค้นมาก จึงได้ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 และได้เดินเท้าผ่านป่าเขาจากบ้านในหุบเข้ามาอยู่ในวง ตอนแรกที่เข้ามามีเฉพาะผู้ชาย ช่วยกันสร้างขนา (กระท่อม) ซึ่งใช้ไม้ไผ่ทำพื้น ฝาและหลังคา หนึ่งหลังอยู่รวมกันได้ประมาณ 9 - 10 คน” ประกอบอาชีพ ช่วยกันถางป่า คายหญ้า จับจองที่ดินบ้าง ซื่อบ้าง ขอแรง ลงแรงปลูกข้าวแล้วค้าข้าวกิน ถ้าสัตว์ป่าชุกชุม สัตว์น้ำ เป็นอาหาร เช่น ตะพานน้ำ ปลา กบ กุ้ง มีการแปรรูปอย่างง่ายเก็บไว้กิน เมื่อมีการประชุมผู้นำหมู่บ้านก็จะติเเกาะลูกบ้านก็เดินทางไปร่วมประชุมกัน ต่อมา มีชาวบ้านอาศัยอยู่กันเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นชุมชน และได้ก่อตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2538 โดยแยกมาจากบ้านปากแพรก หมู่ที่ 5 ตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดบุรีรัมย์เมื่อปี 2528 เพื่อรับจ้างเก็บกาแฟและทำสวนกาแฟ โดยสร้างที่พักเป็นกลุ่มก้อน จึงเรียกกลุ่มบ้านนี้ว่ากลุ่มบุรีรัมย์ เมื่อ

จัดตั้งเป็นหมู่บ้านจึงใช้ชื่อว่า “บ้านบุรีรัมย์” หากเดินทางจากที่ว่าการอำเภอละอุ่นถึงสามแยกเดี่ยว ชาวที่บ้านคอกช้าง หมู่ที่ 2 ตำบลในวงเหนือ เป็นถนนลาดยางผ่านหมู่บ้านผาพิง ถึงตลาดนัดบ้านในวงเดี่ยวขวามือผ่านบ้านเนินทองถึงบ้านบุรีรัมย์

ในส่วนของการศึกษาจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ได้รวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ดังนี้

สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านบ้านบุรีรัมย์ ตำบลในวงใต้ และตำบลในวงเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและมีบริบทชุมชนคล้ายคลึงกับชุมชนบ้านบุรีรัมย์ ซึ่งมีการบริหารจัดการหมู่บ้านเข้มแข็ง โดยแบ่งเป็น 9 กลุ่ม (กลุ่มภาษาในชุมชนเรียกว่า คุ่ม) แต่ละคุ่มมีหัวหน้าคุ่ม หรือผู้นำคุ่ม เป็นผู้ดูแล คุ่มละ 10 – 15 ครัวเรือน แต่ละคุ่มร่วมกันเก็บข้อมูลมาจัดทำแผนชุมชน วางแผนปฏิบัติงาน และร่วมกันดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านต้นแบบ ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปรากฏว่าทุกกลุ่มได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้ครัวเรือนมีกิจกรรมพื้นฐาน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ทำบัญชีครัวเรือน มีการออมทรัพย์ร่วมกัน อนุรักษ์และสิ่งแวดล้อม มีการจัดการเรียนรู้ มีฐานเรียนรู้ และมีวิทยากรประจำฐานเดิมตามคุ่มที่แบ่งกัน 9 คุ่ม ทั้ง 9 ฐาน ได้แก่

1. คุ่มเกษตรอินทรีย์ มีฐานการเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงหมูหลุม การปลูกแฝก การทำปุ๋ยหมัก การเลี้ยงกบ การปลูกพืชบำรุงดิน ฯลฯ
2. คุ่มชลประทานพัฒนา มีฐานการเรียนรู้ด้านการจัดการดิน น้ำ ป่า และการท่องเที่ยว เดินป่า ชมดอกบัวผุด การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
3. คุ่มตลาดพัฒนา มีฐานการเรียนรู้ ร้านค้าชุมชน การจัดทำแผนชุมชน
4. คุ่มชนแดนพัฒนา มีฐานการเรียนรู้ การจัดการโฮมสเตย์
5. คุ่มสหกิจก้าวหน้า มีฐานการเรียนรู้ เพาะเห็ดกับทะเลสาบปาล์ม
6. คุ่มพัฒนา ซอย 1 มีฐานการเรียนรู้หมอลำพื้นบ้าน
7. คุ่มพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง มีฐานการเรียนรู้กลุ่มชาไบหม่อน ทำไม้กวาดดอกหญ้า
8. คุ่มใหม่พัฒนา มีฐานการเรียนรู้การทำแปลงกาแฟ ใช้ปุ๋ยทะเลสาบปาล์ม
9. คุ่มอนามัยพัฒนา มีฐานการเรียนรู้ การดูแลสุขภาพ อนามัยและคุณภาพชีวิตของคน

ในชุมชน

ในแต่ละฐานทั้ง 9 ฐานข้างต้นจะมีวิทยากรประจำคุ่มทุกฐาน ซึ่งตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2552 - กุมภาพันธ์ 2553 มีคณบดีศึกษาและนักท่องเที่ยวนำมาเรียนรู้ที่บ้านบุรีรัมย์มากกว่า 30 คณะ ทั้งมาจากจังหวัดกรุงเทพมหานครฯและต่างจังหวัด เช่น จังหวัดภูเก็ต จังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัด สงขลา และจังหวัดอื่นๆ

ปัจจัยที่ทำให้หมู่บ้านบุรีรัมย์พัฒนาก้าวหน้าตามลำดับ เพราะมีผู้นำที่เข้มแข็งเป็นแกนนำ มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนา โดยใช้แผนชุมชนเป็นหลักในการพัฒนา ใช้คุ้มเป็นพื้นที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเป็นประจำและสม่ำเสมอ สมาชิกมีการไปทัศนศึกษาดูงานจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดสตูล ฯลฯ เพื่อนำความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชุมชน และที่เป็นตัวอย่างได้ดี ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ที่บ่อน้ำซับ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้ของชุมชนได้ดี ส่วนที่บ้านคีรีวง อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายบ้านบุรีรัมย์ หมู่ที่ 1 ตำบลโนนวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นหมู่บ้านต้นแบบการขยายผล โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ชนะเลิศระดับจังหวัดระนอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำและเยาวชน
 - มีการจัดเวทีหันหน้าเข้าหากันปีละ 6 ครั้ง
 - ดูงานเพื่อพัฒนาตนเองและรักษาบ้านเกิดในพื้นที่ภาคใต้
 - จัดค่ายสานสัมพันธ์แกนนำเยาวชน 2 วัน 1 คืน
2. พัฒนาครัวเรืออาสาวิถีพอเพียง
 - ฝึกอบรมการจัดทำและวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลคร้วเรือ เศรษฐกิจและพลังงานในคร้วเรืออาสา
 - ศึกษาดูงานคร้วเรือต้นแบบการพึ่งตนเองบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - สืบค้นและมอบป้ายเชิดชูคร้วเรือพอเพียง คร้วเรืออาสา
3. เครือข่ายรักษ์ป่า สร้างคน วิถีพอเพียงภาคใต้
4. การจัดการทรัพยากรพื้นที่ป่าชุมชน
 - 4.1 สสำรวจทรัพยากรพื้นที่ป่าชุมชนและจัดทำแผนที่ศักยภาพสายน้ำ
 - เดินสำรวจบันทึกข้อมูลในพื้นที่ป่าชุมชน
 - ทำแผนที่สายน้ำชุมชน
 - 4.2 อบรมให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงาน การอนุรักษ์พลังงาน และแนวทางแก้ไขการใช้พลังงานทดแทน
 - ศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีพลังงาน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- ศึกษาความเป็นไปได้ เตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ ไฟฟ้าจากพลังงานน้ำใน
ครัวเรือน

5. บริหารจัดการ โครงการและศูนย์เรียนรู้

- ประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้
- จัดกิจกรรมสนับสนุนศูนย์ประสานการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น
การปรับปรุงแปลงสาธิตการเกษตรผสมผสาน การปรับปรุงจุดสาธิตการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ การ
ปรับปรุงจุดสาธิตการทำปุ๋ยหมัก ปรับปรุงจุดสาธิตการเพาะเห็ดนางฟ้า ปรับปรุงจุดสาธิตการทำ
เมล็ดพันธุ์ผักอบรมเกษตรอาสา การสนับสนุนโครงการตำบลนำร่องสมานฉันท์ด้วยมาตรฐานงาน
ชุมชนและจิตสำนึกพลเมืองซึ่งมีการบริหารจัดการชุมชน โดยธรรมนูญพลเมือง ตำบลในวงใต้ ซึ่ง
ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน

ด้านที่ 2 ด้านการบริหาร งบประมาณและทรัพยากร

ด้านที่ 3 ด้านพัฒนาจัดการความสามารถของเครือข่าย สอช.ต. และเครือข่าย

อาสาสมัครชุมชน

ด้านที่ 4 ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน

การบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน จะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ชุมชนที่ว่า “ ชยัน
เข้มแข็ง สามัคคี รายได้ดี อยู่ดีมีสุข” และมีส่วนเสริมหนุนให้วิสัยทัศน์ของสหกรณ์ที่กล่าวว่า “
สหกรณ์มั่นคง ส่งเสริมการพัฒนาคน ชุมชนเข้มแข็ง เป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง “ให้
บรรลุผลสำเร็จเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกต จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษา ได้นำคำตอบจากการสอบถาม สัมภาษณ์ การสังเกต มารวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ หาค่าความถี่ และ หาค่าร้อยละตามแบบสอบถามซึ่งแยกเป็น 3 ส่วน และจัดเวทีระดมความคิดเห็น ได้รวบรวมข้อมูลที่ ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ได้ดังนี้

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม อาชีพหลัก อาชีพรอง สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออม หนี้สิน แหล่งรับรู้ข้อมูล ศึกษาจากแบบสอบถามสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษานำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน(คน)	คิดเป็น ร้อยละ
n= 50 คน			
1. เพศ	ชาย	32	64
	หญิง	18	36
2. อายุ	ระหว่าง 28-58 ปี	50	100
3. สถานภาพ	โสด	0	0
	สมรส	49	98
	หย่าร้างหรือหม้าย	1	2
4. ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	0	0
	ประถมปีที่ 4,6	12	24
	มัธยมศึกษาตอนต้น	13	26
	มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช	21	42
	ปวส. หรือ อนุปริญญา	4	8
	ปริญญาตรี	0	0
อื่นๆ(ระบุ).....	0	0	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

		n= 50 คน	
ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
5. ตำแหน่งทางสังคม	กรรมการสหกรณ์	7	14
	ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	6	12
	อบต.	4	8
	สารวัติกำนัน	2	4
	อื่นๆ(ระบุ)..กรรมการศูนย์เรียนรู้	5	10
	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	4	8
6. อาชีพ			
6.1 อาชีพหลัก	ทำนา	3	6
	ทำสวน	44	88
	ค้าขาย	1	2
	รับจ้างทั่วไป	2	4
6.2 อาชีพรอง	ทำนา	4	8
	ทำสวน	4	8
	เลี้ยงสัตว์ กบ, ไข่, ปลาเป็ด, เลี้ยง ไหม	20	40
	เพาะเห็ด	17	34
6.3 รายได้อาชีพหลัก (เฉลี่ยต่อเดือน)	5,000 -20,000 บาท	28	56
	20,001 - 40,000 บาท	16	32
	มากกว่า 40,000 บาท	6	12
6.4 รายได้อาชีพรอง (เฉลี่ยต่อเดือน)	ต่ำกว่า 5,000 บาท	11	22
	5,001-10,000 บาท	31	62
	มากกว่า 20,000 บาท	8	16
6.5 ค่าใช้จ่ายอาชีพหลัก (เฉลี่ยต่อเดือน)	ต่ำกว่า 5,000 บาท	22	44
	5,000-10,000 บาท	12	24
	10,001-15,000 บาท	5	10

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

		n= 50 คน	
ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
	15,001-20,000 บาท	7	14
	มากกว่า 20,000 บาท	4	8
6.6 ค่าใช้จ่ายอาชีพ	ต่ำกว่า 5,000 บาท	33	66
รอง (เฉลี่ยต่อเดือน)	5,001-10,000 บาท	14	28
	10,001-15,000 บาท	2	4
	มากกว่า 15,000 บาท	1	2
6.7 ค่าใช้จ่าย	ต่ำกว่า 5,000 บาท	41	82
บริโภคในครัวเรือน	5,000 -10,000 บาท	7	14
(เฉลี่ยต่อเดือน)	มากกว่า 10,000 บาท	2	4
7. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน	จังหวัด นครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์,	47	94
7.1 ภาคอีสาน	จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัดนครนายก จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จ.สระแก้ว จังหวัดมหาสารคาม		
7.2 ภาคใต้	จังหวัดนครศรีธรรมราช	3	6
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี		
8. สภาพภาพทาง	รายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินเหลือ	16	32
เศรษฐกิจ ของครอบครัว	เก็บ		
	รายได้มากกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีเงิน	5	10
	เหลือเก็บ		
	รายได้มากกว่ารายจ่ายแต่มีหนี้สิน	15	30
	รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย	9	18
	รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายแต่ไม่มีหนี้สิน	2	4
	รายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สิน	3	6
9. จำนวนเงินออมต่อ	ไม่มีเงินออม - 200,000	50	100
ครัวเรือน			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

		n= 50 คน	
ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
10. จำนวนหนี้สินต่อครัวเรือน	ไม่มีหนี้สิน - 280,000	50	100
11.แหล่งรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (ตอบได้หลายข้อ)	โทรทัศน์	42	84
	วิทยุ	18	36
	หนังสือพิมพ์	13	26
	ส่วนราชการ	39	78
	บุคคลในครอบครัว	8	16
	เพื่อนบ้าน	5	10

จากตาราง 4.1 พบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟและอู่ จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50 คน จำแนกเป็นปัจจัยต่างๆ ดังนี้

เพศ พบว่า สมาชิกส่วนมาก ร้อยละ 64 เป็นเพศชาย และร้อยละ 36 คน เป็นเพศหญิง อายุ พบว่าสมาชิกที่ร่วมโครงการมีอายุ ระหว่าง 28 -58 ปี สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 52 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 32 อายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 12 และมีอายุมากกว่า 55 ปี ร้อยละ 4

สถานภาพสมรส พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ สมรสแล้ว ร้อยละ 96 หย่าร้างหรือเป็นหม้าย ร้อยละ 4 และไม่มีคนที่โสด เข้าร่วมโครงการ

ระดับการศึกษา พบว่าสมาชิก ส่วนมาก จบการศึกษาระดับ มัธยมปลาย/ปวช. ร้อยละ 42 จบการศึกษาระดับมัธยมต้น ร้อยละ 26 จบระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ร้อยละ 24 และจำนวนจบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 8

การดำรงตำแหน่งทางสังคม พบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 42 ดำรงตำแหน่งทางสังคม ได้แก่ กรรมการสหกรณ์ ร้อยละ 14 ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 12 กรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชน ร้อยละ 10 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 8 กรรมการกองทุนหมู่บ้าน และ ร้อยละ 4 สารวัตรกำนัน

อาชีพหลักพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในการทำสวน ร้อยละ 88 มีอาชีพ

ทำนาร้อยละ 6 มีอาชีพหลักในรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 4 มีอาชีพหลักในการค้าขายร้อยละ 2

อาชีพรอง พบว่าสมาชิกส่วนมากมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงไหม เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ร้อยละ 40 มีอาชีพรองในการเพาะเห็ด ร้อยละ 34 ที่เหลือมีอาชีพรองในการทำนา และทำสวน จำนวนร้อยละ 8 เท่ากัน

รายได้จากอาชีพหลัก พบว่าสมาชิกส่วนมากร้อยละ 56 มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,000-20,000บาท ต่อเดือน ร้อยละ 32 มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 20,001-40,000 บาท ต่อเดือน และร้อยละ 12 มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 40,000 บาท ต่อเดือน ตามลำดับ

รายได้จากอาชีพรอง พบว่าสมาชิกส่วนมาก ร้อยละ 38 มีรายได้อาชีพรองระหว่าง 1,000-2,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 24 มีรายได้อาชีพรองระหว่าง 2,001-3,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 22 มีรายได้จากอาชีพรองต่ำกว่า 500 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 16 มีรายได้จากอาชีพรองมากกว่า 3,000 บาท ต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายในการทำอาชีพหลักพบว่าสมาชิกส่วนมากร้อยละ 44 มีค่าใช้จ่ายในการทำอาชีพหลักต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 22 มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพหลัก ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 14 มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพหลักระหว่าง 15,001-20,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 10 มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพหลัก ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 8 มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพหลักมากกว่า 20,000 บาท ต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายจากอาชีพรองพบว่าสมาชิกส่วนมากร้อยละ 66 มีค่าใช้จ่าย มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพรองต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 28 มีค่าใช้จ่ายจากการทำอาชีพรองระหว่าง 5,000-10,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 4 มีค่าใช้จ่ายจากอาชีพรองระหว่าง 10,001-15,000 บาท ต่อเดือน และร้อยละ 2 มีค่าใช้จ่ายจากอาชีพหลักเกินกว่า 1,000 บาท ต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายบริโภคในครัวเรือน พบว่า สมาชิกส่วนมาก ร้อยละ 82 มีค่าใช้จ่ายบริโภคเฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 14 มีค่าใช้จ่ายบริโภคเฉลี่ย 5,001 – 10,000 บาท ต่อเดือน และร้อยละ 4 มีค่าใช้จ่ายบริโภคเฉลี่ยมากกว่า 10,001 บาท ต่อเดือน

ภูมิฐานะของสมาชิก ส่วนใหญ่ ร้อยละ 94 มาจากภาคอีสาน และอีกร้อยละ 6 มาจากภาคใต้

สถานภาพทางเศรษฐกิจ เป็นการศึกษารายได้ กับค่าใช้จ่ายประจำวัน พบว่าสมาชิกส่วนมากร้อยละ 32 มีรายได้มากกว่ารายจ่าย และมีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 30 มีรายได้มากกว่ารายจ่าย แต่มีหนี้สิน ร้อยละ 18 มีรายได้พอกับรายจ่าย ร้อยละ 10 มีรายได้มากกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 6 มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สิน และร้อยละ 4 มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย แต่ไม่มีหนี้สิน

การออมเงินพบว่าสมาชิกส่วนมาก มีเงินออมต่ำกว่า 5,000 - 200,000 บาท ร้อยละ และมีร้อยละ 4 หรือจำนวน 2 คน ที่ตอบว่าไม่มีเงินออม

หนี้สิน พบว่า สมาชิกส่วนมาก มากกว่าร้อยละ 74 มีหนี้สินต่ำกว่า 50,000 บาท และ ร้อยละ 14 มีหนี้สินระหว่าง 50,000 - 100,000 บาท ร้อยละ 4 มีหนี้สินเกินกว่า 100,000 บาท ตามลำดับ และร้อยละ 8 ไม่มีหนี้สิน

แหล่งรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถตอบได้หลายข้อ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 84 รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ ร้อยละ 78 รับข้อมูลจาก หน่วยงานราชการ ร้อยละ 36 รับข้อมูลจากวิทยุ ร้อยละ 26 รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 16 ได้รับข้อมูลจากคนในครอบครัว และร้อยละ 10 รับรู้จากเพื่อนบ้าน

ตอนที่ 2.2 ข้อมูลปัจจัยสภาพแวดล้อม

ศึกษาจากการระดมความคิดเห็น จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค (SWOT) ต่อ การนำเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวันและสหกรณ์ เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนและปัจจัย ที่เป็นอุปสรรคในการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของสมาชิก สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสหกรณ์

ปัจจัย ภายใน	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	ปัจจัย ภายนอก	โอกาส (o)	อุปสรรค(T)
1.ด้าน บุคคลากร	1. สมาชิกให้ความร่วมมือดี	- สมาชิกอยู่ห่างไกลกันการ ประชาสัมพันธ์ อาจไม่ทั่วถึง	1.ด้าน เศรษฐกิจ	1. มีเงินสนับสนุน จากภาครัฐ	1. สมาชิกเยอะ ไม่มีทุนให้ สมาชิกกู้ยืม
2. มีสมาชิก เพิ่มขึ้น	2. สมาชิก เพิ่มขึ้น	3. กรรมการมีความ เสียสละ		2. ทางสัญจร สะดวกมีพ่อค้ามา รับซื้อผลผลิตถึงที่	2. การ ประชาสัมพันธ์ ไม่บ่อยเต็มที่
		- เงินทุนของ สหกรณ์น้อย - กรรมการบาง คนขาดความ รับผิดชอบ		- มีสินค้าปลอด สารพิษ กิน แจก แลก ทำบุญ และ จำหน่าย	สมาชิกรู้ข่าว ไม่ค่อยทั่วถึง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัย ภายใน	จุดแข็ง(S)	จุดอ่อน (W)	ปัจจัย ภายนอก	โอกาส (o)	อุปสรรค(T)
2.ด้าน เงินทุน	- มีการระดม ทุน ถือหุ้น และฝากอย่าง ต่อเนื่อง - รัฐสนับสนุน เงินกู้ดอกเบี้ย ต่ำ		2.ด้านสังคม	-มีการบริหาร จัดการหมู่บ้านดี , มีผู้นำที่เข้มแข็ง -มีพื้นที่เอื้อต่อการ เพาะปลูกดี หลากหลายใน ท้องถิ่น เช่น กาแฟ , ทุเรียน, มังคุด	
3.วัสดุ อุปกรณ์		-อุปกรณ์การ ปฏิบัติงานไม่ พร้อม	3.ด้าน ภูมิศาสตร์	-ระยะทางห่างไกล จากตัวเมืองทำให้ กระแสบริโภค นิยมเข้าถึงได้ช้า	- มีสภาพพื้นที่ เป็นภูเขาทำให้ การคมนาคมไม่ สะดวก - ตลาดอยู่ไกล ค่าใช้จ่ายในการ บรรทุก - ระยะทางอยู่ ห่างไกลธนาคาร ทำให้การ ธุรกรรมกับ ธนาคาร

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัย ภายใน	จุดแข็ง(S)	จุดอ่อน (W)	ปัจจัย ภายนอก	โอกาส (o)	อุปสรรค(T)
4.การ บริหาร จัดการ	-กรรมการ มีการแบ่งหน้าที่ กันรับผิดชอบ การช่วยกัน ทำงาน -กรรมการดูแล สมาชิกคนละ หมู่บ้าน -บริหาร จัดการเป็นคุ้ม		4.ชนบธรรมเนียม ประเพณี	- มีหมอลำซึ่ง - ใสบาตรตอนเช้า - จัดหางานตาม เทศกาล เช่น ปี ใหม่, สงกรานต์, ลอยกระทง, วัน ผลไม้ประจำปี	
5. อื่นๆ			5.ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	- ดิน น้ำ ป่าไม้ สมบูรณ์ มีภูเขา ล้อมรอบ -พื้นที่เหมาะแก่ การทำเกษตร - มีไฟฟ้าใช้ - มีศูนย์เรียนรู้ ชุมชน ดูแลและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรม ชาติและ สิ่งแวดล้อม	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

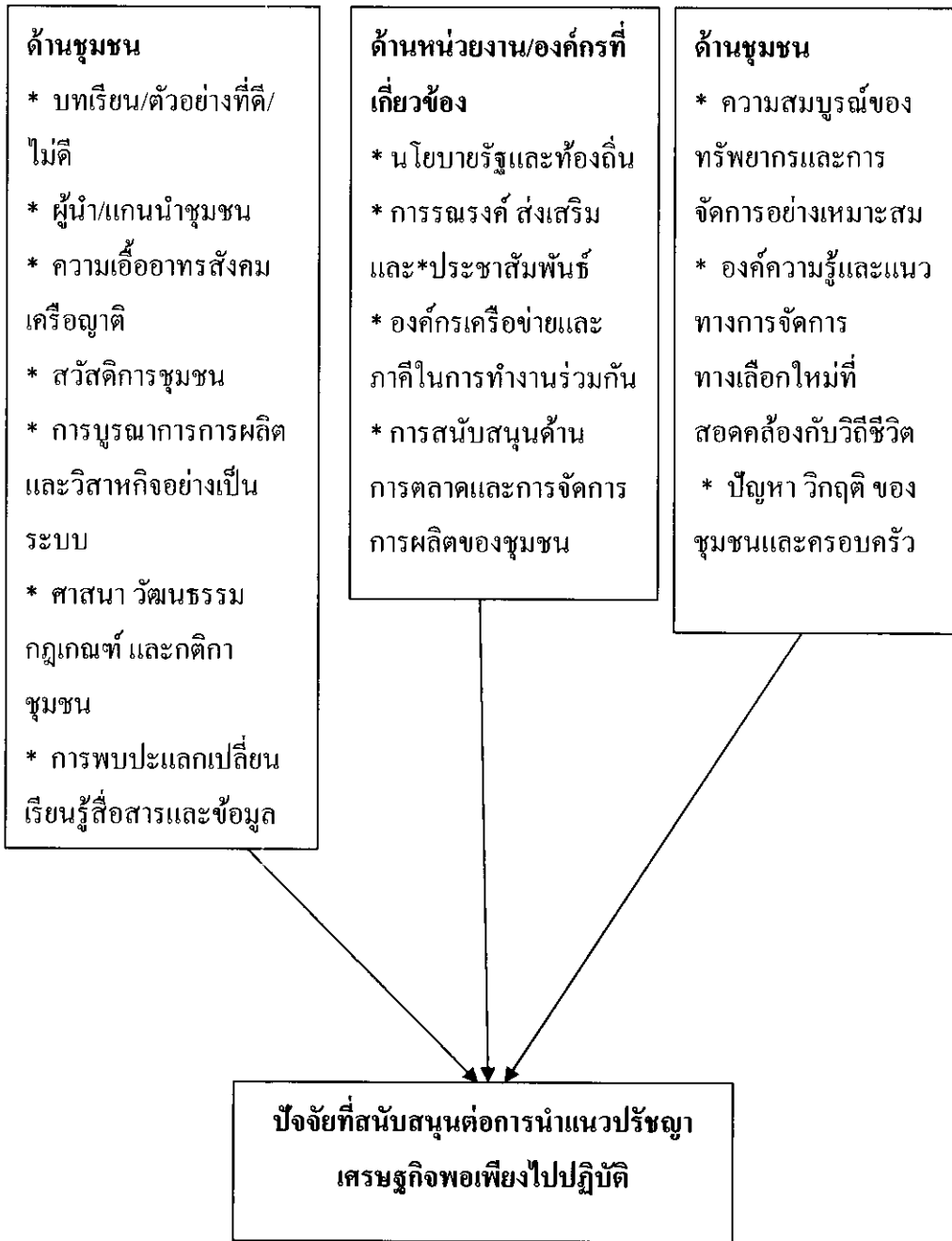
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง(S)	จุดอ่อน (W)	ปัจจัยภายนอก	โอกาส (o)	อุปสรรค(T)
			6.เทคโนโลยี	-ปรับใช้เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ใช้เตาไม้ฟืนแทนเตาอบในการเพาะเห็ดฟาง	
				-มีเสียงตามสายเกือบทุกหมู่บ้าน	
				-มีโทรศัพท์	
				ติดต่อกันสะดวก	
			7.วิถีชีวิต	-อยู่กันแบบพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกัน	
				-ใช้ศาสนาเป็นที่พึ่งทางจิตใจ	
			8. อื่น ๆ.....	- ผู้นำชุมชน/แกนนำชุมชนเข้มแข็งและเสียสละ	
				-คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	
				-มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สม่ำเสมอ	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สหกรณ์มีจุดอ่อนคือ สมาชิกอยู่ห่างไกลกันการประชาสัมพันธ์อาจไม่ทั่วถึง เงินทุนของสหกรณ์น้อย กรรมการบางคนขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น มีจุดแข็งได้แก่ สมาชิกให้ความร่วมมือดี มีสมาชิกเพิ่มขึ้นสม่ำเสมอ กรรมการมีความเสียสละ มีการระดมทุนถือหุ้นและฝากอย่างต่อเนื่อง รัฐสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ฯลฯ มีโอกาส คือ ระยะทางห่างไกลจากตัวเมืองทำให้กระแสบริโภคนิยมเข้าถึงได้ช้า มีการใช้ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและเป็นศูนย์รวม

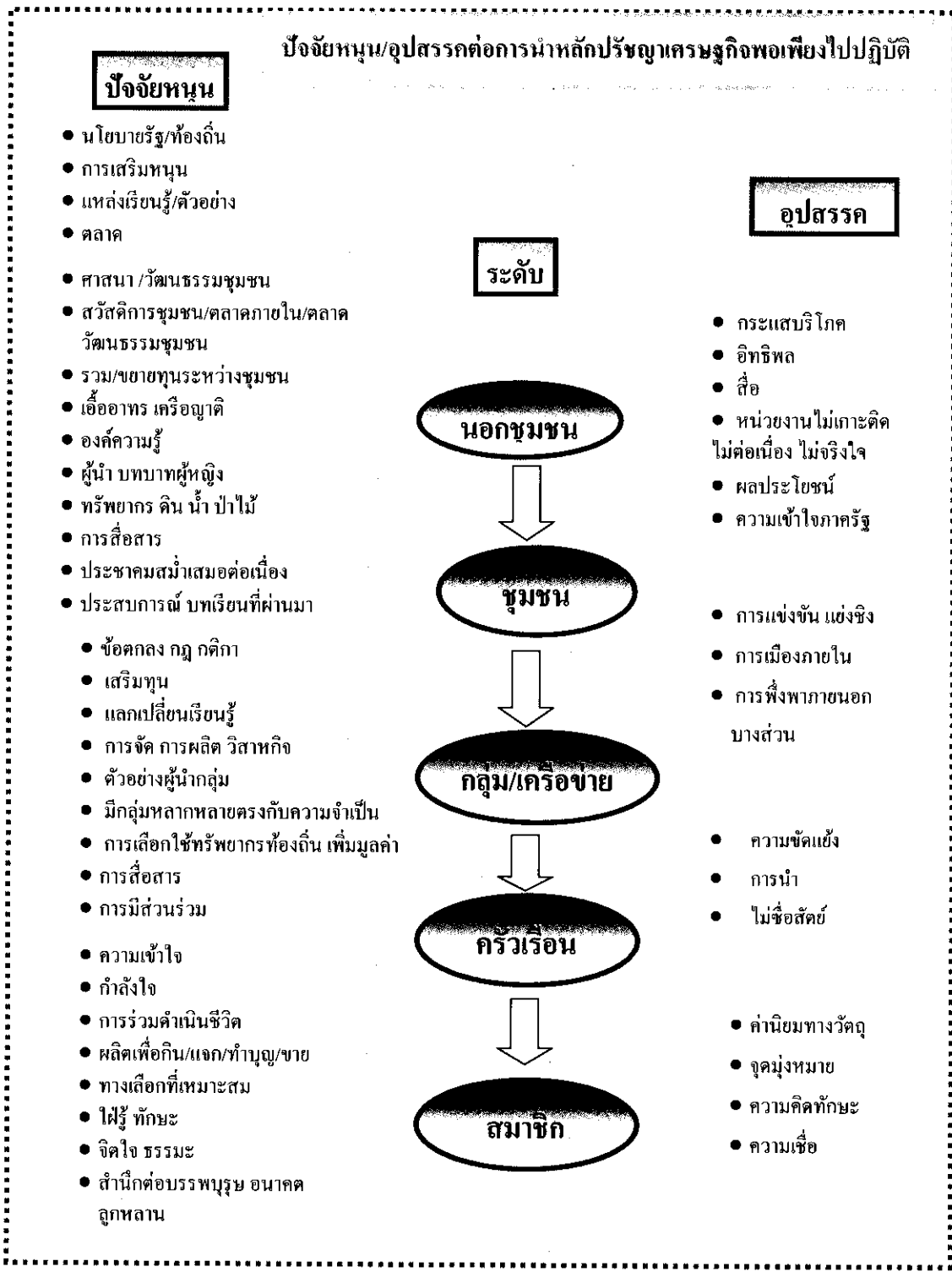
ทางจิตใจ และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งคู่ได้จาก การทำบุญใส่บาตรตอนเช้าและไปวัด ฟังธรรมในวันพระ การละเล่นหมอลำซึ่งในโอกาสต่างๆ การจัดหางานตามเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง วันผลไม้ประจำปี มีดิน น้ำ ป่าไม้สมบูรณ์ มีภูเขาล้อมรอบ พื้นที่เหมาะแก่ การทำการเกษตร มีไฟฟ้าใช้ มีศูนย์เรียนรู้ชุมชน เป็นต้น มีอุปสรรค คือ สมาชิกจำนวนมากไม่ค่อย มีทุนให้สมาชิกกู้ยืม จึงต้องอาศัยการระดมทุนภายในและอาศัยเงินทุนดอกเบี้ยต่ำจากภาครัฐ การ ประชาสัมพันธ์ไม่ค่อยดี สมาชิกรู้ว่าไม่ค่อยทั่วถึง มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาทำให้การคมนาคมไม่ สะดวก ตลาดอยู่ไกลค่าใช้จ่ายในการบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร ระยะทางอยู่ห่างไกลธนาคาร ทำให้การทำธุรกรรมกับธนาคาร เป็นต้น

2.2.1 ปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ดังนี้

ปัจจัยที่สนับสนุนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติสรุปเป็นด้านๆ ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้ก็จะปัจจัยที่เกี่ยวพันกันให้ชุมชนมีวิถีชีวิตที่อยู่ได้อย่างพอเพียงมิได้เฉพาะ เพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชุมชน ด้านหน่วยงานองค์กรที่ เกี่ยวข้อง และด้านอื่นๆ ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 4.1 ปัจจัยที่สนับสนุนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ภาพที่ 4.2 ปัจจัยที่สนับสนุน/เป็นอุปสรรคต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

จากภาพที่ 4.2 ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติแยกได้เป็น 3 ด้าน แต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านชุมชน ได้แก่

1) มิติด้านเศรษฐกิจ สหกรณ์มีการระดมทุน โดยการระดมทุนเรือนหุ้น และระดมเงินฝาก จากสมาชิกในระหว่างปีได้จำนวนมากพอสมควร เนื่องจากสมาชิกมีรายได้หลายทาง มีทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมหลากหลาย และมีการร่วมกันวางแผนกันผลิต กล่าวคือ หมุนเวียนเปลี่ยน กันผลิตผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ซ้ำกันเพื่อไม่ให้ผลผลิตออกมาล้นตลาด ซึ่งอาจส่งผลให้มีปัญหาด้านราคาตกต่ำตามมาทีหลัง ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในสหกรณ์ ในชุมชน นอกสหกรณ์และนอกชุมชน ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ เพราะเป็นวิถีชีวิตของชุมชนที่ส่วนใหญ่มีมาอยู่แล้วดั้งเดิมของชุมชนที่เป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชนและนอกชุมชน คนในชุมชนพบเห็นและสามารถนำทำตาม หรือนำมาปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีได้แล้วทำให้ชีวิตของของในสังคมมีความสุข ไม่เดือดร้อนตามที่ได้มีการไปทัศนศึกษาดูงานต่างจังหวัดมา เช่น ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

2) มิติต่างด้านสังคม สหกรณ์มีบุคคลที่เป็นผู้นำสหกรณ์และผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่น่าเชื่อถือของสมาชิกและคนในสังคม ช่วยผลักดันกระตุ้นงานในชุมชนทุกด้าน เป็นเพราะมีคุณธรรมและสืบทอดวิถีชีวิตอย่างพอเพียง และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกและคนอื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี มีความเอื้ออาทร ความเป็นสังคมเครือญาติของสมาชิกชุมชน ความเป็นชุมชนดั้งเดิมที่ก่อสร้างชุมชนมาด้วยกัน หรือย้ายถิ่นฐานมาด้วยกัน ต่อสู้ดิ้นรนหรือยากลำบากมาด้วยกัน ทำให้เป็นสังคมของความเป็นเครือญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่ น้อง ลูกหลาน เหลน ทำให้เกิดสายสัมพันธ์ รักใคร่และเอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในทุกๆด้าน ตามแต่จะช่วยเหลือได้

3) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและ ชุมชนร่วมกันสร้างสวัสดิการของชุมชน เพื่อความมั่นคงของชุมชน ช่วยให้ชุมชนเข้มแข็งและสนับสนุนกัน ช่วยเสริมความเอื้ออาทรและความเข้มแข็งของชุมชน และได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับกลุ่มและระดับชุมชน โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเป็นด้าน ๆ ไป เช่น แกนนำอนุรักษ์ธรรมชาติ แกนนำอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น แกนนำด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แกนนำด้านการใกล้เคียงข้อพิพาท แกนนำศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเครือข่าย เป็นต้น

4) มิติด้านสังคม มีการบูรณาการต่างๆ ในชุมชนทั้งการผลิต วิสาหกิจเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ เป็นการเรียนรู้การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการผลิต การบริโภค ตลอดจนการจำหน่ายแบบบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ เป็นการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรของชุมชน

อย่างมีคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มในชุมชน และมีได้มุ่งหวังเพื่อการเพิ่มรายได้เพียงอย่างเดียว มุ่งที่จะลดรายจ่าย

5) มิติด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ทุกคนปฏิบัติอยู่ในกฎเกณฑ์ กติกาของชุมชน และตามหลักศาสนา การมีศูนย์รวมทางจิตใจที่แทนด้วยศาสนา วัฒนธรรมชุมชน มีการร่วมสร้างกฎเกณฑ์ กติกาของชุมชนร่วมกัน ตลอดจนมีการสืบทอดและการนำมาใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และรื้อยสานต่อและเสริมกัน กิจกรรมทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมของชุมชนด้วย เช่น ผลิตเพื่อกินได้ ใช้ได้ ทำบุญได้ แลกเปลี่ยนช่วยเหลือกันได้ ให้กันได้และขายได้ เป็นต้น

6) ด้านเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารโดยโทรศัพท์มือถือ มีจัดเวทีพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลในชุมชน และระหว่างชุมชน ชุมชนมีการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเชื่อมต่อกับสถาบันทางสังคมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นบ้าน วัด โรงเรียน ในชุมชน และมุ่งปลูกฝัง ชักเลาตั้งแต่เด็ก

7) บทเรียนของชุมชน ประสบการณ์ และการพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนเวทีการเรียนรู้ของชุมชน และบทเรียนในอดีตจากความทุกข์ยาก หรือจากความอยู่กันอย่างสันติสุข ร่วมกัน ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน มีการถ่ายทอด ตลอดจนมีเวทีการเรียนรู้ของชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีสื่อต่างๆ ที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ให้ชุมชนได้พูดคุยกันอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) นโยบายรัฐ และท้องถิ่นต่อแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนช่วยสนับสนุน กระตุ้นและขับเคลื่อนการดำเนินงานของท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มต่างๆ การส่งเสริมการให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน การส่งเสริมสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง เป็นการช่วยเสริมสร้างคนในชุมชนและสร้างผู้นำชุมชนด้วย ยังเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน

2) การรณรงค์ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ด้วยกระแสนโยบายของภาครัฐและองค์กรต่างๆ ที่ช่วยกระตุ้นให้เห็นความสำคัญการดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตเดิมก็คือการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและสนองตามพระราชดำริขององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นที่รักเคารพยิ่งของประชาชนชาวไทยทุกคน ทั้งที่ก็เป็นวิถีชีวิตเดิมของชุมชนอยู่แล้วและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสันติสุขจนถึงปัจจุบัน

3) องค์กรเครือข่ายของชุมชน และภาคีต่างๆ ในการทำงานร่วมกัน ชุมชนมีการทำงาน

ร่วมกันและสร้างเครือข่ายภาคีของชุมชนร่วมกันในระหว่างหมู่บ้านหรือตำบลใกล้เคียงทำให้เกิดการเรียนรู้และเป็นตัวอย่างของชุมชนและเสริมหนุนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของชุมชนเข้มแข็งและต่อเนื่อง

4) การสนับสนุนด้านการตลาด การจัดการการผลิต ของชุมชน องค์กรต่างๆที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมในส่วนที่คนในชุมชนค่อนข้างจะอ่อนแอ เช่น การจัดการระบบตลาด การจัดหาตลาด และการจัดการการผลิตของชุมชน ให้ชุมชนสามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ปริมาณ และตรงตามความต้องการของตลาดและมีตลาดรองรับอย่างต่อเนื่องเพราะถ้าพึ่งชุมชนเองส่วนใหญ่จะมีข้อจำกัดในประเด็นดังกล่าวและมักจะมีผู้ดำเนินการเพียงไม่กี่ราย การสนับสนุนดังกล่าวยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มดำเนินงาน เช่น สหกรณ์ หรือองค์กรที่เป็นกลุ่ม อาศัยการมีส่วนร่วมจากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อช่วยให้สามารถดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้นและต่อเนื่อง

3. ด้านอื่นๆ ได้แก่

1) ความสมบูรณ์ของทรัพยากรและการจัดการอย่างเหมาะสมทั้งทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ที่สนับสนุนการผลิตและการบริโภคของชุมชน ชุมชนบางชุมชนมีทรัพยากรของชุมชนที่สนับสนุนเป็นทุนเดิมอยู่แล้วซึ่งมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างค้ำจุนและที่สำคัญกว่าคือการจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อการสนับสนุนการผลิตและการบริโภคของชุมชน สำหรับชุมชนที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรก็สามารถนำระบบการจัดการทรัพยากรที่มีของชุมชนอย่างเหมาะสมกับชุมชนจะเป็นการเสริมหนุนความเข้มแข็งของชุมชนอีกทางหนึ่ง

2) องค์กรความรู้และแนวทางการจัดการ ทางเลือกใหม่ๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การที่ชุมชนมีการเปิดรับองค์ความรู้และแนวทางการจัดการ ทางเลือกใหม่ๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงช่วยเสริมหนุนให้ชุมชนมีกิจกรรมและดำเนินการอย่างเหมาะสมมากขึ้นซึ่งมักจะเกี่ยวกับการมีผู้นำที่เหมาะสมและมีองค์กรสนับสนุนที่เหมาะสมด้วย และรู้จักเลือกใช้ที่เหมาะสมด้วย

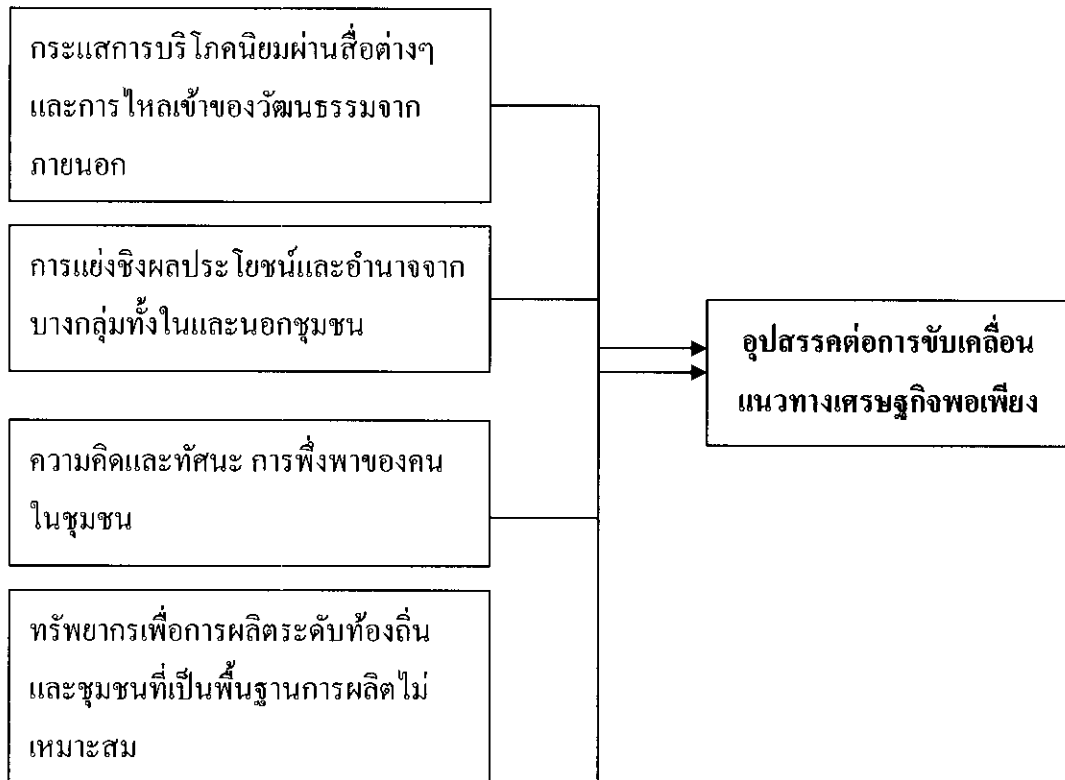
3) ปัญหา วิถีชีวิตของชุมชนและครอบครัวที่เป็นพลังผลักดันให้เกิดความตื่นตัวที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การที่ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนดั้งเดิมความเป็นเครือญาติ ส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาวิกฤตของครอบครัวและชุมชนที่คล้ายกันซึ่งเมื่อคนในชุมชนมีความทุกข์ยากเหมือนกันตามลักษณะของสังคมไทยมักจะเข้าหากัน ร่วมมือกัน และช่วยเหลือกันเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันจึงเป็นพลังผลักดันสำคัญให้เกิดการตื่นตัวและร่วมกันในชุมชน และนำมาสู่การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ มีปัจจัยหลักดังต่อไปนี้

4) ความคิดและทัศนะ การพึ่งพาของคนในชุมชน บางคนมีความคิดที่แตกต่างที่จะพึ่งพาทนออก ตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ ความคิด และทัศนะการพึ่งพาของคนในชุมชน บางคนยังติดขัดกับความคิดและแนวทางการพัฒนาเดิมก็ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องมากกว่าที่มีความคิดและทัศนะการพึ่งพาตนเองหรือพึ่งพากันของคนในสังคม

5) ทรัพยากรเพื่อการผลิตระดับท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นพื้นฐานการผลิต เช่น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ แต่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เป็นภูเขา ทำให้การผลิตและการขนส่งผลผลิตจำหน่ายเป็นไปด้วยความลำบาก ฐานทรัพยากรการผลิตที่สำคัญของชุมชนมีจำกัด บางอย่างต้องพึ่งพาทนจากภายนอกชุมชน เช่น น้ำดื่ม ทะลายปาล์มที่เพาะเห็ดต้องสั่งซื้อจากจังหวัดชุมพร เป็นต้น

6) การแข่งขันผลประโยชน์และอำนาจจากบางกลุ่มทั้งในและนอกชุมชน การแข่งขันผลประโยชน์และอำนาจจากคนบางกลุ่มทั้งในและนอกชุมชน บางชุมชนมีกลุ่มผลประโยชน์และอำนาจบางกลุ่มเข้ามาแสดงหาประโยชน์จากทรัพยากรของชุมชนและส่วนใหญ่มักจะมีอำนาจเงินมากระตุ้นให้ชุมชนเกิดความต้องการและความขัดแย้งในชุมชน หรือมักมาลักลอบใช้ทรัพยากรของชุมชนจนเกินกว่าขอบเขตที่ควร ไม่หวงแหนเช่นคนในชุมชนซึ่งบางครั้งอยู่นอกเหนืออำนาจของชุมชนจะดูแล และอำนาจรัฐเองก็มักจะไม่น่าจริงจังกเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันชุมชนได้ให้ความสำคัญ และช่วยกันเป็นหูเป็นตา กัน โดยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อเป็นตัวแทนและได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบแต่ละคณะฯ ตามบทบาทที่กำหนด เช่น คณะกรรมการป่าไม้ คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาท เป็นต้น

7) กระแสการบริโภคนิยมผ่านสื่อต่างๆ และการไหลเข้าของวัฒนธรรมจากภายนอก ซึ่งค่อยๆ ไหลเข้าอย่างช้าสู่คนส่วนน้อย และค่อยๆ กระจายสู่คนส่วนใหญ่ในโอกาสภายภาคหน้า ดังนั้น สหกรณ์จึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวแก่สมาชิก เพื่อไม่ให้กระแสบริโภคคุกคามสมาชิกสหกรณ์และคนในชุมชน ปัจจุบันกระแสการบริโภคนิยมจากการเผยแพร่โดยสื่อต่างๆ และการไหลเข้ามาของวัฒนธรรมจากภายนอก สื่อต่างๆ ในปัจจุบันมักเข้าถึงชุมชนและครอบครัวได้ไม่ยากนัก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาล้อมรอบ และอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การคมนาคมยังไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควรแต่ก็มีสื่ออีกหลายช่องทางที่ส่วนใหญ่มักจะกระตุ้นความต้องการของผู้บริโภคในชุมชนทำให้เกิดความต้องการ และต้องการความเท่าเทียมกันหรือเหมือนกันของคนในสังคมหรือชุมชนเดียวกัน ร่วมวัฒนธรรมต่างๆ จากนอกชุมชนจะคอยกระเพื่อมคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดจนกระแสความต้องการของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการรายได้มากกว่าการอยู่ตามแนวทางการพอเพียงมักจะออกจากชุมชนไป รายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4.3 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่ช่วยผลักดันให้สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน จากแบบสอบถาม โดยให้เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยให้คะแนนเรียง 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ (หาความถี่) โดยคะแนนที่ให้คือ 5 เรียงตามความถี่มากที่สุด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม สังคม และเทคโนโลยี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ความถี่ปัจจัยผลักดันให้สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอูน จำกัด นำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อม	ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรม	เทคโนโลยี
14	8	9	11	8

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยผลักดันให้สมาชิกสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอูน จำกัด นำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม สังคม และเทคโนโลยี ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจและการยอมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอูน จำกัด ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเข้าใจหรือไม่ อย่างไร มีการยอมรับและการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือไม่ โดยศึกษาจากแบบสอบถาม แยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ข้อมูลด้านการวัดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอูน จำกัด ต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเข้าใจหรือไม่ อย่างไร โดยศึกษาจากแบบสอบถาม นำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

		N = 50 คน
ลำดับ ที่	ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ ของผู้ ตอบถูก
1	เศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รวมทั้งไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	100
2	การพึ่งตนเองเป็นหลัก มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาชีวิต ด้วยความอดทน เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	100
3	เศรษฐกิจพอเพียงถ้าจำเป็นก็เสี่ยงโชคหรือซื้อหวยบ้าง มาก - น้อยบ้างขึ้นอยู่กับรายได้	98
4	การปฏิบัติตน พอเหมาะ พอควร ตามศักยภาพในแต่ละช่วงเวลาของตนเอง เป็นการดำเนินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100
5	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัญหาในครอบครัวท่านได้ใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญาตัดสินใจอย่างรอบคอบ เป็นการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	100
6	ท่านเลือกที่จะซื้อรถไถนาก่อนด้วยความจำเป็นต้องใช้งานในการดำเนินชีวิต ทั้งๆที่อยากเปลี่ยนรถมอเตอร์ไซค์คันใหม่ เป็นการดำเนินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100
7	ท่านร่วมสังสรรค์ ดื่มเหล้ากับเพื่อนบ้าง ไม่ขัดต่อการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	96
8	การที่ท่านเลือกซื้ออาหารมาบริโภคจากตลาดสะดวกกว่าจัดหามาทำกินเอง เป็นการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100
9	ท่านได้ให้การศึกษาอบรม บุตร หลาน หรือคนในครอบครัวให้เป็นคนดีไม่ให้สร้างปัญหาและความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	96
10	การสมัครใจร่วมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในรูปแบบสหกรณ์ โดยทุกคนในกลุ่มมีสิทธิ์เท่ากันมีการแบ่งผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มอย่างเป็นธรรมเป็นแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ ของผู้ ตอบถูก
11	การดำเนินชีวิต ตามหลักของศาสนาที่ตนเองนับถือ การถือกุศลสังคมอย่าง สม่ำเสมอ เป็นการดำเนินการแนวทางตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	98
12	การพูดคุยศึกษาหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับ เพื่อนบ้านเป็นแนวทางหนึ่งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	98
13	การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออนุรักษ์ประเพณีเดิมของหมู่บ้าน เช่น ดำ ข้าวด้วยครกกระเดื่อง ทำยาสมุนไพรจากพืชในท้องถิ่น การไหว้ศาลเจ้าประจำ หมู่บ้าน การรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ การสรงน้ำพระ เป็นส่วนหนึ่งวิถีชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียง	98
14	การวางแผนไม่เพื่อจับจองหาพื้นที่ไว้เป็นที่ทำกินในครอบครัวของตนเองเป็น การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	100
15	การใช้วัสดุที่เหลือจากการเกษตร เช่น ทะลายปาล์ม เศษวัสดุจากพืชผักบุง ใบ หม่อน หมัก ทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดินและใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีเป็นการลด ต้นทุนการผลิต หรือแปรรูปพืชผักที่เหลือกิน เพื่อเก็บไว้กินและเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตร เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	100
รวมเฉลี่ย		98.93

จากตารางที่ 4.4 โดยภาพรวมสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 98.93 รู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจร้อยละ 100 ว่าเป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รวมทั้งไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งตนเองเป็นหลัก มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาวินิจฉัยด้วยความอดทน การปฏิบัติตน พอเหมาะ พอควร ตามศักยภาพในแต่ละช่วงเวลาของตนเอง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัญหาในครอบครัวท่านได้ใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญา ตัดสินใจอย่างรอบคอบ

การเลือกที่จะซื้อรถไถนา ก่อนด้วยความจำเป็นต้องใช้งานในการดำเนินชีวิต ทั้งๆที่อยากเปลี่ยนรถมอเตอร์ไซค์คันใหม่ การสมัครใจร่วมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในรูปแบบสหกรณ์ โดยทุกคนในกลุ่มมีสิทธิ์เท่ากัน มีการแบ่งผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มอย่างเป็นธรรม และใช้วัสดุที่เหลือจากการเกษตร เช่น ทะลายปาล์ม เศษวัสดุจากพืชผักบุง ใบหม่อน หมักทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดินและใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีเป็นการลดต้นทุนการผลิต หรือแปรรูปพืชผักที่เหลือกิน เพื่อเก็บไว้กินและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนการที่เลือกซื้ออาหารมาบริโภคจากตลาดสะดวกกว่าจัดหาทำกินเอง และการถางป่าไม้เพื่อจับจองหาพื้นที่ไว้ทำอะไรในครอบครัวของตนเอง ไม่เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มที่ 2 สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจร้อยละ 98 ว่าการพูดคุยศึกษาหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนบ้าน การดำเนินชีวิตตามหลักของศาสนาที่ตนเองนับถือ การถือกุศลสังคมอย่างสม่ำเสมอ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออนุรักษ์ประเพณีเดิมของหมู่บ้าน เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มที่ 3 สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจร้อยละ 96 ว่าการให้ศึกษาอบรม บุตร หลาน หรือคนในครอบครัวให้เป็นคนดีไม่ให้สร้างปัญหาและความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและการร่วมสังสรรค์ดื่มสุรากับเพื่อนบ้าง ไม่ใช่เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 การยอมรับและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือไม่ อย่างไร

ศึกษาจากแบบสอบถาม นำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

		N=50 คน
ลำดับที่	แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	ร้อยละ ของคนที่ ตอบปฏิบัติ
1	การดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	100
2	การเตรียมความพร้อมรองรับเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครอบครัว ได้ใช้สติปัญญาและเหตุผล ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	100
3	การปฏิบัติตนเป็นที่พึ่งของคนในครอบครัว เป็นผู้นำที่ดี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและอบอุ่นให้แก่ครอบครัวอยู่เสมอ	100
4	การร่วมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น	100
5	มีการแนะนำส่งเสริมให้คนในครอบครัวรู้จักประหยัดเก็บเงินออมไว้เป็นทุน	100
6	การใช้แรงงานครอบครัวในการทำงานเกษตร มีการช่วยลงแรงเพื่อนบ้านในการทำการเกษตร เพื่อลดต้นทุนในการทำการเกษตร	96
7	การค้นหาความถนัดของตนเอง ค้นหาปัญหาครอบครัว กำหนดทิศทางของครอบครัว ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และประเมินผลตนเอง	96
8	การรวมกลุ่มออมทรัพย์ รวมซื้อ รวมขาย การแปรรูปอาหาร	100
9	การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือนและแลกเปลี่ยนระหว่างครัวเรือน หรือจำหน่ายส่วนเกิน	100
10	การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ไว้ใช้เองทดแทนปุ๋ยเคมี เป็นการลดค่าใช้จ่ายและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	98
11	การรู้จักวางแผนการตลาดก่อนจะทำการปลูกพืชชนิดนั้นๆ เพื่อป้องกันสินค้าล้นตลาด	94
12	การลด ละ เลิก อบายมุข กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น คีบสุรา สูบบุหรี่ ซื้อหวย เป็นต้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือน	92
13	การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หรือเข้ารับการศึกษาอบรมจาก ทางหน่วยงานราชการหรือเอกชน แล้วนำความรู้ที่นำมาเผยแพร่เกิดประโยชน์แก่ตนเองและหมู่คณะ	96
14	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก้ไขปัญหาวิตชีวิตประจำวัน เช่น ใช้น้ำส้มควันไม้ป้องกันแมลง ใช้เศษใบหม่อนที่เหลือจากการทำชาใบหม่อนให้ปลากินพืช ที่เหลือหมักทำปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักที่ผลิตเองใส่ผัก ผลไม้ ใถกบวชพืชเป็นปุ๋ยพืชสดแทนปุ๋ยเคมี	92
15	มีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว	98
เฉลี่ย		97.46

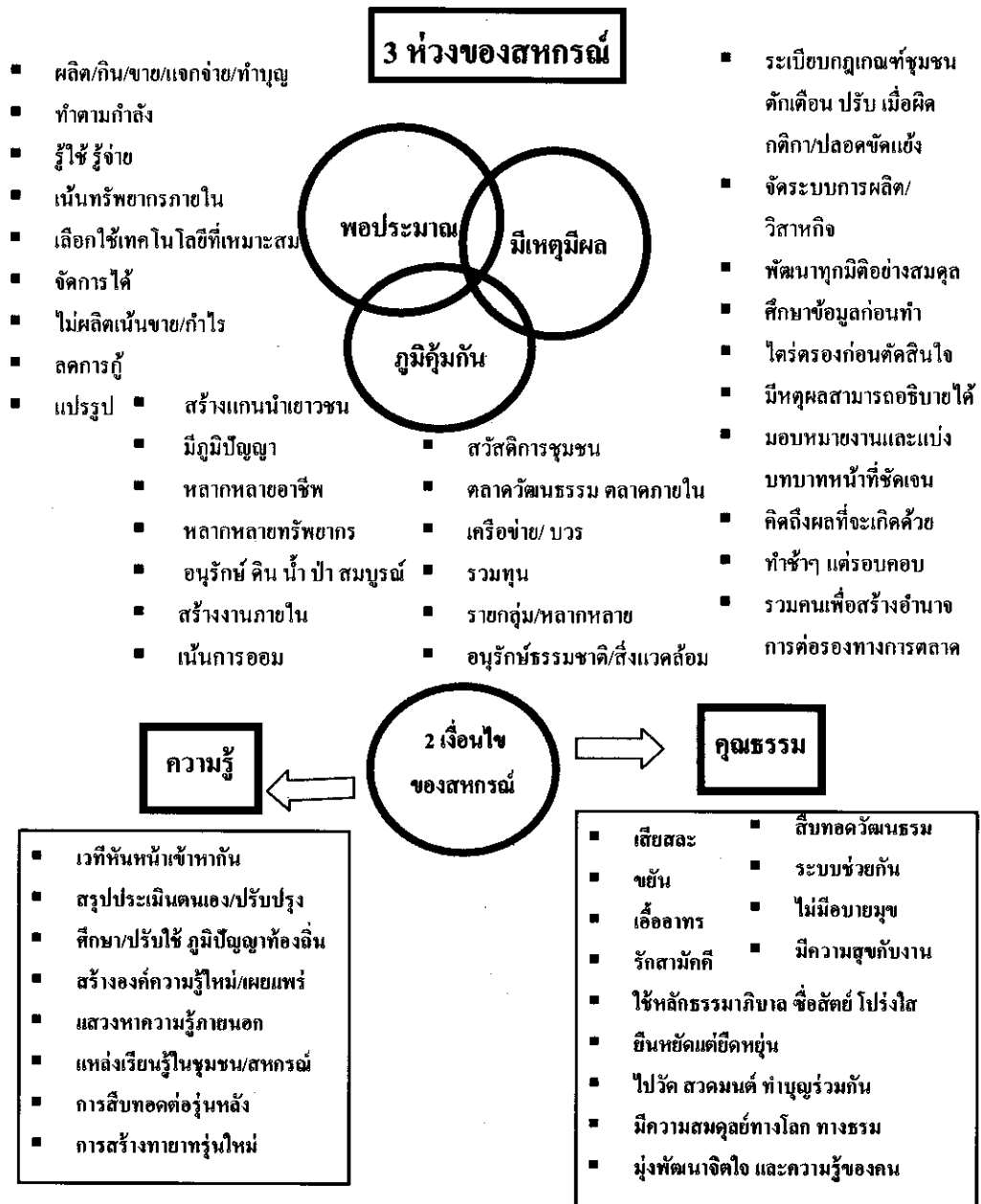
จากตารางที่ 4.5 การศึกษายอมรับและการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต พบว่า โดยรวมสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 97.46 ได้นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สมาชิกได้นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ร้อยละ 100 ได้แก่ การดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เบียดเบียนตนเองไม่เบียดเบียนผู้อื่น

การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครอบครัวได้ใช้สติปัญญาและเหตุผลตัดสินใจอย่างรอบคอบ การปฏิบัติตนเป็นที่พึงของคนในครอบครัว เป็นผู้นำที่ดี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและอบอุ่นให้แก่ครอบครัวอยู่เสมอ การร่วมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น มีการแนะนำส่งเสริมให้คนในครอบครัวรู้จักประหยัดเก็บเงินออมไว้เป็นทุน การรวมกลุ่มออมทรัพย์ รวมซื้อ รวมขาย การแปรรูปอาหาร การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคในครัวเรือนและแลกเปลี่ยนระหว่างครัวเรือน หรือจำหน่ายส่วนเกิน

กลุ่มที่ 2 สมาชิกได้นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ร้อยละ 92 - 98 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร้อยละ 98 มีการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ไข่ใช้เองทดแทนปุ๋ยเคมี เป็นการลดค่าใช้จ่ายและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ร้อยละ 96 มีการใช้แรงงานครอบครัวในการทำงานเกษตร การช่วยลงแรงเพื่อนบ้านในการทำการเกษตร เพื่อลดต้นทุนในการทำการเกษตร และมีการค้นหาความถนัดของตนเอง ค้นหาปัญหาครอบครัว กำหนดทิศทางของครอบครัว ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และประเมินผลตนเอง และมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หรือเข้ารับการศึกษาอบรมจาก ทางหน่วยงานราชการหรือเอกชน แล้วนำความรู้ที่นำมาเผยแพร่เกิดประโยชน์แก่ตนเองและหมู่คณะ ร้อยละ 94 มีการรู้จักวางแผนการตลาดก่อนจะทำการปลูกพืชชนิดนั้นๆ เพื่อป้องกันสินค้าล้นตลาด ร้อยละ 92 มีการลด ละ เลิก อบายมุข กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น คีฬาสรา สูบบุหรี่ ซ้อมหวย เป็นต้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือน มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน เช่น ใช้น้ำส้มควันไม้ป้องกันแมลง ใช้เศษใบหม่อนที่เหลือจากการทำซาใบหม่อนให้ปลากินพืชที่เหลือหมักทำปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักที่ผลิตเองใส่ผัก ผลไม้ ไถกลบวัชพืชเป็นปุ๋ยพืชสดแทนปุ๋ยเคมี

ในส่วนที่ศึกษาจากจัดเวทีระดมความคิดเห็น นำเสนอด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟและอุ่น จำกัด มีการยอมรับและใช้เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติแยกเป็นกิจกรรม ซึ่งนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในมิติของ 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ และ เงื่อนไขคุณธรรม ได้รายละเอียดนำเสนอด้วยแผนภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4.4 แสดงกิจกรรมที่สอดคล้อง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขของสหกรณ์

จากภาพข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อนำมาพิจารณาตามประเด็น 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้รายละเอียดดังนี้

ห่วงความพอประมาณ

- ความเป็นอยู่อย่างพอประมาณ และมีเหตุมีผลชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีจิตสำนึกในด้านการใช้จ่าย รู้จักบริหารการใช้จ่ายให้เพียงพอกับรายได้ และมีการกระตุ้นให้เกิดการประหยัด ใ้

จ่ายเท่าที่จำเป็นไม่เกินกำลังที่เรามีเนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนกาแฟ ผลไม้ ปาล์ม และยางพารา

- มีการใช้ทรัพยากรภายในหมู่บ้านอย่างเพียงพอและมีความหลากหลายของทรัพยากร
- มีการลดต้นทุนการผลิตในการทำสวนโดยหันมาใช้ในการดูแลรักษาตามระบบธรรมชาติมากขึ้น
- การปลูกพืชที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

ห่วงความมีเหตุมีผล

- ด้านการจัดการสหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชนเพื่อช่วยในการออมทรัพย์
- มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความยั่งยืนของชุมชน
- มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อการผลิตต่าง โดยใช้ทรัพยากรในชุมชน มีร้านค้าของชุมชน
- มีการสร้างกฎระเบียบเพื่อการอยู่ร่วมกัน และมีการปฏิบัติตามกฎ
- มีสหกรณ์ช่วยสร้างอำนาจการต่อรองทางการตลาด โดยการรวมซื้อ – รวมขาย
- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการชุดไถ่กู้เก็ลย้อพิพาทชุดอนุรักษ์ธรรมชาติ (ป่า/น้ำ) ฯลฯ

- สมาชิกสหกรณ์เลือกประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงศักยภาพที่มี ทักษะที่ชำนาญ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมา ได้แก่ การเลี้ยงปลาในสระน้ำ การเลี้ยงกบคอนโด การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงไก่หลุม เลี้ยงไก่พื้นบ้าน และเลี้ยงเป็ด ปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคเองและขายในสหกรณ์ เป็นต้น

- ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับภูมิสังคมของพื้นที่ ได้แก่ การเพาะเห็ดฟาง การเพาะเห็ดนางฟ้า การแปรรูปใบหม่อนเป็นชาใบหม่อน การแปรรูปลูกหม่อนเป็นข้าวเกรียบลูกหม่อน การผลิตน้ำส้มควันไม้โดยอาศัยความร้อนจากเตาอบเห็ดฟาง เพื่อไล่ศัตรูพืช ใช้ขนย้ายผลผลิตกาแฟที่เก็บได้ลงจากภูเขาด้วยลวดสริง การทอผ้าไหมด้วยมือไว้ใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายส่วนเกิน เป็นต้น

- มีการใช้ทรัพยากรในสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการวางแผนการผลิตสอดคล้องกับศักยภาพของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมีการจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสหกรณ์ แผนพัฒนาสหกรณ์ เกิดขึ้นจากความจำเป็น และเหตุผลของสหกรณ์ เช่น มีการนำเศษผักที่เหลือใช้ไปเลี้ยงปลา หมักปุ๋ย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อมอบหมายงานต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการดูแลรักษาป่าไม้ คณะกรรมการไถ่กู้เก็ลย้อพิพาท

มีศูนย์ประสานงานองค์การสหกรณ์ระดับตำบล มีศูนย์ประสานงานจัดการความ
ขัดแย้ง มีเวทีหันหน้าเข้าหากัน ซึ่งจัดขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง เป็นต้น

ห่วงความมีภูมิคุ้มกัน

- ภูมิคุ้มกันของหมู่บ้าน เน้นเรื่องการออม สมาชิกมีใจรักการออม มีการแข่งขันส่ง
เงินออมทรัพย์ และลดการกู้ และมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจและประชุม และศึกษาอบรมหลักสูตร
ต่าง ๆ

- มีหลายอาชีพ และกลุ่มอาชีพ หลายกิจกรรมที่จะสร้างรายได้ ซึ่งเป็นการลดความ
เสี่ยง

- การลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย และประหยัด การขยันทำมาหากิน - ความเป็นเครือ
ญาติทำให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันขอกันกินได้ ขอก็ให้ ถึงซื้อก็ซื้อในราคาที่ถูกลง

- การสืบทอดวัฒนธรรม วิถีการดำเนินชีวิต เช่น การช่วยเหลือกันในงานบุญต่างๆ

- สภาพทรัพยากรที่ยังไม่เสื่อม ทั้งดิน และน้ำ รวมถึงการตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการจัดรูป
ที่ดิน ทำให้มีสาธารณูปโภคที่พร้อมและเอื้อต่อการเพาะปลูก

- มีการรวมกลุ่มของกลุ่มและเยาวชนและคณะกรรมการชุดอนุรักษ์ป่า / น้ำ
ในการช่วยดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

- มีการเข้าร่วมโครงการจิตสำนึกพลเมือง ทำให้มีการพัฒนาในด้านสำนึกของ
ความอยู่ร่วมกันอย่างมีกฎเกณฑ์ เป็นระเบียบและเคารพในกฎเกณฑ์และระเบียบที่กำหนดขึ้น

- มีกลุ่มองค์กร ที่ช่วยหนุนเสริมด้านการประกอบอาชีพ และช่วยเหลือด้าน
สวัสดิการ เช่น กลุ่มฅาปนกิจ ร้านค้าชุมชน สหกรณ์และกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสังฆะออมทรัพย์ เพื่อ
การผลิต กลุ่มเครดิตยูเนียน เป็นต้น

- การบริหารจัดการกลุ่มและชุมชนมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่าง
ชัดเจนมีการวางแผนการใช้จ่าย การทำบัญชีครัวเรือน มีการออมทรัพย์สม่ำเสมอ มีการปลูกผักสวน
ครัวรั้วกินได้บริโภคในครัวเรือน ช่วยในการบริโภคที่ปลอดภัย มีการปลูกผักและผลไม้โดยใช้
เกษตรอินทรีย์ โดยไม่ใช้สารเคมีแต่อย่างใด ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพล้วนๆ (การทำแบบนี้ได้
ต้อง ลด ละ เลิก ปุ๋ยเคมี 4-5 ปี) มีการรองรับน้ำส้วมวันไม่จากเตาอบเห็ดฟาง เพื่อไว้แมลงศัตรูพืช
ของผักและผลไม้ในสวน เป็นต้น

- มีความหลากหลายด้านอาชีพหลัก อาชีพรอง มีตลาดหลัก คือ ในสหกรณ์
ผลผลิตที่เหลือตลาดรองจำหน่ายที่แน่นอน

- มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคม สะสมทุนทางสังคม เพื่อลดความเสี่ยง

ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและเพิ่มพลังสหกรณ์ เช่นรวมกันซื้อจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย มีแผนการจัดหาข้าวสารมาจำหน่าย และรวมกันขายผลผลิตทุเรียนในปีนี รวมกันลงทุนโดยการระดมทุนเรือนหุ้น เงินฝากด้วย นอกจากนี้ยังมีหลายองค์การในชุมชนที่ช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเครดิตยูเนียน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น ได้อาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานมีการวางแผนการใช้จ่าย การทำบัญชีครัวเรือน มีการออมทรัพย์สม่ำเสมอ มีการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้บริโภคในครัวเรือน ช่วยในการบริโภคที่ปลอดภัย มีการปลูกผักและผลไม้โดยใช้เกษตรอินทรีย์ โดยไม่ใช้สารเคมีแต่อย่างใด ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพล้วนๆ (การทำแบบนี้ได้ ต้อง ลด ละ เลิก ปุ๋ยเคมี 4-5 ปี) มีการรองรับน้ำส้มควันไม้จากเตาอบเห็ดฟาง เพื่อไว้แมลงศัตรูพืชของผักและผลไม้ในสวน เป็นต้น

- มีความหลากหลายด้านอาชีพหลัก อาชีพรอง มีตลาดหลัก คือ ในสหกรณ์ ผลผลิตที่เหลือตลาดรองจำหน่ายที่แน่นอน

- มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคม สะสมทุนทางสังคม เพื่อลดความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและเพิ่มพลังสหกรณ์ เช่นรวมกันซื้อจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย มีแผนการจัดหาข้าวสารมาจำหน่าย และรวมกันขายผลผลิตทุเรียนในปีนี รวมกันลงทุนโดยการระดมทุนเรือนหุ้น เงินฝากด้วย นอกจากนี้ยังมีหลายองค์การในชุมชนที่ช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเครดิตยูเนียน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น

เงื่อนไขความรู้

- มีผู้ที่มีความรู้ในด้านการประกอบอาชีพ เช่นทำสวน พืชสมุนไพร การดูแลรักษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักหาแหล่งพลังงานทดแทน รู้จักใช้วัสดุที่เหลือใช้หมักทำปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต รู้จักใช้ชีวภาพแทนเคมี

- ด้านวิถีชีวิตของชาวบ้าน มีการปรับใช้จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เข้ากับวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมา มีการค้นหาปราชญ์ท้องถิ่น

- มีศูนย์เรียนรู้ของชุมชน เป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและนอกชุมชน

- มีโรงเรียนที่เป็นแหล่งให้ความรู้และมีวัดตั้งอยู่ในชุมชน และมีการร่วมกันระหว่าง บ้าน วัด และ โรงเรียนอย่างใกล้ชิด

- สหกรณ์มีการใช้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และใช้แนวความคิดเชิงเหตุผลในการพัฒนาสหกรณ์ในด้านต่างๆ ผสานกับความรู้และภูมิปัญญาเดิมของท้องถิ่น นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามสภาพการณ์ของสหกรณ์ โดยมีหัวหน้าคุ้ม แกนนำหมู่บ้าน ผู้นำสหกรณ์ และ

คณะกรรมการสหกรณ์ เป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์ด้านต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ร่วมกัน

- สหกรณ์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูงานระหว่างสมาชิกในสหกรณ์เอง รวมทั้ง เชื่อมโยงเครือข่ายไปยังสหกรณ์อื่นๆ เพื่อให้สหกรณ์เกิดการพัฒนา เช่น มีการจัดเวทีหันหน้าเข้าหากัน มีการทัศนศึกษานอกพื้นที่ และมีการต้อนรับคณะดูงานและนักท่องเที่ยวต่างถิ่น และมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่เสมอ จึงทำให้สหกรณ์และสหกรณ์มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงขึ้นในทางที่ดีตามลำดับ

เงื่อนไขคุณธรรม

- มีผู้นำที่เข้มแข็งและมีคุณธรรม เสียสละ
- การอยู่อย่างมีคุณธรรม การเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน
- ความสามัคคีไม่ค่อยมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน
- มีระบบช่วยกัน อย่างในงานบุญต่างๆ
- การรู้จักผู้เฒ่า ผู้แก่ มีการจัดรดน้ำคำหัวมีเรื่องอะไรจะปรึกษาผู้ใหญ่ และทำบุญในวันพ่อ วันแม่ โดยจัดงานที่วัดทุกปี
- การทำงานร่วมกัน มีการพูดคุยกันในทั้ง ชาวบ้าน และผู้นำ
- จัดสรรพื้นที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ สมดุลกับจำนวนคนในครัวเรือนและสหกรณ์

- มีการวางแผนพัฒนาสมาชิก และสหกรณ์ให้เติบโตบนทางสายกลาง เน้นความอยู่ดีมีสุข เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ชำรงรักษาซึ่งประเพณีอันดีงาม ซึ่งเป็นบ่อเกิดของคุณธรรมของคนในสหกรณ์และชุมชน

- มีการกระจายของทรัพยากร ผลผลิต และการตลาดมีหลากหลายไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ซึ่งสังเกตได้จากที่มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย จึงทำให้ผลผลิตก็หลากหลายด้วย ส่วนใหญ่ผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ที่เหลือก็แจกจ่าย ทำบุญ และจำหน่ายในสหกรณ์ ทำให้คนในสหกรณ์ไม่ต้องพึ่งพาแหล่งอาหารภายนอกชุมชน มีผลผลิตส่วนน้อยที่จำหน่ายนอกสหกรณ์ ได้แก่ เห็ดฟาง พริก ผลไม้ เป็นต้น

- สหกรณ์เน้นการพัฒนาสร้างบุคคลากร โดยเฉพาะคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกให้มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความเพียรพยายาม และอดทนต่อความยากลำบาก โดยการประยุกต์ใช้ค่านิยม และหลักศาสนา ที่ถูกต้อง ไม่มงฆาย เช่น คณะกรรมการทำงานด้วยความเสียสละ ไม่มีเบียดเบียน ไม่มีเบียดประมุขในการทำงานในพื้นที่ มีมาตรฐานสหกรณ์ คือ มีจิตสำนึก

พลเมืองใช้ในสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์สงบสุข ส่งผลให้สหกรณ์ไม่มีหนี้ค้ำชำระ สมาชิกส่วนใหญ่
ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85 - 90

สหกรณ์มีการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีที่ สามัคคี ใช้ประโยชน์วัฒนธรรม
ประเพณีที่ดีงาม ส่งเสริมความเป็นไทย พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่น มีการจัดงานประเพณีรดน้ำ
คำหัวผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์ มีการจัดงานทอดกฐิน ทอดผ้าป่าประจำปีทุกปี ส่งผลทำให้
ระบบสหกรณ์เกิดความสามัคคีที่ สามัคคีด้วย

ตอนที่ 4 ขั้นตอนและวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

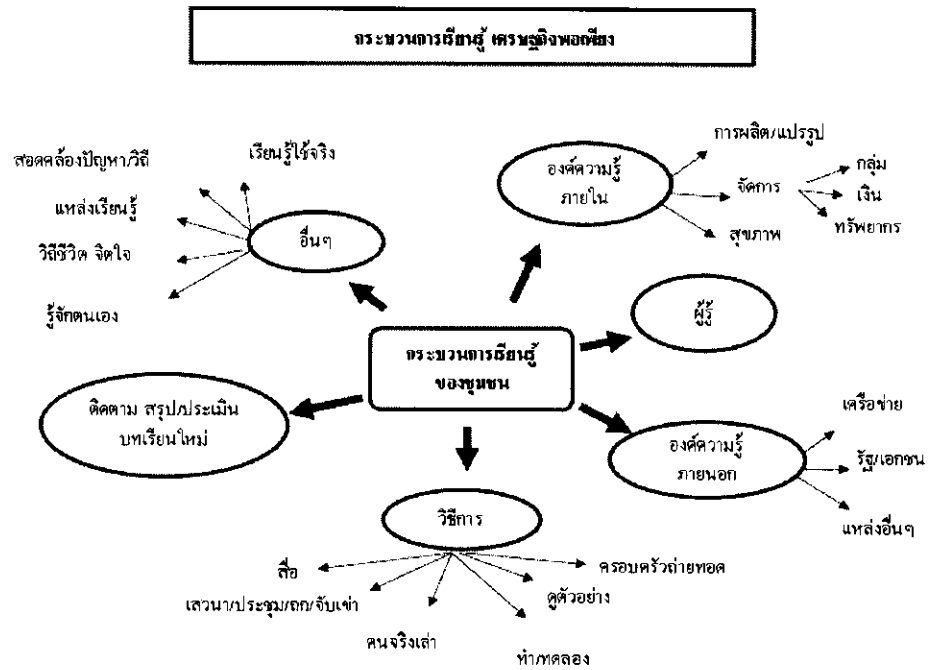
ศึกษาจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ชาวสวน
กาแฟละอุ่น จำกัด ขั้นตอนและวิธีการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิต
ประจำวัน ดังนี้

1. เป็นการปฏิบัติในชีวิตปกติประจำวัน
2. ค่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสหกรณ์ ชุมชน และนอกชุมชน
3. เห็นตัวอย่าง / แบบอย่างที่ดีในและนอกชุมชน ที่เขาปฏิบัติ และเกิดผลเป็นรูปธรรม
4. ทดลองปฏิบัติตามแบบอย่าง / ปรับปรุง / ประยุกต์ ให้สอดคล้องกับสถานภาพของ

ตนเอง

5. เผยแพร่ / ขยายผล / ถ่ายทอด สู่บุคคล ชุมชน ใกล้เคียงและผู้สนใจภายนอก
6. พยายามผลักดันให้ขยายผลออกสู่ภายนอกในวงกว้าง

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

วิธีการนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง

		<p>ขั้นตอน การขยายผล</p> <ul style="list-style-type: none"> • กลุ่ม เครือข่ายเวที • เชื่อมคน สื่อสาร • หาแนวทางใหม่ • กัลยาณมิตร เข้าใจ กำลังใจ
	<p>ขั้นตอน การดำรงไว้ ตามแนวทาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ดอกหญ้า ตามติด • ปรับตัว เท่าทัน • ศึกษาวิจัย • สร้างวัฒนธรรมใหม่ ดำรงวัฒนธรรมเดิมที่ดีงาม • เรียนรู้ สรุป • เชื่อม เศรษฐกิจ จิตใจ • แบบอย่าง ต้นแบบ
<p>ขั้นตอน การเข้าสู่เศรษฐกิจ พอเพียง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • คุยเวที • ศึกษาชีวิตจริง • เชื่อมฐานเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> • ยกปัญหา วิถีดมาเรียนรู้ • คนจุดประกาย • ศึกษาตนเอง • คิดวิเคราะห์ร่วม

ภาพที่ 4.5 ขั้นตอนและวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 5 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

ศึกษาจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็น จากการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ได้ดังนี้

- 5.1 ศึกษาวิเคราะห์ตนเองโดยทำแผนกลยุทธ์ เพื่อวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาสของสหกรณ์
- 5.2 ให้การศึกษาอบรม เพื่อเน้นย้ำและต่อยอดความคิดเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกสหกรณ์
- 5.3 ขยายผลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันระหว่างคุ้ม พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างให้บุคคลที่ยังไม่เคยปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างศรัทธาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเครือข่าย พร้อมทั้งนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับตนเองต่อไป ทั้งนี้ขยายจำนวนจากเดิมที่สมาชิกสหกรณ์มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 90
- 5.4 สร้างเครือข่ายโดยคัดเลือกครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละคุ้ม แล้วนำไปประชาสัมพันธ์เป็นครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกภายในคุ้ม โดยการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน จนเป็นวิถีชีวิตของคนในครอบครัว และชุมชนในที่สุด
- 5.5 มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสหกรณ์ ชุมชน และนอกชุมชน สม่ำเสมอ เพื่อมีการหนุนเสริมเติมเต็มความรู้ แล้วนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชุมชนที่อาศัยอยู่
- 5.6 ทุกกลุ่มกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์ เช่น ใบหม่อนที่เหลือจากการเลี้ยงไหมและแปรรูปชาใบหม่อนของกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนำไปใช้เป็นอาหารปลาของกลุ่มเลี้ยงปลากินพืช ทะลายปาล์มที่เหลือจากการเพาะเห็ดฟางของกลุ่มเพาะเห็ดนำไปใช้คลุมดินและเป็นปุ๋ยแก่ผลไม้ และปาล์มน้ำมัน น้ำส้มควันไม้จากเตาเผาเห็ดฟางของกลุ่มเพาะเห็ด นำไปใช้เป็นสารไล่แมลงในสวนพริกและผัก ลูกหม่อนนำมาแปรรูปเป็นข้าวเกรียบเพื่อเพิ่มมูลค่า กลุ่มปุ๋ยหมักนำมูลหมูหลุมจากกลุ่มเลี้ยงหมูหลุมมาทำปุ๋ยหมัก ของทุกกลุ่มกิจกรรมมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างครบวงจรตั้งแต่ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่มกิจกรรม และระดับสหกรณ์ในที่สุด

5.7 สหกรณ์มีร้านจำหน่ายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางตลาด กระจายสินค้าจากกิจกรรมกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรวมกันซื้อ และรวมกันขายสินค้าและผลผลิต ที่ได้ในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาคครัวเรือนสมาชิกสหกรณ์

1. หมั่นศึกษาทบทวนและประเมินการดำเนินชีวิตและความสามารถในการดำรง อยู่ของครัวเรือน เช่น บันทึกและทบทวนรายรับรายจ่ายในการดำรงชีพและการผลิต เพื่อรู้จักใช้ รู้จักจ่าย รู้จักออม ลดการเป็นหนี้
2. หมั่นทบทวนและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินชีวิตของครัวเรือน เช่น “เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสามารถจัดการได้” โดยเฉพาะการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน
3. แสวงหาและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตและการผลิต เช่น “ปลูกอะไรต้องคิดว่า เรากินได้ แจกได้ ทำบุญได้ แล้วค่อยเอาไปขายได้” และ “ไม่สร้างความอ่อนแอ ให้กับตนเอง โดยมุ่งรับแต่ความช่วยเหลือจากภายนอก”
4. รักษาและสร้างฐานทุนต่างๆของครัวเรือนให้มั่นคง ทั้งฐานทรัพยากร เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ ทุนทางสังคม เช่น ความสามัคคี เอื้ออาทรในหมู่เครือญาติและในชุมชน ทุนทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณีความเชื่อวัฒนธรรมที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ และทุนทางเศรษฐกิจ เช่น ความรู้ทักษะใน การประกอบอาชีพ
5. พยายามใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเชื่อมโยงทุกกิจกรรมให้ เกิดประโยชน์อย่างรอบวงจร ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิต
6. นำหลักธรรมใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและในวิถีการผลิต เช่น ความ เมตตา ความเอื้ออาทรต่อกันที่พบในวิถีการผลิตพืชผลทำให้ไม่เน้นขายเอากำไร และหันมาลดการใช้ สารเคมีเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ระบบกลุ่ม / กิจกรรมกลุ่ม/เครือข่ายกลุ่ม/เครือข่ายสหกรณ์

1. ต้องศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนและประเมินความสามารถ ศักยภาพของกลุ่ม/ สหกรณ์สม่ำเสมอ
2. สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในหมู่สมาชิก / กลุ่มสมาชิก สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง
3. ให้ความสำคัญกับการค้นหา กำหนดเป้าหมาย/แนวทาง และดำเนินตามแนวทาง กลุ่ม/สหกรณ์หรือเครือข่ายกลุ่ม/สมาชิกสหกรณ์ร่วมกัน

4. ให้ความสำคัญกับการนำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน
5. ส่งเสริมให้สมาชิกทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายและสามารถค้นหาเห็นคุณค่าของตนเองในสิ่งที่ทำได้
6. ยึดการให้เกียรติ ให้อภัย ให้โอกาส ให้กำลังใจ เป็นแนวทางการทำงานร่วมกัน
7. ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จะทำให้เกิดการรักษา พัฒนา และสืบทอดทรัพยากรและความรู้ไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป
8. เชื่อมโยงกิจกรรมกลุ่มให้เป็นเครือข่ายอย่างครบวงจร ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่าเพิ่มผลผลิต
9. ร่วมกันระดมทุนภายในสหกรณ์ ได้แก่ ทุนเรือนหุ้นและร่วมกันออมเงินมาฝากสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อสร้างห่วงภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และ ห่วงความปลอดภัย ประมวลผลการเป็นหนี้ภายนอก ซึ่งอยู่ในห่วงความมีเหตุผล

ภาคชุมชน

1. รู้จักชุมชนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน/กลุ่ม/สหกรณ์
2. หมั่นศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน ประเมินทรัพยากร ความรู้ ศักยภาพชุมชนอย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมให้เกิดการวางแผนและกำหนดอนาคตของชุมชนร่วมกัน เช่น ร่วมกันจัดทำแผนชุมชน
4. แสวงหาเรียนรู้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมร่วมกัน
5. รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
6. ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
8. ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนและชุมชนอื่นๆ หรือหน่วยงานต่างๆ
9. ส่งเสริมกิจกรรมที่จะทำให้เกิดการสืบค้น พัฒนา รักษา และสืบทอดทรัพยากรและความรู้ไปสู่คนรุ่นต่อไป
10. อนุรักษ์และสร้างฐานของชุมชนให้มั่นคง
11. ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า เช่น มีการกำหนดและวางแนวทางการจัดการ ร่วมทั้งระเบียบกติกาการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ทรัพยากรนั้นๆร่วมกัน
12. ทุนทางสังคม รักษาเครือข่ายความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนพึ่งพากัน เช่น “เอามื้อเอแรง” ในงานบุญงานประเพณี หรือกิจกรรมพัฒนาอื่นๆ

13. ทูตทางวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณีชุมชน เช่น มีกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายความสัมพันธ์แบบ “บวร” คือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน

14. ทูตทางเศรษฐกิจ เช่น การออกร่วมกันในระดับชุมชน การอนุรักษ์สืบสานความรู้ในการประกอบอาชีพ เช่น การทอผ้าไหม การแปรรูปผลไม้ในท้องถิ่น เป็นต้น

ภาคท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนปกครองท้องถิ่น และเทศบาล)

1. ส่งเสริมกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนและระหว่างชุมชนกับหน่วยงานต่างๆ
2. บูรณาการการทำงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดนโยบายแผนการทำงานที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการทรัพยากรโดยชุมชน

4. สนับสนุนทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์

5. ทำความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียงในเนื้อหา มิใช่เพียงรูปแบบ

ภาคหน่วยงานและองค์กรในระดับปฏิบัติการ

1. ทำความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียงในเนื้อหา มิใช่เพียงรูปแบบ
2. วางเป้าหมายในการพัฒนาในสอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในส่วน
ของระบบโครงสร้างสาธารณูปโภค โครงสร้างทางสังคม

นโยบายของรัฐ

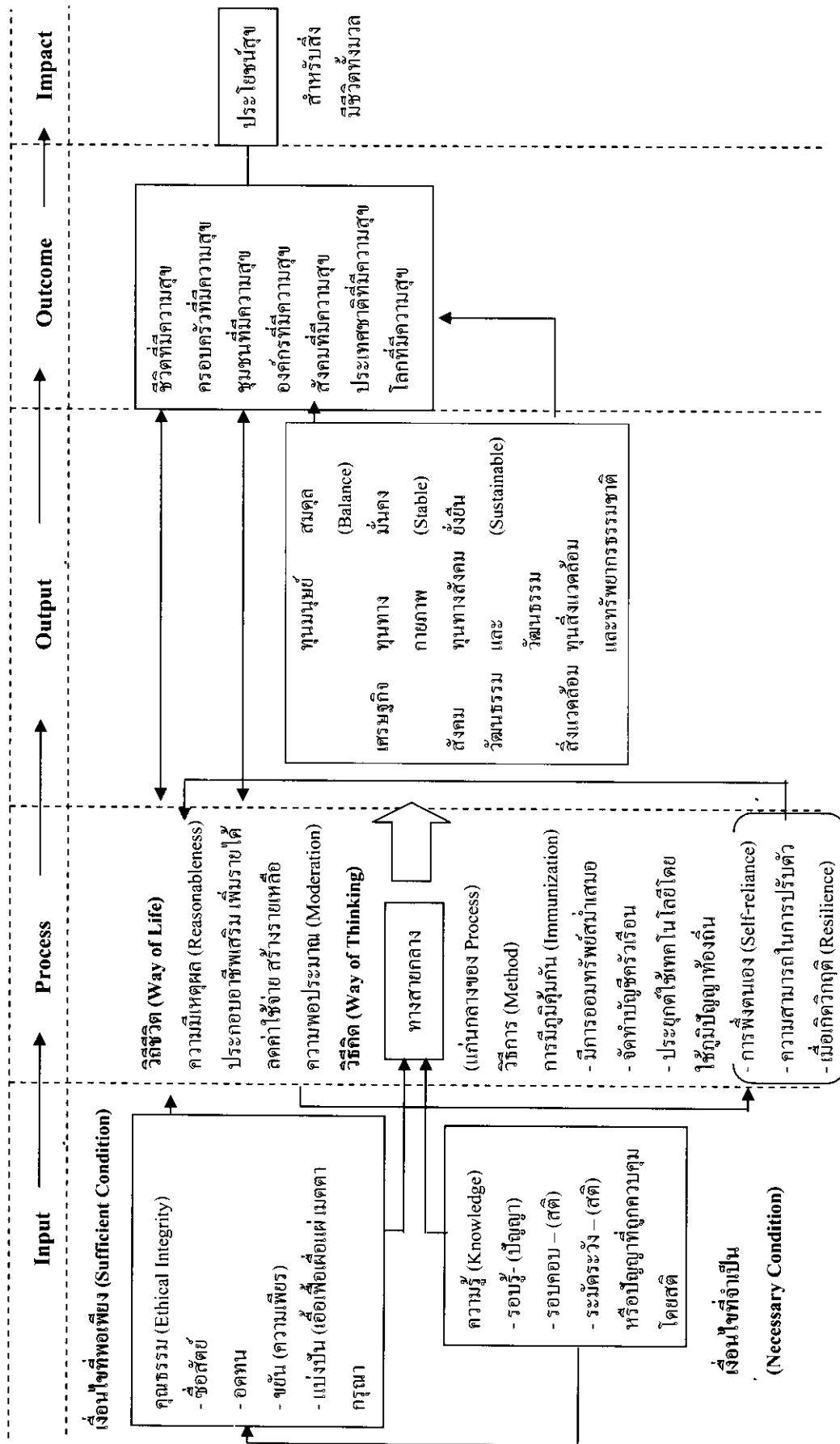
1. ผู้บริหารระดับสูง ต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง มิใช่เพียงรูปแบบ
2. รับฟัง รับรู้ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองของคนในชุมชนนั้น ๆ และพัฒนาให้สอดคล้องกัน
3. วางนโยบายในพัฒนาสอดคล้องกับสถานภาพของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
4. การวางเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ชัดเจน และแน่วแน่ไม่แปรไปตามกระแสเศรษฐกิจและกระแสบริโภคนิยม
5. มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมทุกระดับตั้งแต่ระดับครัวเรือน โรงเรียน สถาบันการศึกษา และทุกภาคส่วน เพราะปัจจุบันเกิดวิกฤติคุณธรรมอย่างมาก

ตารางที่ 4.6 แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด

แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

องค์กรเอกชน

สมาชิก	หน่วยงานของรัฐ		องค์กรเอกชน	
	องค์กรสหกรณ์	ชุมชน	หน่วยงานของรัฐ	องค์กรเอกชน
- รับบทบาทหน้าที่ที่สิทธิของตนเอง	- เป็นที่พึ่งของมวลสมาชิก โดยอาคาร	- ชุมชนได้รับประโยชน์จากการจัดสรร	- ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	- ต้องศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจ
- มีส่วนร่วมกับกิจกรรมกลุ่ม/ทำธุรกิจสหกรณ์	- เป็นศูนย์กลางในการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	- สวัสดิการจากสหกรณ์	- ให้ออกแต่แล้วค่อยแนะนำ/ส่งเสริมให้คนและองค์กรในชุมชนดำเนินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	- ศึกษา/ทำความเข้าใจชุมชนให้ต้องเห็น ก่อนร่วมกันขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับชุมชน
- ปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบกฎกติกาของกลุ่ม/องค์กร	- เป็นศูนย์กลางในการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก ไปจำหน่าย	- มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยอุดมสมบูรณ์ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ฯลฯ	- หน่วยงานของรัฐที่เข้าไปดูแลต้องบูรณาการกัน โดยกำหนดเป้าหมายรับผิดชอบแต่ละหน่วยงาน	- องค์กรเอกชนต้องมีการหมุนเสริมเติมเต็มชุมชนและองค์กรในชุมชน
- มีความซื่อสัตย์	- เรือนหุ้น/เงินรับฝาก	- แลกเปลี่ยน/เรียนรู้/ปรับปรุงเทคโนโลยีแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน	- ให้ความสำคัญขอคำแนะนำอย่างชัดเจน	- ส่งเสริม / สนับสนุน / ร่วมอนุรักษ์
- เสียสละ / เห็นอกเห็นใจ	- เป็นสถาบันที่ให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก	- ยกย่อง/ให้รางวัลประชาชนผู้ช่วยบ้าน / คราวเรือนพอเพียง/ศูนย์เรียนรู้	- สนับสนุนกลุ่มกิจกรรมให้เกิด	อนุรักษ์
- ปลูกให้ทุกคนรู้จักคำว่าพอเพียง	- มีกลุ่มกิจกรรมเครือข่ายที่เข้มแข็ง	พอเพียง	- ภาครัฐหรือข่าย ให้มีการเสริมหนุน	ให้คนรักหวางแหงสหกรณ์ /ชุมชน
- มีการวางแผนการค้าเป็นชีวิต	- มีการเชื่อมโยงเครือข่ายแบบครบวงจร	- รัก หวงแหง สหกรณ์ / ชุมชน /	กันอย่างครบวงจร	สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร
- รัก หวงแหง สหกรณ์ / ชุมชน /	- จัดสรรกำไรสุทธิเป็นสวัสดิการสมาชิกและชุมชน	สังคมและสิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม	- ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม	- ให้ความสำคัญกับสวัสดิการสมาชิกและชุมชน	ประเพณี	องค์การสหกรณ์และชุมชน ให้มีความเข้มแข็งในที่สุด	- สนับสนุน ยกย่องเชิดชูคุณคุณธรรม
- งดรายจ่ายเพิ่มรายได้สร้างรายได้	- มีการเชื่อมโยงของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ อย่างครบวงจร	- มีการเชื่อมโยงของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ อย่างครบวงจร	- รัฐต้องศึกษาบริบทชุมชนก่อนแนะนำส่งเสริมช่วยเหลือและ	
เหลือ			หมุนเสริมเติมเต็ม	

ภาพที่ 4.6 แสดงการวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ ของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟและถั่ว จักัด

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและบริบทสหกรณ์ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม 3) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก 4) ศึกษาการยอมรับและการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ / เป็นแบบอย่างขยายผล 5) ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิก สหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด จำนวน 188 ราย และเลือกสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จากประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ที่เข้าอบรมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวนทั้งหมด 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และจัดเวทีระดมความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 บริบทชุมชนสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด สหกรณ์ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีบริบทชุมชนที่เอื้ออำนวยในการช่วยขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ และป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นชุมชนที่อนุรักษ์และเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณี มีสภาพทางภูมิศาสตร์อยู่ในหุบเขา ห่างไกลจากตัวเมือง การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควร ทำให้สมาชิกสหกรณ์และคนในชุมชนมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกส่วนใหญ่อพยพมาจากภาคอีสาน ร้อยละ 96 ทำให้มีการตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่มๆการบริหารชุมชนเป็นคุ้มๆ มีหัวหน้าคุ้มเป็นผู้นำ ช่วยเหลือ ดูแลและประสานงานสมาชิกในคุ้ม ทำให้ง่ายในการบริหารจัดการ เป็นต้น

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีดังนี้ สมาชิกส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 28-58 ปี สถานภาพสมรสแล้ว มีการศึกษา

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย / ปวช. อาชีพหลักทำสวน อาชีพรองเลี้ยงสัตว์ และเพาะเห็ด ตามลำดับ รายได้จากอาชีพหลัก ระหว่าง 5,000 - 20,000 บาทต่อเดือน รายได้จากอาชีพรอง ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายจากอาชีพหลักและอาชีพรองเฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินเหลือเก็บ และมีรายได้มากกว่ารายจ่ายแต่มีหนี้สิน ด้านการออมเงิน ส่วนมาก มีเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท ด้านหนี้สิน ส่วนใหญ่มีหนี้สินต่ำกว่า 50,000 บาท แหล่งรับข้อมูลจากโทรศัพท์ ส่วนราชการ และวิทยุตามลำดับ

ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สมาชิกร้อยละ 97.47 รู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรู้และเข้าใจ

แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) การนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สมาชิก ร้อยละ 93.47 ได้นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้การดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและผู้อื่น การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ในครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นที่พึ่งของคนในครอบครัว เป็นผู้ที่ดี การร่วมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เนื่องจากเป็นวิถีชีวิตของสมาชิกที่ใช้ชีวิตแบบพอมีพอกินไม่ฟุ้งเฟ้อ และพึ่งตนเองเป็นหลักปฏิบัติตนตามกรอบวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น ควรต้องรักษาและส่งเสริมให้ดำรงอยู่คู่ชุมชนต่อไป การแนะนำส่งเสริมให้คนในครอบครัวรู้จักประหยัดเก็บเงินออมไว้เป็นทุน ลดการกู้ เน้นการใช้แรงงานครอบครัวในการทำงานเกษตร ปลอดภัยต่างค้ำ มีการวางแผนการดำเนินชีวิต ค้นหาความถนัดของตนเอง การรวมกลุ่มแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจรูปแบบ สหกรณ์ การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือน การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ไว้ใช้เองทดแทนปุ๋ยเคมี เป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และสร้างรายเหลือ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การวางแผนการตลาดในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร จะไม่ผลิตสินค้าในคราวเดียวกัน เพราะทำให้สินค้าล้นตลาด จึงหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันผลิตสินค้าทางการเกษตร ก่อนจะทำการปลูกพืชชนิดนั้นๆ เพื่อป้องกันสินค้าล้นตลาด สมาชิกสามารถประยุกต์ในการดำเนินชีวิตได้ดีเนื่องจากบางกิจกรรมสมาชิกได้ฝึกรวมปฏิบัติจริง เช่น การเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ นำความรู้จากการฝึกอบรมการทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี เมื่อนำมาปฏิบัติในกลุ่มเกิดผลดีต่อชีวิตตนเอง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและสภาพแวดล้อมดีขึ้น ในระยะยาวจำเป็นต้องสร้างจิตสำนึกและปลูกกระแสเพื่อพัฒนาให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถเป็นจุดเรียนรู้ของชุมชนและสร้างเครือข่ายเพื่อขยายและเชื่อมโยง

ความรู้ระหว่างกัน เช่น การรณรงค์ให้ความรู้แก่สมาชิกเปลี่ยนแปลงระบบการผลิต สู่วิถีธรรมชาติ โดยใช้เศษวัสดุทางการเกษตรทำปุ๋ยหมัก หรือทำปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เอง ไม่ต้องซื้อหา ทำให้ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต มีรายได้เหลือมากขึ้น

2) สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีขั้นตอนและวิธีการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังนี้

(1) เป็นการปฏิบัติในชีวิตปกติประจำวัน

(2) คอยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสหกรณ์ ชุมชน และนอกชุมชน

(3) เห็นตัวอย่าง / แบบอย่างที่ดีในและนอกชุมชน ที่เขาปฏิบัติ และเกิดผลเป็น

รูปธรรม

(4) ทดลองปฏิบัติตามแบบอย่าง / ปรับปรุง / ประยุกต์ ให้สอดคล้องกับ

สถานภาพของตนเอง

(5) เผยแพร่ / ขยายผล / ถ่ายทอด สู่บุคคล ชุมชน ใกล้เคียงและผู้สนใจ

ภายนอก

(6) พยายามผลักดันให้ขยายผลออกสู่ภายนอกในวงกว้าง

3) แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีดังนี้

(1) ศึกษาวิเคราะห์ตนเอง โดยทำแผนกลยุทธ์ เพื่อวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาสของสหกรณ์

(2) ให้การศึกษาอบรม เพื่อเน้นย้ำและต่อยอดความคิดเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกสหกรณ์

(3) ขยายผลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันระหว่างคุ้ม พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างให้บุคคลที่ยังไม่เคยปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างศรัทธาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเครือข่าย พร้อมทั้งนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะกับตนเองต่อไป ทั้งนี้ขยายจำนวนจากเดิมที่สมาชิกสหกรณ์มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 90

(4) สร้างเครือข่ายโดยคัดเลือกครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละคุ้ม แล้วนำไปประชาสัมพันธ์เป็นครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกภายในคุ้ม โดยการ

ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน จนเป็นวิถีชีวิตของคนในครอบครัวและชุมชน ในที่สุด

(5) มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสหกรณ์ ชุมชน และนอกชุมชน สม่่าเสมอ เพื่อมีการหนุนเสริมเติมเต็มความรู้ แล้วนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชุมชนที่อาศัยอยู่

(6) ทุกกลุ่มกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์ เช่น ใบบ่ม่อนที่เหลือจากการเลี้ยงไหมและแปรรูปชาใบบ่ม่อนของกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนำไปใช้เป็นอาหารปลาของกลุ่มเลี้ยงปลากินพืช ทะลายปาล์มที่เหลือจากการเพาะเห็ดฟางของกลุ่มเพาะเห็ดนำไปใช้คลุมดินและเป็นปุ๋ยแก่ผลไม้และปาล์มน้ำมัน น้ำส้มควันไม้จากเตาเผาเห็ดฟางของกลุ่มเพาะเห็ด นำไปใช้เป็นสารไล่แมลงในสวนพริกและผัก ลูกหม่อนนำมาแปรรูปเป็นข้าวเกรียบเพื่อเพิ่มมูลค่า กลุ่มปุ๋ยหมักนำมูลหมูหลุมจากกลุ่มเลี้ยงหมูหลุมมาทำปุ๋ยหมัก ของทุกกลุ่มกิจกรรมมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างครบวงจรตั้งแต่ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่มกิจกรรม และระดับสหกรณ์ในที่สุด

(7) สหกรณ์มีร้านจำหน่ายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางตลาดกระจายสินค้าจากกิจกรรมกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรวมกันซื้อ และรวมกันขาย สินค้าและผลผลิตที่ได้ในชุมชน

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ได้มีการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนที่สมาชิกสหกรณ์อาศัยอยู่ จึงสามารถประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชันวา จิตต์สงวนและคณะ (2550 : 58) ได้ศึกษาวิจัย “โครงการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง : บทเรียนจาก 40 หมู่บ้าน” พบว่า การที่จะขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรใด หรือชุมชนใดจะต้องศึกษาบริบทชุมชนนั้นก่อน กล่าวคือ จะต้องขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคมประเพณีและวัฒนธรรม และที่สำคัญทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะต้องหนุนเสริมด้วย จึงจะสามารถทำให้การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ หากไม่เช่นนั้นแล้วการขับเคลื่อนจะเป็นไปได้ยาก

2.2 จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด มีความรู้และเข้าใจ สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตของสมาชิกในระดับบุคคล จึงสามารถขับเคลื่อนไปสู่ระดับกลุ่มกิจกรรม และมีการสร้างเครือข่ายในระดับสหกรณ์ได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดของ อภิชาติ พันธเสน (2550 : 31) ที่ให้ข้อคิดในเรื่องการวิจัยและพัฒนาเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงว่า “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบแนวคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนไทยทุกภาคส่วน”

2.3 ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนให้แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่นจำกัด ประสบความสำเร็จมากที่สุด คือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและรองลงมา คือ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมหมาย สาดทรัพย์ (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวพุทธ : กรณีศึกษา ชุมชนศรีระยอง อําเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนศรีระยอง โศกมีระดับความเข้มแข็งระดับสูง โดยมีความเข้มแข็งด้านปัจจัยเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนในระดับสูง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปแนะนำส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์ในประเด็นที่สมาชิกยังไม่รู้ไม่เข้าใจแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง มีการนำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตน้อย และมีระดับการนำแนวทางไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองอยู่ในระดับต่ำ เช่น กิจกรรม การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตลง การลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมการออมเงิน และการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย เป็นต้น

3.1.2 สมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด ใช้เป็นข้อมูลไปพัฒนาสมาชิกในสหกรณ์ที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง มีการนำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตน้อย ระดับการนำแนวทางไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองอยู่ในระดับต่ำ เช่น กิจกรรม การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตลง การลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมการออมเงิน และการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การู้ที่ลดลง หรือไม่รู้ในที่สุด แต่สหกรณ์จะเน้นพัฒนาธุรกิจรวมซื้อ และรวมขายเพื่อบริการสมาชิก และลดความเสี่ยงในการบริหารจัดการหนี้ค้างในอนาคต เป็นต้น

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนองใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในวางแผนกำหนดกิจกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในด้าน การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจร่วมกัน การลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมการออมเงิน การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ตามหลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ต่อไป

3.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป็นนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง กำหนดหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ผู้นำสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสามารถประยุกต์ในการดำเนินชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด ทั้งเวลาและงบประมาณทางราชการ

3.1.5 นักศึกษา ภาครัฐ สถาบันเกษตรกร เกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำข้อมูลไปปรับใช้กับวิถีการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลความแตกต่างการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ในการดำเนินชีวิต ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ควบคุมปัจจัยต่างๆอย่างใกล้ชิด และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ควบคุมปัจจัย เพื่อให้ทราบผลที่ชัดเจนว่ากลุ่มที่ปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจะทำให้สภาพชีวิตดีขึ้นอย่างไร และกลุ่มที่ไม่ปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีสภาพชีวิตเป็นอย่างไร

3.2.2 ควรศึกษาผลต่อเนื่องของสมาชิก สหกรณ์ หรือชุมชนที่ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสมบูรณ์แล้วสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า เนื่องจากปัจจุบันทุกหน่วยงาน ได้ให้ความสำคัญการพัฒนาคนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสามารถนำไปปฏิบัติจริง หากมีการเชื่อมโยงเครือข่ายในแต่ละกลุ่มกิจกรรม ภายในและระหว่างสหกรณ์จะได้เรียนรู้จุดเด่น จุดด้อยของแต่ละแห่งนำไปพัฒนาและขยายผลให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมของตนเองซึ่งก็จะเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับกลุ่ม ระดับสหกรณ์อย่างยั่งยืน

3.2.3 ควรศึกษาในทิศทางที่มุ่งให้สหกรณ์ปรับทิศทางการดำเนินธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับสหกรณ์ ระหว่างสหกรณ์ในอำเภอ ระดับจังหวัด และขยายผลเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายสู่ระดับประเทศในที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จิตรกร สามประดิษฐ์ (2550) “ชีวิตและกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง” เอกสารบรรยาย (อัดสำเนา)
ม.ป.ป.
- จิรายุศ อิศรางกูร ณ อยุธยา. “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ค้นคืนวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 จาก
www.sufficiencyeconomy.org
- ชัยวัฒน์ สิทธิบุศย์ (2549) “เกษตรอินทรีย์วิถีไทย สนับสนุนวาระแห่งชาติ” วารสาร กรมพัฒนา
ที่ดิน กลุ่มระบบงานวิจัย 2549, มีนาคม 1
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2549) “คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้
ครัวเรือน” สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมพัฒนาชุมชน กุมภาพันธ์
- บุญเสริม บุญเจริญผล (2543) “แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกริก
- บำเพ็ญ เขียวหวาน (2551) การสร้างการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่วิถีธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง กรณีศึกษา บ้านโนนวิเศษ ต.โนนบุรี อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ ม.ป.พ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) “ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย”
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ประเวศ วะสี (2542) “เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้น เศรษฐกิจ สังคม”
กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน
- ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549) “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ค้นคืนวันที่ 21 มกราคม 2553 จาก
www.sufficiencyeconomy.org
- พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4
ธันวาคม 2541 “เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?” วารสาร คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียงและธนาคารสมอง กรุงเทพมหานคร พฤศจิกายน 2549
จำนวน 50,000 เล่ม

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา ฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2542

“เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?” วารสาร คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียงและธนาคารสมอง กรุงเทพมหานคร พฤศจิกายน 2549 จำนวน 50,000 เล่ม

พระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ

ณ ศาลาศิตตาลัย: 11 พฤษภาคม 2526 “การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ค้นคืนวันที่ 20 มกราคม 2553 [http:// www.sufficiencyeconomy.org](http://www.sufficiencyeconomy.org)

พระราชโอวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 19 กรกฎาคม 2517

: “เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?” วารสาร คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียงและธนาคารสมอง กรุงเทพมหานคร พฤศจิกายน 2549 จำนวน 50,000 เล่ม

พรทิพย์ สุขวัฒน์พร (2548) “การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยต่อรูปแบบการบริหารจัดการอาคารชุดที่ไม่ใช่นิติบุคคลอาคารชุด: กรณีศึกษาอาคารชุดโครงการเคหะชุมชนดินแดง 12 ชั้น การเคหะแห่งชาติ ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2553) “นิยามของความรู้” ค้นคืนวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 จาก [http:// th.wikipedia.org / wiki /](http://th.wikipedia.org/wiki/)

วิทยา อธิปอนันต์ (2542) “โร่นาสวนผสมตามแนวทางทฤษฎีใหม่ในการส่งเสริมการเกษตร” กรุงเทพมหานคร ม.ป.ป

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547) “ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สมหมาย สาดทรัพย์ (2542) “ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจของชาวพุทธ” กรณีศึกษา ชุมชนศรีษะอโศก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สยาม บุญสม (2542) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง”: อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคนิพนธ์ ปริญญา มหาลัยบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์ (2551) คำกล่าวเปิดโครงการสัมมนา “การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร” 14 มกราคม 2551 จัดโดย กรมส่งเสริมสหกรณ์
 สุเมธ ตันติเวชกุล (2549) “หลักการรทำตามรอยยุคลบาท” กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ด้าน
 สุทธการพิมพ์
 . (2549) “เศรษฐกิจพอเพียง” โดย เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา (VCD) คั่นคืนวันที่ 18
 เมษายน 2553 จาก http://www.nesac.go.th/Nesac_live/suff_eco/
 สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542) “ทฤษฎีใหม่ในหลวง” ชีวิตที่พอเพียง กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
 รวมด้วยช่วยกัน
 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2542) *ประมวลและกลั่นกรอง
 จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่ง
 พระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับ
 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อ
 เป็นแนวทางการปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป กรุงเทพมหานคร*
 สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ (2550) คู่มือการปฏิบัติงาน โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพ ปี 2550
 กรมส่งเสริมสหกรณ์
 . คู่มือ การบริหารการเงินภาคครัวเรือน กรมส่งเสริมสหกรณ์ ม.ป.พ. สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตร (2550)
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554)
 กรุงเทพมหานคร
 หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ค่วนที่สุด ที่ กษ 1104/ 7695 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2549 เรื่อง
 “โครงการสร้างองค์ความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่ม
 เกษตรกร” ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
 หนังสือสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2550 เรื่อง “คำแนะนำการปฏิบัติงาน
 เศรษฐกิจพอเพียง”ถึงสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด เพิ่มเติม ที่ <http://cpd.go.th/>
 อักษร สวัสดิ์ (2542) “ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
 มัธยมศึกษาตอนปลาย” : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคนิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารศาสตร (พัฒนาสังคม)
 อภิชัย พันธเสน (2551) “การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” คั่นคืนวันที่ 1 มีนาคม
 2553 จาก <http://www2.doae.go.th/>

อรุณี ปิ่นประยงค์ (2549) “การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” คั่นคืนวันที่ 1 มีนาคม 2553

จาก [http:// www2.doae.go.th/](http://www2.doae.go.th/)

อำพล เสนาณรงค์ (2540) “การดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท เกษตรทฤษฎีใหม่”

กรุงเทพมหานคร ม.ป.ป.

Unofficial translation.(1999) A working definition compiled from remarks made by His Majesty the King on various occasions and approved by His Majesty and sent by His Majesty's principal Private Secretary to the NESDB on November 29,1999 Retrieved November 16, 2007,From <http://www.nesdb.go.th/SufficiencyEcon/main.htm>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น
จำกัด จังหวัดระนอง

คำชี้แจง

เรียน ท่านที่ตอบแบบสอบถามที่นับถือ

การรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะนำไปศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนกาแฟละอุ่น จำกัด เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ วิชาเอกบริหารธุรกิจสหกรณ์ เสนอต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ข้อมูลและข้อคิดเห็นต่างๆ ทางผู้ศึกษาวิจัยจะเก็บเป็นความลับ และจะเสนอต่อสาธารณชนในส่วนผลของการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาให้ท่านเสนอข้อมูลความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริง

จึงขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้สัมภาษณ์.....

...../...../.....

คำแนะนำ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าคำตอบหรือแสดงความคิดเห็นของท่านลงใน
ช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.เพศ	
1.ชาย	2.หญิง
2.อายุ.....ปี	
3.สถานภาพ	
1.โสด	2.สมรส
3.หย่าร้าง / หม้าย	
4.ระดับการศึกษา	
1.ไม่ได้เรียนหนังสือ	2.ประถมศึกษาปีที่.....
3.มัธยมศึกษาตอนต้น	4.มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.
5.ปวส. หรือ อนุปริญญา	6.ปริญญาตรี
7.อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ตำแหน่งทางสังคม	
1. กรรมการสหกรณ์	2. ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยฯ
3. อบต.	4. อสม.
5. อื่น ๆ(ระบุ).....	
6.ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพหลัก อาชีพรอง อะไร และมีรายได้ และค่าใช้จ่ายอย่างไร	
6.1 อาชีพหลัก	
1.ทำนา 2. ทำสวน 3.ค้าขาย 4.รับจ้างทั่วไป 5.อื่นๆระบุ.....	
6.2 อาชีพรอง	
1.ทำนา.2.ทำสวน 3.ค้าขาย 4.รับจ้างทั่วไป 5.อื่นๆระบุ.....	
6.3 ท่านมีรายได้ (ต่อเดือน)	
จากการประกอบอาชีพหลัก.....บาท จากการประกอบอาชีพเสริม.....บาท	
6.4 ท่านมีค่าใช้จ่าย (ต่อเดือน)	
ในการประกอบอาชีพหลัก.....บาท ในการประกอบอาชีพเสริม.... ..บาท	
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน.....บาท/เดือน	
7. ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่จังหวัด.....	

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าคำตอบหรือแสดงความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง

<p>8. ครอบครัวของท่านมีสถานภาพทางเศรษฐกิจอย่างไร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายได้ <u>มากกว่า</u> รายจ่าย และมีเงินเหลือเก็บ 2. รายได้ <u>มากกว่า</u> รายจ่าย แต่ ไม่มีเงินเหลือเก็บ 3. รายได้ <u>มากกว่า</u> รายจ่าย แต่ มีหนี้สิน 4. รายได้ <u>พอๆ</u> กับรายจ่าย 5. รายได้ <u>น้อยกว่า</u> รายจ่าย แต่ ไม่มีหนี้สิน 6. รายได้ <u>น้อยกว่า</u> รายจ่าย และมีหนี้สิน 								
<p>9. ท่านมีเงินออม (จำนวนเงินฝากที่คงเหลือในสมุดเงินฝาก)</p> <p>.....บาท</p>								
<p>10. ท่านมีหนี้สิน (เงินกู้ ธนาคาร, ธกส. , สหกรณ์, กองทุนหมู่บ้าน, กลุ่มออมทรัพย์ต่างๆ)</p> <p>.....บาท</p>								
<p>11. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. โทรทัศน์</td> <td style="width: 50%;">2. วิทยุ</td> </tr> <tr> <td>3. หนังสือพิมพ์</td> <td>4. ส่วนราชการ</td> </tr> <tr> <td>5. บุคคลในครอบครัว</td> <td>6. เพื่อนบ้าน</td> </tr> <tr> <td colspan="2">7. อื่นๆ(ระบุ).....</td> </tr> </table>	1. โทรทัศน์	2. วิทยุ	3. หนังสือพิมพ์	4. ส่วนราชการ	5. บุคคลในครอบครัว	6. เพื่อนบ้าน	7. อื่นๆ(ระบุ).....	
1. โทรทัศน์	2. วิทยุ							
3. หนังสือพิมพ์	4. ส่วนราชการ							
5. บุคคลในครอบครัว	6. เพื่อนบ้าน							
7. อื่นๆ(ระบุ).....								

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจและการยอมรับและการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่าง ในประเด็นความรู้ความเข้าใจของท่าน ต่อไปนี้
เป็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ใช่ หรือ ไม่ใช่

ข้อ ที่	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ ใช่
1	เศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รวมทั้งไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ		
2	การพึ่งตนเองเป็นหลัก มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาชีวิต ด้วยความอดทน เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง		
3	เศรษฐกิจพอเพียงถ้าจำเป็นก็เสี่ยงโชคหรือซื้อห่วยบ้างมาก-น้อยบ้างขึ้นอยู่กับรายได้		
4	การปฏิบัติตน พอเหมาะ พอควร ตามศักยภาพในแต่ละช่วงเวลาของตนเองเป็นการดำเนินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
5	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัญหาในครอบครัวท่านได้ใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญา ตัดสินใจอย่างรอบคอบ เป็นการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง		
6	ท่านเลือกที่จะซื้อรถไถนาก่อนด้วยความจำเป็นต้องใช้งานในการดำเนินชีวิต ทั้งๆที่อยากเปลี่ยนรถมอเตอร์ไซค์คันใหม่ เป็นการดำเนินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
7	ท่านร่วมสังสรรค์ ดื่มเหล้ากับเพื่อนบ้าง ไม่ขัดต่อการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง		
8	การที่ท่านเลือกซื้ออาหารมาบริโภคจากตลาดสะดวกกว่าจัดหามาทำกินเองเป็นการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
9	ท่านได้ให้การศึกษาอบรม บุตร หลาน หรือคนในครอบครัวให้เป็นคนดีไม่ให้สร้างปัญหาและความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		

ข้อ ที่	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
10	การสมัครใจร่วมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในรูปแบบสหกรณ์ โดยทุกคนในกลุ่มมีสิทธิเท่ากันมีการแบ่งผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มอย่างเป็นธรรมเป็นแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
11	การดำเนินชีวิต ตามหลักของศาสนาที่ตนเองนับถือ การถือกุศลสังคมาอย่างสม่ำเสมอ เป็นการดำเนินการแนวทางตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
12	การพูดคุยศึกษาหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนบ้านเป็นแนวทางหนึ่งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
13	การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออนุรักษ์ประเพณีเดิมของหมู่บ้าน เช่น คำข้าว ด้วยครกกระเดื่อง ทำยาสมุนไพรจากพืชในท้องถิ่น การไหว้ศาลเจ้าประจำหมู่บ้าน การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ การสงฆ์น้ำพระ เป็นส่วนหนึ่งวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง		
14	การถางป่าไม้เพื่อจับจองหาพื้นที่ไว้เป็นที่ทำกินในครอบครัวของตนเองเป็นการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง		
15	การใช้วัสดุที่เหลือจากการเกษตร เช่น ทะลายปาล์ม เศษวัสดุจากพืชผักบุง ใบหม่อน หมัก ทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดินและใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีเป็นการลดต้นทุนการผลิต หรือแปรรูปพืชผักที่เหลือกิน เพื่อเก็บไว้กินและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		

ส่วนที่ 2.2 การยอมรับและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่าง หลังกิจกรรมต่อไปนี้ ท่านยอมรับและได้นำไปปฏิบัติหรือไม่

ข้อ ที่	กิจกรรมต่อไปนี้ท่านยอมรับนำไปปฏิบัติหรือไม่	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ
1	เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ ท่านดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ		
2	ท่านได้ใช้แรงงานครอบครัวในการทำงานเกษตร มีการช่วยลงแรงเพื่อนบ้านในการทำการเกษตร เพื่อลดต้นทุนในการทำการเกษตร เช่น การลงแขก		
3	ท่านได้ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือนและแลกเปลี่ยนระหว่างครัวเรือน หรือจำหน่ายส่วนเกิน		
4	เมื่อมีปัญหาเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครอบครัว ท่านได้ใช้สติปัญญา และเหตุผล ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ		
5	ท่านได้ลด ละ เลิก อบายมุข กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น คี๋มสุรา สูบบุหรี่ ซ้ำห่วย เป็นต้นเพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือน		
6	ท่านได้ปฏิบัติตนเป็นที่พึ่งของคนในครอบครัว เป็นผู้นำที่ดี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและอบอุ่นให้แก่ครอบครัวอยู่เสมอ		
7	ท่านได้ นำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ไว้ใช้เองดินทดแทนปุ๋ยเคมี เป็นการลดค่าใช้จ่ายและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
8	ท่านได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆหรือเข้ารับการฝึกอบรมจาก ทางหน่วยงานราชการหรือเอกชน แล้วนำความรู้ที่นั้นมาเผยแพร่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง หมู่คณะ และชุมชน		
9	ท่านเป็นตัวอย่างที่ดีของครอบครัวในดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย สมถะ		
10	ท่านได้มีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวสม่ำเสมอ		

3.2 ขั้นตอนและวิธีการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของท่านมีอะไรบ้าง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร (แยกเป็นประโยชน์ต่อตนเอง / ครอบครัว/ สหกรณ์/ชุมชน) ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง

.....

.....

.....

.....

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว

.....

.....

3. ประโยชน์ต่อสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

4. ประโยชน์ต่อชุมชน

.....

.....

.....

เมื่อได้คำตอบแล้วมาแยกเป็นมิติ 5 มิติ

- มิติด้านเศรษฐกิจ
- มิติด้านสังคม
- วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี
- ทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม
- เทคโนโลยี

ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยผลักดันให้ท่านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยให้เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยให้คะแนนเรียง 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ (หากความถี่)

เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อม	ประเพณี วัฒนธรรม	เทคโนโลยี

- ขั้นตอน/ วิธีการใช้เศรษฐกิจพอเพียงในครอบครัวและชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีอะไรบ้าง เรียงลำดับก่อนและหลัง ตามลำดับ

1.2.
3.4.
5.6.

- ท่านคิดว่าสาเหตุที่ชุมชนของท่านได้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีสาเหตุอะไรบ้าง

1.
2.
3.

- มีหน่วยงานใดสนับสนุน..... สนับสนุนอย่างไร.....

.....
.....

3.3 ท่านยอมรับและใช้ประโยชน์เศรษฐกิจพอเพียงตามมิติต่างๆ อย่างไรบ้าง จงอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ

1. มิติ 3 ห่วง

- มิติความพอประมาณ

.....
.....

- มิติความมีเหตุผล

.....
.....

- มิตีความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

.....

2. เงื่อนไข

- เงื่อนไขความรู้

.....

- เงื่อนไขคุณธรรม

.....

- ท่านมีวิธีการทำให้ผู้อื่นยอมรับและนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างไร

..... และใช้วิธีการอะไร.....

- ท่านมีวิธีการขยายผลและเผยแพร่เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่บุคคล/ชุมชนอื่นอย่างไรบ้างและใช้วิธีการอย่างไร.....

1.....

2.....

- ระดมความคิดเห็นปัญหา/อุปสรรคที่ขัดขวางต่อการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมแนวทางแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามและช่วยกันระดมความคิดเห็น

ภาคผนวก ข
รายชื่อกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	นางประทุมมา แสงแก้ว	4	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
2	นายพิพัฒน์ พรหมพิศ	31	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
3	นายสมปอง สมอ่อน	2/2	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
4	นายสุข ไชยสุวรรณ	2	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
5	นางลัด เจางาม	9	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
6	นายสมพงษ์ ธรรมดา	3/3	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
7	นายพิทักษ์ ธรรมดา	14/1	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
8	นางเรวดี จงไกรจักร	14/2	1	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
9	นางละอองดาว ทาทอง	47/7	1	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
10	นางเพิ่มพร กิ่งมาลา	36	1	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
11	นางเฉลย ชัยสุวรรณ	8	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
12	นางสมจิตร นาคเครือ	11/2	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
13	นางโรม นาคเครือ	6	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
14	นางแสงจันทร์ จุมพล	29	3	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
15	นางจินตหรา จันท์นา	53	2	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
16	นางขจี หล้าคำ	47	3	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
17	นางจุไร ทิศกระโทก	29	1	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
18	นางถนอม สังข์ลาย	41	3	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
19	นางจริยาวดี เหล็กดี	23	1	ในวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
20	นายเดือน คำเสมอ	74/1	3	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
21	นางณัฐสุดา มาวันพัน	48/2	3	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
22	นายประกาย พันจันดา	69/1	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
23	นางสำลี ทองจันทร์	16/2	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
24	นางทองมา สิงอุดม	25/2	2	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
25	นางออมศรี ทวดอาจ	19/3	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
26	นางจุรี ล้อมไทสง	23/1	2	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
27	นายสุทธิพงษ์ ศรีแก้ว	22	2	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
28	นางบุญรอด บัดธานี	35/1	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
29	นายอนุสรณ์ แคนตะ	55	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
30	นายสุศักดิ์ คงกันจำ	35	1	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
31	นางจันดี แก้วนอก	41/1	3	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
32	นายบัญญัติ สีหาบุตร	39/2	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
33	นายสุบัน หลักพันธ์	6	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
34	นายสุดใจ เนตรรัก	123	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
35	นายสุทนต์ เกวิษา	27/2	1	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
36	นายวินัย พรหมพัด	24/1	2	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
37	นางมลัย มาดทอง	30	3	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
38	นายกุมาร บ้านใหม่	54	3	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
39	นายกุศล การพันธ์	21	3	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
40	นายพยุร บุญประกอบ	27	2	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
41	นายอิสราภาพ พิมมา	68	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
42	นายจอมกุน สอนจันทร์	44	1	โนวงใต้	ละอุ่น	ระนอง
43	นายลำดวน อยู่ยง	55	2	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
44	นายเดือน ดำเสมอ	74/1	3	โนวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
45	นายสมชาย บุญเรือง	2	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
46	นายชั้น ทิศกระโทก	3	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
47	นายหนูเกตุ ตะนารัมย์	1	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
48	นางวรรณีสอนจันทร์	44	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
49	นางวันทอง แก่นดี	20	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
50	นางคำภา ปะกะดั่ง	1	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
51	นางสำลี หอมจันทร์	16/2	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
52	นายจอมกุน สอนจันทร์	44	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
53	นายอะรันร์ แทนไทรสง	66	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
54	นายจรัส เหล็กดี	23	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
55	นายสอาด เกณฑ์สาธุ	43	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
56	นายประสิทธิ์ สีหาบุตร	69	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
57	นางสุรศักดิ์ บึงโนนทร์	31	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
58	นายอ่อนจันทร์ ปรัดมา	8	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
59	นายวิจิตร ชัยเนตร	35/4	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง
60	นายทองพูน สารพิษ	21/2	1	โนนวงใต้	ตะลุง	ระนอง

ภาคผนวก ค

ประมวลภาพการจัดเวทีระดมความคิดเห็น

ประมวลภาพการจัดเวทีระดมความคิดเห็น

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสุธิดา ศรีวิไล
วัน เดือน ปีเกิด	23 กุมภาพันธ์ 2515
สถานที่เกิด	อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (ศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ปี พ.ศ.2538
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ ชำนาญการ